

การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

อรรรัตน์ รัตนสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา

บทคัดย่อ
ของ
อรรรัตน์ รัตนสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2546

๒ ๒๖๕๖

อรรถัน รัตนสกุล. (2546). การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่อง และความสนใจในการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถ
ลักษณะทางภาษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชั้นหมาก,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัลดาวัลย์ เกษมเนตร.

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถ
ลักษณะทางภาษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียน
พระตำหนักสวนกุหลาบ จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แล้วสุ่มอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง และ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมสอนตาม
คู่มือครู ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ (Randomized Control – group
Posttest only Design) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิธีการทดสอบที (t- test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษา มีความ
สามารถในการเขียนเรื่องมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษา มีความ
สนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE STUDY OF WRITING ABILITY AND INTEREST IN LEARNING THAI THROUGH
THE INSTRUCTION OF THE LITERARY MINITEXTS
WITH GENRE FOR PRATHOMSUKSA III

AN ABSTRACT
BY
ORARAT RATANASAKOL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
May 2003

Orarat Ratanasakol. (2003). *The Study of Writing Ability and Interest in Learning Thai Through The Instruction of The Literary Minitexts with Genre for Prathomsuksa III.*
Master thesis . M.Ed. (Elementary Education). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof.Sanan Meekhanmark .
Assist. Prof. Laddawan Kasemnet.

The purpose of this study is to study the Writing ability and Interest in learning Thai on Prathomsuksa III students by using the literary minitexts.

The sample was collected from sixty Prathomsuksa III students in the first semester of 2002 academic year of Prathumnug – Suankulab school. They were randomly selected through the simple random sampling technique into two groups. The 30 students were in experimental group learning through literary minitexts and other 30 students were in the control group learning through teacher's instruction manual for 5 weeks where the design of the study was only designing randomized control groups posttest. The data were statistically analyzed by t – test

Finding of the study were as follows :

1. The students who studied by using the literary minitexts with genre and the students who studied by using teacher's instruction manual of writing ability was significantly different at .01 level.
2. The students who studied by using the literary minitexts with genre and the students who studied by using teacher's instruction manual of interest in learning Thai was significantly different at .01 level.

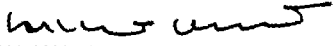
ปริญญาโทฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2544

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

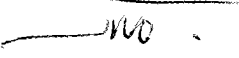
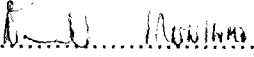
การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา

ของ
นางสาวอรรรัตน์ รัตนสกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ..7...พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สเสาวิจ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุนทร จันทรรักษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ และรองศาสตราจารย์สุนทร จันทรัตน์ กรรมการสอบที่แต่งตั้งเพิ่มเติมที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อคิด ข้อเสนอแนะ จนปริญญานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เสรี หวังในธรรม อาจารย์นิตยา จรุงผลจิติ รองศาสตราจารย์ดวงเดือน เทศวานิช อาจารย์มณีนีมา ชูติบุตร อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ อาจารย์อภิวาร ชี้แจ้ง อาจารย์จิรภา มวลัยธรรม อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ และอาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนประถมทวีธาภิเศก โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดิยาภิเศกและโรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ) ที่อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ นางอุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ที่ให้การสนับสนุนในการรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลองจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดิยาภิเศก โรงเรียนบางบัว(เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ) และโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ที่ให้ความร่วมมือในการหาคุณภาพเครื่องมือและในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญโทสาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อนครูโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดา –มารดา –ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

อรรัตน์ รัตนสกุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมติฐานในการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	16
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	18
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	21
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	42
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	61
	ความมุ่งหมายในการวิจัย	61
	สมมติฐานในการวิจัย	61
	วิธีดำเนินการวิจัย	61
	สรุปผลการวิจัย	63
	อภิปรายผล	63
	ข้อเสนอแนะ	66

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	92
ภาคผนวก ง.....	98
ภาคผนวก จ.....	121
ประวัติย่อผู้วิจัย	149

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงลำดับคำถามแต่ละอรรถลักษณะทั้ง 8 ประเภท.....	31
2	เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (อรรถลักษณะจินตนาการ).....	46
3	เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์).....	48
4	เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (อรรถลักษณะวิธีการ).....	49
5	แบบแผนการวิจัย.....	53
6	กำหนดตารางการสอน.....	54
7	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเรื่อง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	60
8	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	60
9	ประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน 80/80.....	79
10	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเล่มที่ 1 – 4.....	80
11	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเล่มที่ 5 – 8.....	81
12	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเล่มที่ 9 – 12.....	80
13	คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ).....	83
14	คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์).....	84
15	คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (อรรถลักษณะวิธีการ).....	83
16	คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (E_2).....	86
17	ค่าความเชื่อมั่นการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการเขียนเรื่อง.....	87
18	คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง.....	88
19	คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (กลุ่มควบคุม).....	89

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

21	คะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	91
----	---	----

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การรับภาษา.....	23
2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภายนอกกับสมอง.....	24
3 แผนภูมิโครงสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	33
4 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	35
5 แสดงขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นมรดกทางปัญญาของชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ช่วยสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีระหว่างคนไทยทั้งชาติ ตลอดจนเป็นเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรม ที่คนไทยภาคภูมิใจเราจึงควรรักษาไว้ ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ยุคแห่งข่าวสารไร้พรมแดน ทำให้การสื่อสารของคนในชาติและระหว่างชาติเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็วและตลอดเวลา ถึงแม้ว่าวิทยาการและเทคโนโลยีจะเจริญก้าวหน้าเพียงใด การเขียนก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เพราะการเขียนเป็นหนึ่งในสี่ทักษะภาษาไทยที่เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนอื่น ความเชื่อ จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่สามารถตรวจสอบได้และส่งได้ไกลทั่วโลก การเรียนทุกสาขาวิชาต้องใช้การเขียนเพื่อบันทึกความรู้และถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจในเวลาสอบ ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนจะประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงานและในชีวิตประจำวัน เพราะสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการเขียน ไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตรงตามความต้องการ นอกจากนี้ บุคคลใดมีความสามารถในการเขียนดีก็จะได้รับการยกย่องในทุกสังคม และสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในปัจจุบัน เช่น เป็นนักเขียน ครู นักวิชาการ นักแต่งเพลง เป็นต้น การเขียนจึงเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคต (เสาวณีย์ ลิกขาปัญหิต, 2534 : 7 ; จุญรัตน์ กางกั้น . 2530 : 2 ; นพพล จันทรพิชญ์, 2531 : 7 ; อัมพร หมายเจริญ, 2536 : 1)

ด้วยความสำคัญของการเขียนดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดจุดประสงค์ของการเขียนในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ดังนี้ให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงามและสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียนและนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (กรมวิชาการ, 2534 : 13)

จากการประเมินผลวิชาภาษาไทยด้านความสามารถทางการเขียน โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 พบว่า นักเรียนทั่วประเทศมีคะแนนเฉลี่ย 5.12 จากคะแนนเต็ม 10 สมรรถภาพย่อยการเขียนนั้น การเขียนเรียงความมีคะแนนเฉลี่ย 5.44 การคัดลายมือมีคะแนนเฉลี่ย 6.58 ส่วนสมรรถภาพหลักเกณฑ์ทางภาษาและการเขียนตามคำบอก มีคะแนนเฉลี่ย คือ 4.98 และ 4.92 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 124) สอดคล้องกับผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับร้อยละ 52 - 70 สมรรถภาพที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยระดับต่ำ ได้แก่ ทักษะการอ่านจับใจความ การเขียนเรียงความ ย่อความ การฟังและหลักเกณฑ์การใช้ภาษา (พันธ์ณี วิหคโต, 2538 : 6) รายงานการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษายังมีข้อบกพร่อง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยค่อนข้างต่ำและสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนยังไม่น่าพอใจ โดยมีสาเหตุหลายประการ ดังที่พิศวาท (นำเพชร จำปาทอง, 2537 : 2 ; อ่างอิงจาก พิศวาท ลัดดากุล 2524 : 5) กล่าวว่า นักเรียนร้อยละ 88

เป้าหมายการเขียน เพราะการเขียนเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก นักเรียนไม่ชอบการเขียนและเรียนไม่เข้าใจ สอดคล้องกับ สลิล ศิริมงคล (2536 : 18) กล่าวถึงสภาพการเขียนในวิชาภาษาไทยว่า มีนักเรียน 10% เท่านั้นที่เขียนเรื่องได้ดี 40 % เขียนได้ปานกลาง และ 50% เขียนไม่ได้ จากการจัดอันดับคุณภาพการเขียนพบว่า นักเรียนเขียนได้ประมาณ 3 - 4 บรรทัดเท่านั้น โดยเนื้อเรื่องไม่ตรงกับภาพ ไม่ตรงกับหัวข้อที่กำหนด เขียนโดยไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง เขียนผิดและใช้ภาษาไม่สละสลวย นอกจากนี้ จิมลิม โกวิทางกูร (2530 : 2) กล่าวว่า ในการสอนเขียนครูมักจะเน้นการเขียนที่เป็นความจำ การเขียนตามแบบมีกฎเกณฑ์และหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่ กฎเกณฑ์ต่างๆทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นเรื่องยากที่จะเขียน หรือหมดกำลังใจในการเขียน จึงเขียนออกมาได้น้อย จากงานวิจัยของ อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร (2538 : 2) กล่าวว่า การเขียนมีอุปสรรคและสาเหตุมาจากพื้นฐานการเขียนของนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝน นักเรียนไม่รู้จักเลือกสรรถ้อยคำในการเขียน และขาดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้การเขียนขาดประสิทธิภาพ สื่อความหมายไม่เข้าใจ จากสภาพปัญหาดังกล่าว สอากค์ ดำเนินสวัสดิ์ (2536 : 10) สรุปว่า ครูไม่ฝึกทักษะการเขียนให้กับผู้เรียนเท่าที่ควร ครูส่วนใหญ่นิยมออกข้อสอบแบบปรนัย นักเรียนขาดโอกาสแสดงความคิดหรือเรียบเรียงข้อความต่างๆ ด้านการสอนครูส่วนใหญ่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง บรรยายวิพากษ์วิจารณ์แต่ผู้เดียว ขาดความเข้าใจ ความชำนาญ ความถนัดและประสบการณ์ การสอนไม่เน้นทักษะทางภาษา ไม่ฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิด ขาดการประยุกต์เทคนิคการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อไม่อยากเรียนวิชาภาษาไทยโดยคิดว่าภาษาไทย ไม่สำคัญไม่ต้องเรียนก็พูดได้แล้ว

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ พบว่า การที่จะพัฒนาการเขียนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องเริ่มจากการพัฒนาการอ่าน เนื่องจากทักษะทั้งสองส่งเสริมพัฒนาซึ่งกันและกัน ดังที่ฮัลเลทท์ (Hullett.1986 : 847 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การอ่านและการเขียน โดยรวบรวมงานเขียนของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 100 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เขียนได้ดีนั้นมีความสามารถในการอ่านที่ดีด้วย นอกจากนี้ ผะอบ โปษกฤษณะ (2538 : 115) กล่าวว่า การเขียนและการอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกเป็นมุมกลับกัน ผู้ที่เขียนได้ดีต้องอาศัยการอ่านมากๆ ผู้ที่อ่านเป็นก็ต้องเข้าใจวิธีเขียนจึงจะจับจุดสำคัญได้ สอดคล้องกับ อัจฉรา ชีวพันธ์ (2535 : 6) ที่กล่าวว่า การอ่านจะช่วยให้ผู้เขียนมีข้อมูลสามารถจะนำมาใช้ในการเขียน ในการลำดับความคิดและเนื้อความในการเขียนเรื่องต่างๆได้ดี ทั้งนี้จากงานวิจัยของ หทัย ดันหยง (2532 : 125 - 127) ที่ได้สร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากหนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรม จึงนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการนำวิธีสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย และทำให้เกิดงานวิจัยที่ต่อเนื่องและกว้างขวาง เช่น งานวิจัยของ กัลยา ดุลพิจิตร (2532 : 59 - 61) และ กนกวรรณ ชื่นชม (2532 : 79) ได้นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองสอนในวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 พบว่า ความสามารถทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหนังสือเรียนปกติ นอกจากนี้ อาริรัตน์ ดอกสี (2541 : 92) ได้สร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อการสอนเขียนร้อยกรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมการเขียนบทร้อยกรอง เรื่องกาพย์ยานี 11 ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่ม ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละเล่มและทุกเล่ม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80) คือ 88.10 / 86.92 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัชสุตา จิรกิตตยากร (2542: 59) ที่ได้สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุด

มาตราตัวสะกด ผลการวิจัย พบว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมชุดมาตราตัวสะกดที่สร้างขึ้นทั้ง 6 เล่ม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80) คือ 90.41 / 90.67

ผลจากการวิจัยดังกล่าว ทำให้เชื่อว่าการใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องและสร้างความสนใจในการเรียนของนักเรียนได้ เนื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเป็นเนื้อหาประเภทบันเทิงคดี ที่มีโครงเรื่องที่สั้น กระชับ เน้นความคิดรวบยอดย่อยๆ ที่ไม่ซับซ้อน ภาพประกอบสวยงาม ใช้ภาษาง่ายๆเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยมีรูปแบบการนำเสนอพฤติกรรมของตัวละครด้วยอรรถลักษณะ (Genre) ต่างๆที่เร้าใจ จูงใจ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านและเรียนรู้วิธีการเขียนได้ดี เนื่องจากอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่ชัดเจน เป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบเรื่อง ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวสามารถลำดับความคิดและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่าย สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเขียนและนำเสนอเรื่องที่เป็นรูปแบบของตนเองได้อรรถลักษณะดังกล่าว ได้แก่

อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นเรื่องที่สร้างขึ้นจากจินตนาการ เริ่มต้นด้วย เริ่มเรื่อง → ขั้วปัญหา → เหตุเกิดที่ปัญหา → เล่าเหตุการณ์ → และลงท้ายเรื่องที่เป็นคติหรือข้อเตือนใจ การมีอิสระทางความคิดเป็นแรงจูงใจ ทำให้นักเรียนต้องการถ่ายทอดเรื่องที่เป็นของตนเองได้

อรรถลักษณะเล่าเรื่องจากประสบการณ์ เป็นการเขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาหรือจากประสบการณ์ที่นักเรียนประทับใจ เริ่มต้นด้วย → นำเข้าสู่เรื่อง → ลำดับเหตุการณ์ → เล่าเหตุการณ์ → สรุป → และแสดงความรู้สึก ทุกขั้นตอนของการลำดับเรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถพูดหรือเขียนเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน

อรรถลักษณะวิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน เริ่มจากการตั้งเป้าหมาย → เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ → การวางแผน → ลำดับวิธีการ → ผลผลิตที่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักวางแผนงานและทำงานใดๆ อย่างเป็นระบบ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบผลการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะ จึงสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษาที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 12 เล่ม เป็นสื่อการสอนเขียนเรื่องกลุ่มทักษะภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และทำให้ทราบผลการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้พิจารณาเลือกใช้วิธีสอนดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียน 90 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ใน ปัจจุบัน

2. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและคณะครูให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญในการวิจัย

3. เป็นโรงเรียนที่จัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ที่ได้มาจากสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับฉลากมา 2 ห้องเรียน จากจำนวน 3 ห้องเรียน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน กลุ่มละ 30 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลาในการทดลอง 72 คาบ คาบละ 20 นาที สอนครั้งละ 3 คาบ สัปดาห์ละ 15 คาบ เป็นเวลา 5 สัปดาห์

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้

กลุ่มควบคุม ใช้แบบเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 7 เรื่องรวมพลังร่วมพัฒนา

บทที่ 8 เรื่องไชยเชษฐ

กลุ่มทดลอง เป็นแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้นโดยกำหนด 3 อรรถลักษณะ ได้แก่ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเล่าเรื่องจากประสบการณ์และอรรถลักษณะวิธีการ จำนวน 12 เล่ม โดยอรรถลักษณะละ 4 เล่ม ซึ่งสร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์และเนื้อหากลุ่มทักษะภาษาไทย จากหลักสูตรประถมศึกษาพหุศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และวิเคราะห์ความคิดรวบยอดของเรื่องในบทเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1.1 การสอนตามคู่มือครู

1.2 การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเขียนเรื่อง

2.2 ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการเขียนเรื่อง

ความสามารถในการเขียนเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการคิดเรื่อง ผูกเรื่องและเขียนเรื่องได้ตามต้องการของตนเองและสอดคล้องกับอรรถลักษณะ (แบบหรือชนิดของเนื้อความต่าง ๆ) ที่กำหนดให้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ซึ่งประเมินได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาคุณภาพตามเกณฑ์ อรรถลักษณะดังกล่าว ได้แก่

- อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องที่ใช้อรรถลักษณะหรือข้อความจากจินตนาการ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินเนื้อความตามลำดับ ดังนี้

เริ่มเรื่อง → ชี้ปัญหา → เหตุเกิดที่ปัญหา → เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ → ลงท้ายเรื่อง

- อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นการเขียนเรื่องที่ใช้อรรถลักษณะหรือข้อความจากประสบการณ์ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินเนื้อความตามลำดับ ดังนี้

นำเข้าเรื่อง → ลำดับเหตุการณ์ → เล่าเหตุการณ์ → สรุป → แสดงความรู้สึก

- อรรถลักษณะวิธีการ เป็นการเขียนเรื่องที่ใช้อรรถลักษณะหรือข้อความที่แนะนำการปฏิบัติ มีลักษณะการดำเนินเนื้อความตามลำดับ ดังนี้

ตั้งเป้าหมาย → แจกแจงเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ → การวางแผน → ลำดับวิธีการ → ผลผลิตที่เกิดขึ้น

ผู้ที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ความสนใจในการเรียนภาษาไทยหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ที่ผู้สอนจัดขึ้นด้วยความพยายามและเอาใจใส่ต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ที่มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึง แบบเรียนที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ความคิดรวบยอดจุดประสงค์และเนื้อหาหลักสูตรทักษะภาษาไทย จากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และวิเคราะห์ความคิดรวบยอดของเรื่องในคู่มือครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมากำหนดเป็นความคิดรวบยอดและแก่นสาระของเรื่องราวที่ผูกเรื่องขึ้นเป็นฉากเหตุการณ์ โดยพฤติกรรมของตัวละครดำเนินไปตามอรรถลักษณะ 3 แบบ ซึ่งได้แก่ อรรถลักษณะเล่าเรื่องจากประสบการณ์ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการและอรรถลักษณะวิธีการ โดยจัดทำเป็นแบบเรียนที่มีรูปเล่มขนาดเล็กกระทัดรัด ภาพประกอบสวยงาม ถ้อยคำภาษาที่เข้าใจง่าย โดยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมของ หทัย ดันหยง

การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะ

การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึง การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะ มีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 อ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- ขั้นที่ 2 เล่าเรื่อง อภิปราย และแสดงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ 3 วิเคราะห์อรรถลักษณะและเขียนเรื่องเลียนแบบ
- ขั้นที่ 4 เขียนเป็นรูปแบบของตนเอง
- ขั้นที่ 5 เสริมทักษะทางภาษา

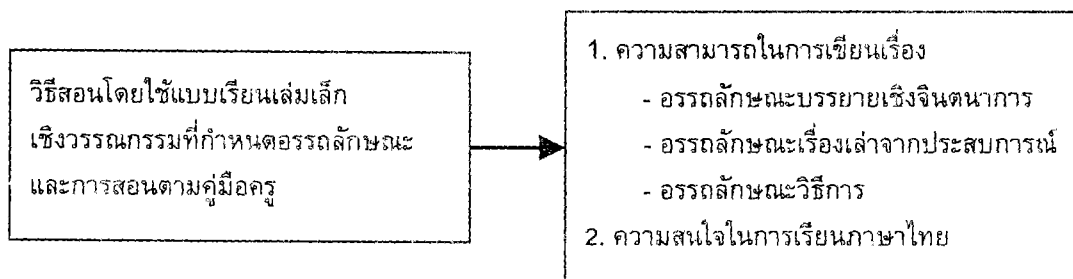
การสอนตามคู่มือครู

การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคู่มือครู ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสอนอ่านในใจ
- ขั้นที่ 2 การอ่านออกเสียง
- ขั้นที่ 3 การใช้ภาษาและหลักภาษา
- ขั้นที่ 4 นำแนวคิดของเรื่องมาเขียนเป็นเรื่องใหม่
- ขั้นที่ 5 พัฒนาทักษะทางภาษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเรื่องแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

ทักษะทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดตลอดจนข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ผู้อื่นรับทราบโดยใช้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ เป็นการบันทึกถ้อยคำและความคิดมิให้สูญหาย มนุษย์ใช้การเขียนเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ในการเรียนและการแสวงหาความรู้จากงานเขียนประเภทต่างๆ ใช้การเขียนเพื่อผ่อนคลายอารมณ์หรือสร้างความบันเทิงใจให้กับตนเองและผู้อื่น บุคคลใดมีความสามารถในการเขียนก็สามารถยึดเป็นอาชีพได้ดีในปัจจุบัน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของครูผู้สอนทุกคน ที่จะต้องเสริมสร้างความสามารถในการเขียนให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากการเขียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและการดำรงชีวิตที่ดี ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ความหมายของการเขียน

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530 : 93) ให้ความหมาย การเขียน หมายถึง ชีตให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข, ชีตให้เป็นเส้นหรือรูปต่างๆ , วาด, แต่งหนังสือ

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจหรือความต้องการไปยังผู้อ่านโดยใช้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสาร . 2537 : 9 ; ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช. 2538 : 2; ประทีป ศิริบังข. 2530: 9 ; วิทยา ดำรงค์เกียรติศักดิ์ . 2531 : 1 ; สนิท ฉิมเล็ก 2540 : 180)

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2534 :7) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จินตนาการ อารมณ์และความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เป็นวิธีการสื่อสารที่ได้ผลดี สะดวก รวดเร็ว และสามารถส่งได้ไกลทั่วโลก

สุนันท์ จันทรวิเมื่อง (2541 :137) กล่าวว่า การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึก ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการ และข่าวสารโดยใช้ตัวหนังสือและเครื่องหมายต่างๆ เป็นสัญลักษณ์

กล่าวโดยสรุป การเขียน คือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เขียนออกมาโดยใช้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรได้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

ความสำคัญของการเขียน

นพดล จันทรเพ็ญ (2531 : 9) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน ไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การเขียนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อสื่อสาร การถ่ายทอดความคิดและความต้องการของตนให้ผู้อื่นทราบ

จุดมุ่งหมายของการเขียน

การเขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน ดังนั้นจึงต้องมีจุดมุ่งหมายว่าเขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะช่วยให้การเขียนอยู่ในแนวทางหรือขอบเขตที่แน่นอนและเขียนได้ง่ายขึ้น กมล การกุศล (2529 : 207- 208) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนมี ดังนี้

1. เขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ เขียนเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบ เช่น เล่าเรื่อง การท่องเที่ยว เล่าประวัติของสถานที่ บุคคลหรือสิ่งต่างๆ เป็นต้น
2. เขียนเพื่ออธิบาย คือ เขียนอธิบายวิธีการต่างๆ หรือเขียนอธิบายความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น การทำสวนครัว การถนอมอาหาร การอธิบายศัพท์ การเขียนบทความวิชาการต่างๆ เป็นต้น
3. เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น คือ เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะ ในเรื่องต่างๆ เช่น การเขียนบทความเสนอแนะทางด้านการเมือง การเศรษฐกิจ การครองชีวิต เป็นต้น
4. เขียนเพื่อชักจูง คือ การเขียนเพื่อชักจูง ปลุกใจ ปลอบประโลมใจ หรือชักชวนให้ทำหรือไม่ทำสิ่งใดๆ เช่น เขียนบทความปลุกใจให้รักชาติ แนะนำการแก้ปัญหาชีวิต เขียนข้อความหรือคำขวัญให้ช่วยกันรักษาความสะอาด เขียนโฆษณาซื้อสินค้าหรือใช้บริการ เป็นต้น
5. เขียนเพื่อสร้างจินตนาการหรือให้ความบันเทิงคือ การเขียนเพื่อให้อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดจินตนาการ เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องขำขัน เป็นต้น

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2535 : 1 - 2) กล่าวว่า การเขียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การสอนเขียน ในระดับประถมศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนด้วยลายมือที่มีระเบียบ และถูกต้องตามลักษณะของอักษรไทย ประเภทต่างๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสะกดคำได้ถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดของตนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้วิจารณ์ญาณ ในการเขียนเชิงวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียนประเภทต่างๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเขียน สามารถสร้างสรรค์การเขียนได้ด้วย ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตลอดจนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการเขียน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการเขียนมีหลายประการ ผู้เขียนจึงควรตั้งจุดมุ่งหมายของการเขียนให้ ชัดเจนว่าต้องการเขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทำให้เลือกใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาและนำเสนอข้อมูลได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้อ่านและสื่อความได้ตามต้องการ ส่วนนักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความ สามารถด้านการเขียนและเจตคติที่ดีต่อการเขียนเป็นประการสำคัญ

ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียน เป็นความสามารถในการเรียบเรียงข้อความได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนได้ตามจุดมุ่งหมาย นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการเขียน ดังนี้

อาร์นดท์ (Arndt.1987:257) กล่าวถึงความสามารถในการเขียนว่า เป็นกระบวนการในการเชื่อมโยง ความคิดกับความรู้ทางภาษาของผู้เขียน โดยใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นงานเขียนที่มีคุณภาพแก่ ผู้อ่าน

เบอริน (Byrne.1988 :1) อธิบายถึงความสามารถในการเขียนว่า ไม่ใช่เป็นเพียงการเขียนสัญลักษณ์ ทางภาษาเท่านั้น แต่หมายถึงกระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและความคิดของผู้เขียนออกเป็น สัญลักษณ์หรืออักษร โดยมีการเรียบเรียงถ้อยคำจัดลำดับความคิดได้เหมาะสม สามารถสื่อสารข้อมูลนั้นไปสู่ผู้ อ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 108) อธิบายถึงความสามารถทางการเขียนว่า เป็นกระบวนการ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิด เพราะผู้เขียนจะต้องคิดว่าจะเขียนอะไร เพื่อใคร และมีจุดมุ่งหมาย อะไร แล้วรวบรวมข้อมูล เลือกสรรและจัดลำดับความคิดเพื่อรวบรวมออกมาเป็นตัวอักษร โดยใช้ความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาในด้านการเขียน เช่น การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน กฎเกณฑ์ทาง ไวยากรณ์ ตลอดจนวากยสัมพันธ์ ให้ได้มาซึ่งงานเขียน ที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารทางความคิดกับผู้อ่าน

ดังนั้น ความสามารถในการเขียน คือ กระบวนการในการถ่ายทอดความคิดกับความรู้ทางภาษาของ ผู้เขียนได้ตามต้องการ โดยสามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงเป็นประโยค เป็นข้อความหรือเป็นเรื่องราวที่ถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย เหมาะสมกับผู้อ่านและตรงกับจุดประสงค์ที่ผู้เขียนตั้งใจ

องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรในการสื่อความหมายแทนคำพูด เพื่อให้เกิดความ เข้าใจระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร จึงต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการดังที่ นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

ฮีตัน (Heaton. 1979 : 138) กล่าวถึงองค์ประกอบที่จำเป็น และสำคัญต่อความสามารถในการเขียน มีดังนี้

1. ทักษะทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง
2. ทักษะลีลาในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคและภาษาได้อย่างเหมาะสม
3. ทักษะกลไกในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเขียนตัว อักษรและสะกดคำได้ถูกต้อง

4. ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถที่จะเขียนได้ตามความคิด และลำดับความคิดนั้นอย่างสมเหตุผล มีลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้น

บรูคส์ และกรุนดี (Brookes and Grundy, 1990:14-26) ให้ความเห็นว่างค์ประกอบของความสามารถในการเขียน ที่ผู้สอนควรสอนแก่ผู้เรียน สรุปดังนี้

1. จุดมุ่งหมายในการเขียน เป็นสิ่งจำเป็นมากในการเขียนงานแต่ละครั้ง ผู้เขียนต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเสียก่อน จึงจะสามารถเริ่มลงมือเขียนได้

2. ภาษาพูดและภาษาเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความเข้าใจการใช้ภาษาในการเขียน งานเขียนแต่ละชิ้นส่วนใหญ่แล้วมักจะใช้ภาษาเขียน นอกจากเป็นงานเขียนที่มีบทพูดอาจมีการใช้ภาษาพูดร่วมด้วย องค์ประกอบข้อนี้ รวมการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาในบริบทของสังคม ตลอดจนการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ไว้ด้วย

3. ความเป็นนักอ่าน ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เขียนไม่เพียงแต่ด้านความรู้ที่จะนำมาใช้ในการเขียนเท่านั้น แต่จะช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกันไปในงานเขียนแต่ละชิ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเขียนของผู้เขียนเอง

4. กระบวนการและผลิตผลของงานเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในกระบวนการเขียนว่า ในการเขียนแต่ละครั้งจะต้องมีลำดับขั้นตอนไม่ใช่เขียนเพียงครั้งเดียว แต่จะต้องมีการศึกษาข้อมูล มีการวางแผน เพื่อเขียนร่างต้นฉบับก่อน แล้วจึงทบทวนแก้ไขเพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณภาพ

5. การวิเคราะห์รูปแบบภาษาเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภท เพื่อเลือกใช้รูปแบบนั้นให้เหมาะสมกับงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการ

นอกจากนี้ ศิริพร พัวพันธ์ (2532 : 17-18) ได้สรุปองค์ประกอบของความสามารถในการเขียน ดังนี้

1. กลไกในการเขียน ได้แก่ การสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการเขียนของแต่ละภาษา

2. หลักภาษา ได้แก่ การเขียนประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษานั้น

3. เนื้อหาซึ่งเป็นที่สำคัญมากได้แก่ สารในการเขียนให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการ และเหมาะสมกับผู้อ่าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของงานเขียนนั้น ประกอบไปด้วยความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เขียน ความสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้ความคิดและประสบการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องหลักเกณฑ์ทางภาษา

ขอบข่ายของการสอนเขียน

กรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 3 - 4) ได้กำหนดขอบข่ายการเขียนไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยแยกเป็นระดับสรุปได้ดังนี้

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ฝึกเขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่านและการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน เขียนคำอธิบาย บรรยายภาพ เขียนจดหมาย ย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่างๆ เขียนข้อความในโทรเลข คำขวัญ คติพจน์ เขียนเรื่องจากจินตนาการ ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ของการเขียน เพื่อให้มีทักษะในการเขียนเขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบ สวยงามและสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้สามารถลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

อรรถัย สุนทรกิจวิทยา (2542 : 47 - 49) อธิบายว่า จากข้อบ่งชี้ของการสอนที่มีมากมายหลายอย่าง สรุปเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีเพียง 5 ประการดังนี้

1. ให้นักเรียนเขียนเป็นคำได้
2. ให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคได้
3. ให้นักเรียนเขียนเป็นข้อความสั้นๆได้
4. ให้นักเรียนเขียนเป็นข้อความตอนหนึ่งๆได้
5. ให้นักเรียนเขียนเป็นเรื่องราวหรือเขียนเรียงความได้

จากจุดประสงค์ของการเขียนดังกล่าว สรุปตามลักษณะของข้อเขียนที่นักเรียนในระดับประถมศึกษา ต้องได้รับการสอนตามหลักสูตรที่กำหนด แต่ถ้าศึกษาความรู้ความสามารถที่ผู้เขียนจะต้องใช้ในการเขียนแต่ละอย่าง พบว่าประเภทของการเขียนมีอยู่ 4 แบบ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. การเขียนตามแบบ คือการเขียนที่มีแบบให้ดู แบบเป็นอย่างไรนักเรียนก็เขียนตามแบบนั้นๆ หากไม่มีแบบให้ดูนักเรียนจะเขียนไม่ได้ การเขียนตามแบบจึงเป็นการฝึกเพื่อให้มีทักษะเบื้องต้นในการเขียน

2. การเขียนด้วยความเข้าใจ การเขียนที่ผู้เขียนใช้ความรู้ ความสามารถในการเขียนสูงกว่าการเขียนตามแบบ การเขียนด้วยความเข้าใจ ได้แก่ การเขียนเป็นคำ , ประโยค , ข้อความสั้นๆ ที่เมื่อเขียนแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เขียน

3. การเขียนอย่างมีจุดประสงค์ หมายถึงการเขียนที่ผู้เขียนประสงค์จะให้ผู้อ่านทราบ หรือเข้าใจอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ให้ทราบความต้องการ ความคิดเห็น ประสมการณ์หรือให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ผู้เขียนมีอยู่ ได้แก่ การเขียนเรียงความหรือการเขียนที่มีลักษณะอย่างการเขียนเรียงความ เช่น การเขียนประกาศ โฆษณา แจ้งความและการเขียนบทความ

4. การเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีลักษณะคล้ายกับการเขียนอย่างมีจุดประสงค์ แต่ต่างกันที่ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีความรู้ ความสามารถในการเขียนสูงกว่าการเขียนอย่างมีจุดประสงค์

จากลำดับขั้นตอนการฝึกทักษะการเขียนแต่ละประเภทจากง่ายไปหายากนั้น พบว่า การที่นักเรียนจะเขียนเป็นเรื่องราวได้นั้น นักเรียนจะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของคำ การผูกประโยค การลำดับประโยคเป็นข้อความสั้นๆและจากข้อความสั้นๆ เข้าเป็นข้อความตอนหนึ่งและลำดับข้อความแต่ละตอนเข้าเป็นเรียงความเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น ในการที่จะให้นักเรียนเขียนเป็นเรื่องราวได้ ครูจะต้องสอนความรู้ความสามารถดังกล่าวให้นักเรียนตามลำดับขั้นตอน

องค์ประกอบของงานเขียน

วรรณ แก้วแพรก (2526 : 3 - 5) กล่าวถึง องค์ประกอบของงานเขียนประเภทต่างๆ ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. คำ

คำเป็นองค์ประกอบประการแรกของการเขียน ผู้เขียนจะต้องใช้คำเป็นจำนวนมากในการเขียนเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนที่มีความรู้เกี่ยวกับคำดี สามารถที่จะเขียนได้ดีกว่าผู้รู้คำน้อย ยิ่งมีความรู้เกี่ยวกับคำเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสที่จะเขียนให้ดียิ่งขึ้นได้เท่านั้น

2. ประโยค

นอกจากคำแล้วผู้เขียนจะต้องใช้ประโยค โดยผูกประโยคขึ้นจากคำต่างๆที่ตนรู้ ประโยคจึงเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ในการเขียน โดยสามารถผูกประโยคได้ดีก็สามารถที่จะนำไปใช้ในการเขียนได้ดีด้วย

3. ข้อความสั้นๆ

เมื่อผูกประโยคโดยใช้คำต่างๆ แล้ว ผู้เขียนก็ต้องลำดับประโยคหลายๆประโยคเข้าเป็นข้อความสั้นๆ เพื่อสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ข้อความสั้นๆ จึงเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งในการเขียน ข้อเขียนจะอ่านง่ายและน่าอ่านขึ้น ถ้าผู้เขียนมีความสามารถในการลำดับประโยคเข้าเป็นข้อความสั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

4. ข้อความตอนหนึ่งๆ

หลังจากลำดับประโยคเข้าเป็นข้อความสั้นๆ แล้วผู้เขียนจะต้องพิจารณาเรียงข้อความสั้นๆหลายๆข้อความ ให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันจนเกิดเป็นข้อความตอนหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการ

5. การลำดับข้อความหลายๆตอนเข้าเป็นข้อความตอนหนึ่ง

การนำข้อความตอนหนึ่งๆ มาประกอบเป็นข้อความ ผู้เขียนต้องลำดับข้อความแต่ละตอนให้ต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เขียนตามที่ผู้เขียนต้องการได้ดีขึ้น

6. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียน

เนื้อหาสาระที่ผู้เขียนสามารถนำมาใช้ในการเขียนเรื่องนี้มีหลายอย่าง เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ทศณคติหรือประสบการณ์ต่างๆ ส่วนเมื่อไรจะนำเนื้อหาใดมาใช้ ก็แล้วแต่ลักษณะของการเขียนนั้นๆ

7. อารมณ์หรือแรงจูงใจในการเขียน

การเขียนจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เขียนมีอารมณ์หรือแรงจูงใจในการเขียน อารมณ์หรือแรงจูงใจในการเขียนเกิดขึ้นด้วยเหตุหลายประการเป็นต้นว่า ความต้องการที่จะแสดงออก ต้องการที่จะระบายอารมณ์ ความต้องการเกียรติยศ ฯลฯ

กระบวนการในการเขียน

คราเซน (สุจิต เพียรชอบ, 2540 : 93; อ้างอิงจาก Krashen, 1985. *Writing*.) ได้รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับการเขียน สรุปว่าผู้ที่มีความสามารถในการเขียน มีกระบวนการเขียน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนใช้เวลาในการวางแผนการเขียน การวางแผนไม่จำเป็นต้องทำสังเขปข้อ (Outline) แต่เป็นการวางแผนเนื้อหาและการเรียบเรียงก่อนลงมือเขียน แผนของผู้ที่เขียนจะมีความคล่องตัวพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในขณะที่เขียน

2. การตรวจสอบ (Rescanning) ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนจะหยุดเขียนเสมอๆ แล้วกลับมาอ่านงานที่กำลังเขียนอยู่ การกระทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เขียนได้เห็นภาพรวมของงานเขียน และสามารถปรับปรุงงานเขียน

3. การแก้ไข (Revising) คือ ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนจะแก้ไขเก่งมากและเน้นที่เนื้อหา มากกว่าภาษา

กระบวนการในการเขียนทั้ง 3 ข้อ ซึ่งได้แก่ การวางแผนการเขียน การตรวจทานและการแก้ไขเป็น สิ่งจำเป็นที่ครูจะต้องฝึกฝนนักเรียนจนเป็นลักษณะนิสัย จะทำให้นักเรียนผลิตงานเขียนที่มีคุณภาพ ครูผู้สอน เห็นพัฒนาการในการเขียนของนักเรียน

หลักสำคัญในการสอนทักษะการเขียน

สนธิ ตั้งทวี (2531: 38 - 40) เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะมีการสอน กรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐานก็ควรสร้างแบบทดสอบไว้ใช้เอง สำหรับวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวจะช่วยให้ครูได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียน หลังจากได้สอนไปแล้วทุกระยะ
2. การสอนทักษะการเขียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรกำหนดเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียน หรือเขาควรมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อเรื่องด้วย
3. การสอนทักษะทางการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่นๆ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และสามารถให้สัมพันธ์ไปถึงวิชาการอื่นดี หลักภาษา ศิลปะและวิชาอื่นๆ ได้ก็จะเป็นการดี
4. ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน นักเรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือน ทักษะอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนจึงควรใช้หลักการเสริมแรงเสริมกำลังใจหลายรูปแบบ
5. การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรมุ่งแต่กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรให้การปฏิบัติจริง ทำจริง ให้รู้จักคิด เป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
6. การสอนทักษะการเขียนที่จะได้ผลนั้น ไม่ควรใช้คำอธิบายอย่างเดียว ควรใช้สื่อประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจนและไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย
7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียด มีวัตถุประสงค์อะไรบ้างและควรจะให้เป็นจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม ซึ่งเน้นพฤติกรรมทางการเขียนของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน การนำเข้าสู่บทเรียน การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่จะทำให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ รวมทั้งสื่อการสอนและเกณฑ์การประเมินผล
8. นักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวัดผลและสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อผู้เรียนจะได้ใช้ดุลพินิจและวิจารณ์งานในการทำงาน

นอกจากนี้ สุภัทธา อักษรานุเคราะห์. (2532 : 109 -110) กล่าวว่า ในการสอนทักษะการเขียนผู้สอน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนควรคุ้นเคยกับรูปแบบภาษาเขียนหลายๆแบบ ทั้งนี้ถ้าผู้เขียนเห็นแต่บทสนทนา หรือ การเขียนแบบเล่าเรื่อง ผู้เรียนก็ไม่สามารถเขียนจดหมายหรือรายงานได้ ดังนั้นจึงควรอธิบายรูปแบบ การเขียนแบบต่างๆ เช่น แบบเล่าเรื่อง (Narrative) แบบบรรยาย (Descriptive) เป็นต้น
2. ผู้เรียนจะต้องทราบว่า กลไกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีอะไรบ้าง เช่น การเขียนตัวอักษร กฎการเรียบเรียงประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน เป็นต้น
3. ผู้เรียนควรได้เขียนสิ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตจริงเพื่อช่วยให้เกิดแรงจูงใจและเห็นความสำคัญที่จะเขียน เพราะจะต้องใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
4. ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าไม่มีวิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดผู้สอนที่ใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร อาจใช้วิธีการสอนหลายแบบตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการเลียนแบบบริบทต่างๆ การเขียน

เรียงความโดยการวางกรอบให้เขียน การเขียนแบบอิสระ การฝึกประโยค การวิเคราะห์บริบทที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นของทุกวิธี

5. ผู้สอนจะต้องตระหนักในหลักการที่ว่า การเขียน คือ การเขียนข้อเขียนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไม่ใช่เขียนแต่เพียงประโยคเดียวๆ เท่านั้น ผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนและผู้อ่าน

6. ผู้สอนควรแลกเปลี่ยนลักษณะการทำงาน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนตัวต่อตัวมาเป็นผู้สอนและผู้เรียนหลายๆคน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ขีดผิดและผู้ตรวจสอบมาเป็นผู้อ่านและช่วยวิจารณ์ฉบับร่างของผู้เขียนแทน และผู้เรียนกับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานด้วยตนเอง

การส่งเสริมความสามารถในการเขียน

บันลือ พงษ์ตะวัน (2535 : 49 - 55) ได้เสนอแนะแนวทางในทางส่งเสริมการเขียนให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเขียนนอกช่อภาพ เขียนอธิบายภาพ

1.1 ให้โอกาสเด็กวาดภาพตามที่ต้องการโดยอิสระ แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องบอกช่อภาพได้

1.2 กิจกรรมการส่งเสริมการแสดงออกทางภาษา ไม่ควรจำกัดเฉพาะการเขียน ควรจัดกิจกรรมการฝึกและพัฒนาภาษาพูดควบคู่กันหลายลักษณะสลับกันไป เช่น เล่นทาย ทวนคำ ทวนประโยค เล่าเรื่องจากภาพ ซึ่งกิจกรรมการส่งเสริมการพูดเป็นประโยค การเล่าเรื่องจะช่วยพัฒนาการสื่อความคิด ในการพูด (Speech - Thought) ปูพื้นฐานนำไปสู่การสื่อความคิดในการเขียน (Written - Thought) ได้ดีเป็นลำดับ

1.3 ส่งเสริมการเขียนนอกกรอบละเอียดและเขียนบรรยายภาพ

1.4 การส่งเสริมการเขียน โดยเติมคำบรรยายหรือบอกภาพ

2. ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์และนิทานที่ฟัง

2.1 ส่งเสริมให้เขียนเล่ากิจวัตรประจำวัน

2.2 ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์

2.3 ส่งเสริมการเขียนนิทานที่เคยฟังมา

3. ส่งเสริมการเขียนเพื่อแสดงความต้องการของตน เช่น เกมเล่นที่เธอชอบที่สุดเป็นเกมอะไร ทำไมจึงชอบ รายการโทรทัศน์หรือนิทานที่ชอบเป็นรายการหรือเรื่องใด ทำไมจึงชอบมาก การท่องเที่ยวที่อยากจะไป บอกสถานที่ การเดินทางและจะสนุกอย่างไร ฯลฯ เป็นต้น

4. ส่งเสริมการเขียนหรือแสดงความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ โดยครูช่วยกำหนดสถานการณ์แล้วให้นักเรียนเขียนบอกถึงความรู้สึกนึกคิด ชอบ เกลียด กลัว ในเวลา สถานที่ที่ทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้น และเป็นเพราะสาเหตุใด อาจมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลก็ได้ เช่น ถ้าเธอไปเที่ยวหน้าดก เห็นปลา กำลังว่ายน้ำ เธอรู้สึกอย่างไรบอกสาเหตุแห่งความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น

นอกจากนี้ สลิล ศิริมงคล (2536 : 37 - 39) เสนอ 10 วิธีในการสอนเด็กให้เขียนเรื่องเป็น สรุปได้ดังนี้

1. อ่านบ่อยๆ การส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับการสอนเขียน การอ่านมากเท่าไร นักเรียนจะเก็บสะสมความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ทางภาษามากพอที่จะเป็นเครื่องมือในการเขียนได้ ครูภาษาไทยจึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น โครงการยอตนักอ่านน้อย เป็นต้น

2. ค่อยคิดคำ หมายถึงการฝึกการใช้คำต่างๆ ให้คล่องแคล่ว เช่น กลุ่มคำคล้องจอง คำที่เป็นสำนวนโวหาร พงศพจน์ การเลือกใช้คำมาใช้ได้ถูกต้องจะช่วยให้สำนวนการเขียนราบรื่น
3. จำประโยค ครูต้องฝึกประโยคต่างๆ ให้คล่องแคล่ว เช่น ประโยคบอกเล่า คำถาม ปฏิเสธ และประโยคคำสั่ง แล้วจึงฝึกแต่งประโยคโดยใช้คำที่กำหนดให้ ฝึกเขียนประโยคเสียใหม่ให้ถูกต้อง เป็นต้น
4. โลกสี่ส้น เด็กทุกคนชอบวาดรูป จึงควรเปิดโอกาสให้ได้วาดรูปพร้อมระบายสีได้อย่างอิสระ ตามต้องการ โดยครูให้หัวข้อ เช่น สัตว์เลี้ยงที่ฉันชอบ ดอกไม้แสนสวย แล้วให้บรรยายภาพที่ตนวาดนั้น
5. ผั้นสวยหรรษา นักเรียนสร้างจินตนาการในสิ่งที่ตนอยากได้ อยากเป็น เปิดโอกาสให้เด็กคิดอย่างเสรี แล้วเขียนถ่ายทอดสิ่งที่ปรารถนา เช่นฉันอยากเป็น... อาชีพที่ฉันชอบในอนาคต แล้ววาดรูปประกอบ
6. ดูแล้วเขียน เป็นการบรรยายภาพ อาจจะเป็นภาพเดียว แล้วมีชื่อเรื่องให้ หรือภาพหลายๆ ภาพต่อเนื่อง แล้วตั้งชื่อเรื่องให้ หรืออาจให้เด็กตั้งชื่อเอง
7. เพียรต่อเติม คือ การแต่งเรื่องต่อจากที่ครูให้ข้อความไว้ การต่อเติมเรื่องในการฝึกมี 3 ลักษณะ
 - 7.1 ขึ้นต้นเรื่องให้เขียนบรรยายต่อเติมส่วนกลางเรื่องและสรุปจบ
 - 7.2 ให้ส่วนกลางเรื่อง และสรุปให้ให้นักเรียนขึ้นต้นเรื่อง
 - 7.3 ให้ส่วนต้นและกลางเรื่อง ให้ต่อเติมเรื่องจนจบอย่างสมบูรณ์
8. เสริมด้วยคำจาก ข้อที่ 1 ถึง 7 จะให้เด็กได้บรรยายอย่างอิสระเสรี ตามความคิดสร้างสรรค์ เช่น มีภาพให้บรรยายแล้ว ให้คำอีกประมาณ 4 - 5 คำ หรือมีเพียงคำที่กำหนดและมีชื่อเรื่องให้เท่านั้น
9. ทำตามเกณฑ์ หมายถึง การเขียนเรื่องตามชื่อเรื่องที่ครูกำหนดหรือการบันทึกประจำวัน การบันทึกข่าวเหตุการณ์ตามแบบที่ถูกต้อง เนื้อหาของเรื่องที่เขียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการเขียนเรื่อง การใช้ภาษาที่เหมาะสม
10. เล่นก่อนเขียน เพื่อสร้างความสนุกสนานเป็นการกระตุ้นให้เกิดความอยากเขียน เกมต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับบทเรียนและจุดประสงค์การเขียน

งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเขียน

งานวิจัยต่างประเทศ

รอสส์ติน (Rothstein.1970 : 2622 - A) วิจัยเปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยวิธีแบบโปรแกรมกับการสอนเรียงความแบบเดิม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย โดยให้นักศึกษาทุกคนเขียนเรียงความสัปดาห์ละ 4 ครั้งเป็นเวลา 4 เดือนแล้วให้อาจารย์ 3 คนตรวจ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์คำผิดจากเรียงความที่นักศึกษาเขียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาพอใจการสอนแบบโปรแกรมมากกว่า สรุปว่านักศึกษาจะเขียนเรียงความได้ดี เมื่อเขาเขียนสิ่งที่เขารู้และเขียนจากความรู้สึกนึกคิดของเขาเอง

โทมัส (Tomas. 1976 ; 6320 - A) ศึกษาขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ในการเขียนของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเซาท์คาโรไลนา จำนวน 405 คน ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการเขียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญและผลสัมฤทธิ์ในการเขียน มีความสัมพันธ์กับจำนวนของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เซนต์ โรเมน (St. Romain.1975 : 244) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างของการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับสิ่งเร้าต่างกัน การวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงการใช้ภาพยนตร์และภาพนิ่งเป็นสิ่งเร้า ในการเขียนแบบสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าสิ่งเร้าทั้ง 2 อย่างมีประสิทธิภาพแตกต่างกัน

งานวิจัยในประเทศ

นฤมล กังวาลไกล (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลปรากฏว่าความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อัมพร หมายเจริญ (2536 : 88) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนักเรียนที่สอนตามแนวบรรทัดฐาน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่า นักเรียนที่สอนแบบปกติ

พิสมัย ชุ่มจิตร์ (2536 : 80) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีการสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ สิมโน (2536 : 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประชุมพร ธีระวันท์ (2541 : 80) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียน และเจตคติต่อการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการให้ผู้อ่านเลือกคำที่มีปัญหาจากเรื่องที่อ่าน (อาร์ เอส เอ็ม) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการให้ผู้อ่านเลือกคำที่มีปัญหาจากเรื่องที่อ่าน (R S M) มีความสามารถทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรัญญา ฤาชัย (2542 : 129) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิธร วงศ์ชาติ (2542 : 121) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ความสนใจ (Interest) เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีความสำคัญต่อบุคคล ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวทางการศึกษาและอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตลอดจนการกระทำอื่นในชีวิตประจำวัน ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการรับรู้สิ่งเร้าและเอาใจใส่ต่อสิ่งเร้านั้นอย่างต่อเนื่อง เกิดการตอบสนองอย่างเต็มใจและเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการเร้าให้จิตใจตอบสนอง จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสนใจและความสนใจมีมากหรือน้อยคงอยู่นานเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาวะของจิตใจหรือความรู้สึก (วาสนา ณ ลำปาง, 2539 : 28)

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของความสนใจ ไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973 : 311) กล่าวว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะมีชั่วขณะหนึ่งหรืออาจจะมีถาวรต่อไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลเหล่านั้น โดยได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

เพจและมาแชล (Page and Marshall, 1977 : 41 - A) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมบางอย่าง เป็นอาการที่จิตใจเพ่งเล็งกับการเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรืออาการสนุกสนานเพลิดเพลินในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) ให้ความหมาย ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบสำคัญๆ คือ ความต้องการ ความฉันทะและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่แตกต่าง

รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533 : 171) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง -ศักยภาพภายในของบุคคลที่รู้สึกพอใจ ต้องการอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามจะกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ

วาสนา ณ ลำปาง (2539 : 30) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมใดๆ โดยแสดงออกมาในรูปความชอบหรือไม่ชอบ เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมนั้นกับกิจกรรมอื่นๆ และมีความโน้มเอียงที่บุคคลจะเลือกกระทำในสิ่งที่ชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ

จากความหมายของความสนใจดังกล่าว สรุปว่า ความสนใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกชอบพอใจ เอาใจใส่และพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของกิจกรรมนั้น

องค์ประกอบของความสนใจ

สุชา จันทรโณมและสุรางค์ จันทรโณม (2515 : 72 - 73) กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ดังนี้

1. ความสนใจนั้นเกิดขึ้นจากความพร้อม ความต้องการและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ คนเราทุกคนไม่จำเป็นต้องมีความสนใจในสิ่งเดียวกันและในระยะเวลาเดียวกัน
3. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพร่างกาย เด็กจะสนใจสิ่งใดเป็นระยะสั้นหรือยาวย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย
4. ความสนใจเฉพาะอย่างนั้น อาจเปลี่ยนไปตามวัยและเวลาของแต่ละบุคคลแต่แบบแผนของความสนใจค่อนข้างคงที่ ทำให้การวัดความสนใจของคนในอนาคตได้
5. ความสนใจความสัมพันธ์อย่างสูงกับสภาพจิตใจและเชาว์ปัญญาของเด็ก เด็กที่มีเชาว์ปัญญาต่ำ

จะสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มากอย่างและไม่สลับซับซ้อนนัก ผิดกับเด็กที่เขาวัวปัญญาสูง มักจะสนใจได้หลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันและเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก

6. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับรากฐานทางประสบการณ์ของเด็ก เด็กจะสนใจเรื่องใด เด็กจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องนั้นพอสมควร ถ้าเด็กขาดประสบการณ์เด็กอาจไม่สนใจเป็นเพียงอยากรู้อยากเห็นชั่วคราวแล้วก็เลิกความสนใจไป

การสร้างความสนใจ

ความสนใจเป็นกุญแจดอกสำคัญในการเรียน ถ้านักเรียนสนใจที่จะเรียนแล้วจะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความพากเพียรและเรียนด้วยความตั้งใจจริง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วนิช บรรจงและคณะ (2516 : 33 - 34) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสร้างความสนใจให้แก่เด็กซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไป และใช้ได้ผลได้แก่วิธีการดังต่อไปนี้

1. ก่อนจะสอนเรื่องใด ต้องสร้างความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นให้แก่เด็กเสียก่อน เด็กจะไม่สนใจเรื่องหนึ่งได้นาน ถ้าไม่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นมาก่อน ถ้าครูจะต้องสอนเรื่องใหม่ครูต้องโยงเรื่องนั้น ให้มีส่วนสัมพันธ์กับความรู้อันเดิมของเด็กให้ได้

2. จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของเด็ก ถ้าบทเรียนง่ายเกินไปเด็กจะเบื่อ ถ้าบทเรียนยากเกินไปเด็กจะเกิดความท้อถอยในการเรียน บทเรียนที่ดีจะต้องง่ายพอที่จะเรียนได้ แต่ก็ต้องยากพอที่จะท้าทายความสามารถของเด็ก

3. จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน ความสำเร็จในการทำงานเป็นยาวิเศษที่ยั่วให้เด็กสนใจในการเรียน

4. ชี้แจงให้เด็กเห็นความก้าวหน้าของตน เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอยากเรียนและมีความสนใจในงานนั้นมากขึ้น

5. ในการสอนครูควรชี้ให้เด็กเห็นความน่าสนใจของเรื่องที่เรียน ถ้าได้พบเห็นรู้ลักษณะที่แปลกๆ ใหม่ๆ เด็กจะสนใจในการเรียนมากขึ้น

6. จัดสภาพในการเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ ถ้าครูจัดให้เด็กเรียนในสถานที่ที่สะดวกสบายได้ทำอะไร เด็กย่อมมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นเท่านั้น

7. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูควรจัดหาอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมมาใช้ในการสร้างความสนใจให้แก่เด็ก

8. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นควบคู่ไปด้วย

9. ควรจัดให้เด็กได้เรียนโดยการกระทำมากที่สุด

10. จัดบทเรียนให้มีความหมายต่อชีวิตของเด็ก บทเรียนใดที่เด็กต้องเรียนแล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ บทเรียนนั้นย่อมเป็นที่สนใจของเด็ก

นอกจากนี้ สุโท เจริญสุข (2525 : 72) ได้ให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตามความสนใจของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. นำเอาเรื่องหรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้ผู้เรียนดู

2. ทำบทเรียนให้สนุก โดยใช้อุปกรณ์ เทคนิควิธีหลายๆรูปแบบ

3. ทำบทเรียนให้กระจำ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่ายๆ หรือที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. ให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เสมอโดยใช้คำถาม กิจกรรม อุปกรณ์ต่างๆ ช่วยสอน

5. จัดสิ่งแวดล้อมให้น่าสนใจ

6. มีการเสริมแรง

ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ โดยครูสร้างความสนใจในลักษณะที่ให้นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่ในสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดนานๆแล้วจะทำให้เกิดความตั้งใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อบทเรียนนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจที่ถูกต้องที่สุดนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม การศึกษา อาชีพ ฯลฯ อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจและวิธีการวัดความสนใจไว้หลายวิธีด้วยกัน เช่น

เดวิส (Davis .1964 : 160 - 161) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจ ไว้ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งทีแต่ละบุคคลชอบในระยะ 1-2 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขายอมเสียสละเวลาว่างที่มีอยู่ เพื่อทำในสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสนใจในสิ่งนั้น

2. ค้นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ มากน้อยเพียงใดถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ก็แสดงว่าเขาสนใจเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะคนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าที่ไม่สนใจ

3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ ที่กำหนดให้

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955 : 162) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ 3 วิธี คือ ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

โพลเวลล์ (Powell. 1963 : 189 - 192) ได้เสนอไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ

2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

วิธีการวัดความสนใจที่กล่าวมาสามารถใช้วัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การนำไปใช้กับใครในสถานที่ใด ย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบุคคลที่นำไปใช้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความสนใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพราะสามารถใช้วัดกับนักเรียนจำนวนมากและทราบผลในเวลาอันรวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 94) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้สื่อภาพเหมือนกับสื่อหนังสือที่ใช้ภาพการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน

มีความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยสื่อนหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ทัศน โขติพถุณพงษ์ (2535 : 80) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนแบบใช้สื่อบนแผ่นเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อบนงาน ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยสื่อบนแผ่นเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อบนงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริญธร พรหมศรี (2535 :108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (Erica Model) และจากการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2535 ผลการทดลอง พบว่านักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเอริกา และจากการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จำปาทอง (2537 : 89) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด มีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสนใจในการเรียนนั้น สื่อการสอน วิธีสอนแต่ละวิธีจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนแตกต่างกันไป จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนหรือวิธีสอน เพื่อให้เกิดความสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็ก Minitext มาจากคำว่า Miniature กับ Text หมายถึง แบบเรียนที่ย่อส่วนเรื่องลงให้เป็นเรื่องสมบูรณ์ หยิบฉวย เบา เหมาะกับมือเด็กใช้เวลาสั้นๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียวไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์แบบของหนังสืออย่างครบถ้วน (หทัย ดันหยง. 2532 : 66 - 67) ส่วนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม คือ แบบเรียนเล่มเล็กที่เป็นการสร้างเนื้อหาให้มีคุณลักษณะเป็นวรรณกรรม มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อหา แก่นสาระ จาก ตัวละคร

สาเหตุที่มีการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

จากสภาพปัจจุบันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำและไม่สามารรถแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งประเด็นในการพิจารณา ดังนี้ (หทัย ดันหยง.2532 : 9)

1. ระบบของหลักสูตรและการสอนในแต่ละหน่วยการเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันมีความคิดรวบยอดกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะวัด และสังเกตผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จากการ ผ่าน - ไม่ผ่านจุดประสงค์ ปัญหานักเรียนมีผลการเรียนตกต่ำ ไม่ผ่านจุดประสงค์ จึงเป็นปัญหาที่น่าสนใจที่จะต้องบริหารจัดการแก้ไข

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสำเร็จและความล้มเหลวทางการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ถ่ายทอดการเรียนรู้ สื่อพื้นฐานสำคัญของระบบหลักสูตรและการสอนของไทยส่วนใหญ่ยังติดอยู่กับวัสดุ (Software) และหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือจำเป็นต้องมีคือแบบเรียน การใช้สื่อแบบเรียนจึงมีปัญหาเกิดขึ้นเกี่ยวกับศักยภาพ การสนองตอบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันมาก

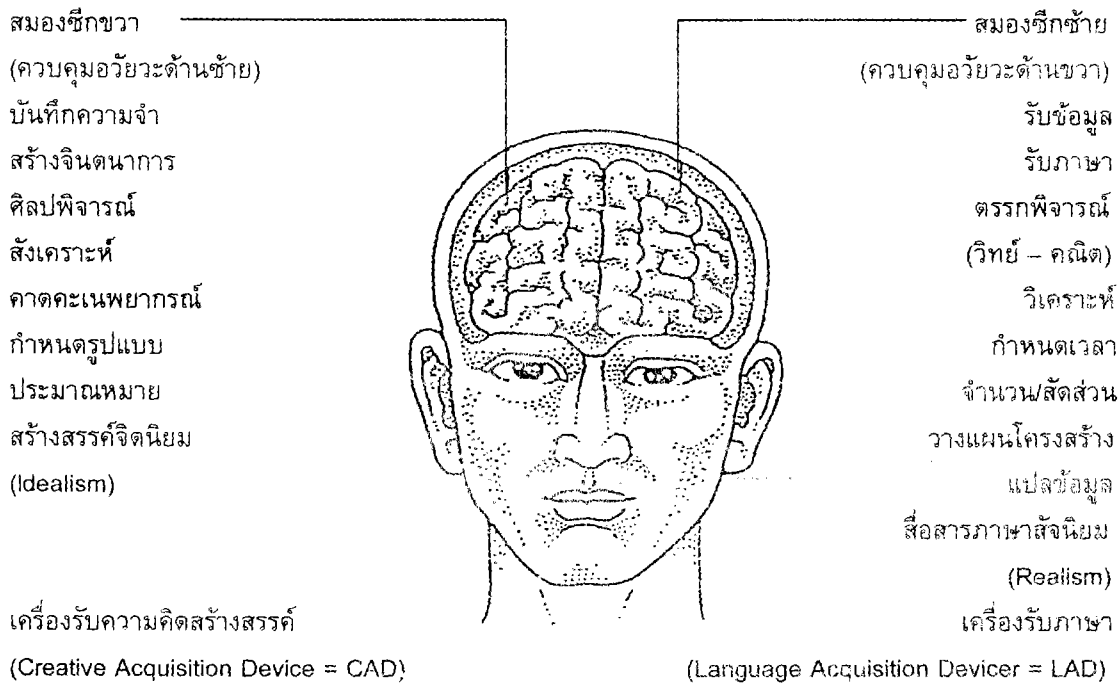
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับทักษะทางภาษา อันเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทักษะนี้ มีปัญหาอย่างยิ่งในการเรียนการสอน สื่อทางภาษาก็คือแบบเรียนอันจะเป็นตัวปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาซึ่งเชื่อกันว่า สื่อเชิงวรรณกรรมนั้นมีพลังกระตุ้นสูงและน่าสนใจมากกว่าวัสดุแบบอย่างอื่น

4. การกำหนดถ่ายทอดการเรียนรู้หลาย ๆ อย่างมักจะจริงจังบ้างพื้นที่บ้างโอกาส เพราะเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ ความรู้ความสามารถของครูจำเป็นจะต้องแสวงหานวัตกรรมมาใช้ โดยคำนึงว่าสร้างอย่างไร จึงจะได้มาซึ่งสื่อสากลอันเป็นสภาพปานกลางราคาถูก ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ไม่เกินขีดความสามารถที่โรงเรียนทั่วราชอาณาจักรพึงมีพึงใช้ได้ หรือเรียกว่าการแสวงหาเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology)

5. กลไกการเรียนรู้ของผู้เรียนกับแนวทางการใช้หลักสูตรและบูรณาการทางการสอน ที่ผิดหลักการรวมหน่วย (Unitwhole) ของทฤษฎีสนามอาจมีข้อบกพร่องช่องว่าง จุดอ่อนหรือไม่สัมพันธ์กัน ดังเช่น การใช้สื่อแบบเรียนทั่วไป ไม่สามารถสนองการเรียนรู้ได้จริง ซึ่งการเรียนการสอนทั่วไปอาจจะเน้นความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept) แต่มิได้เน้นความคิดรวบยอดรอง (Sub Concept) หรือความคิดรวบยอดรายย่อย (Mini Concept) ซึ่งการเรียนการสอนในสภาพ เช่นนี้ ทำให้เกิดความคิดรวบยอดรายย่อยถูกมองข้ามไปโดยมิได้เน้น จึงทำให้นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ที่เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดรองหรือความคิดรวบยอดย่อยนั้นๆ

ทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ทฤษฎีที่ 1 ทฤษฎีการรับรู้ทางภาษา (Theory of Language Acquisition) การรับรู้ภาษานั้น ก็คือ กลไกของสมองซีกซ้ายรับสารข้อมูลจากภายนอก สมองซีกซ้ายรับข้อมูลแล้วทำให้ผู้เรียน (ผู้รับสารข้อมูล) เกิดความคิดรวบยอด (สนั่น มีชั้นหมวก 2537 : 14)

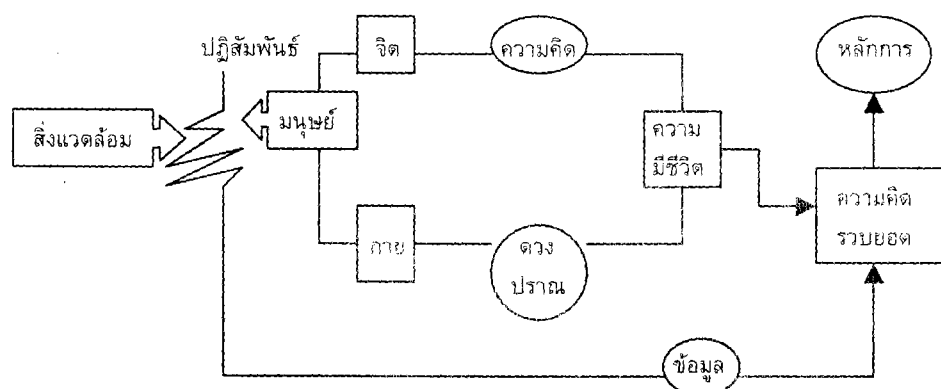

ภาพประกอบ 1 การรับภาษา (Language Acquisition)

สนั่น มีชั้นหมวก (2537 : 15) จากภาพประกอบ สมองซีกซ้ายส่วนล่างรับความเข้าใจ (Speech Comprehension) ส่วนบนทำหน้าที่เสริมองค์ประกอบ เพื่อนำภาษาไปใช้ (Speech Product) โดยสรุปแล้ว สมองซีกซ้ายจะทำงานเกี่ยวข้องทางด้านสามัญนิยม ได้แก่ รูปธรรมทางการนับจำนวนกำหนดเวลา การวิเคราะห์ การเทียบเคียงเหตุผล การวางแผนโครงสร้างแผนงานและการใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ

สมองซีกขวาจะทำงานทางด้านจิตนิยม ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับนามธรรม ความรู้สึกนึกคิด ศิลปะ การสร้างสรรค์ จินตนาการ ความใฝ่ฝัน การคาดคะเน การพยากรณ์ การวางรูปแบบ กฎเกณฑ์ทางศิลปะ จิตสำนึกทางคุณลักษณะ นิสัยใจคอ สันดาน ความประพฤติ

ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภายนอกที่ป้อนเข้า (Input) กับการรับของสมองมนุษย์ จะเกิดผลผลิต (Output) ออกมาอย่างไร ย่อมขึ้นกับกระบวนการของการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ขึ้นในเบื้องต้น ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภายนอกที่ป้อนเข้า (Input) กับการรับของสมองมนุษย์จะเกิดผลผลิต (Output)

สั่น มีชั้นหมาก (2537 : 16) เมื่อสมองรับข้อมูลเข้าไปจะเห็นว่าภายในสมองย่อมจะรับภาษา ทั้งความเข้าใจและความคิดรวบยอดสรุปนั้น ทำให้เกิดพิมพ์เขียวในสมองซึ่งเกิดจากปฏิกิริยาและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนอ่าน (วรรณกรรม) ดังนั้น วัสดุการอ่านจึงเป็นพิมพ์เขียวภายนอกสมอง ซึ่งสมองจะรับเข้าไปสร้างพิมพ์เขียวในสมองตามสภาพปฏิกิริยารับรู้ของแต่ละบุคคล

สมอง คือ เครื่องยนต์ธรรมชาติอย่างหนึ่ง ซึ่งมีสมรรถนะในตัวบุคคลแตกต่างกันไปตามภาวะสุขภาพของแต่ละตัวคน สุขภาพของสมองดีก็รับได้ดี สุขภาพสมองไม่ดีการรับภาษาก็ต้องลงไป อีกประการหนึ่งภาพพิมพ์เขียวในสมองนั้นจะชัดเจนแจ่มใสก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลที่ป้อนเข้าสมองเช่นกัน สมมติว่า ข้อมูลที่ป้อนเข้าเป็นวรรณกรรมประเภทนิทานที่มีโครงสร้างดี มีรส อลังการและคุณภาพที่ดี ภาพพิมพ์เขียวในสมองที่รับเข้าก็ย่อมดี ชัดเจนทำให้ผู้อ่าน เกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ ได้ดีกว่านิทานที่มีโครงสร้างในทางตรงกันข้าม

สรุปว่าคนเราจะเรียนรู้ได้ดี เครื่องรับ (สมอง) ต้องดี และเครื่องส่ง (ความรู้ที่ป้อนเข้า) ต้องดีประกอบกันทั้งสองด้านและจะได้ดังกล่าวก็น่าจะเกิดจากพิมพ์เขียวที่เรียนรู้ในกระบวนการส่ง - รับ นั้นชัดเจน

หทัย ต้นหยง กล่าวว่า พิมพ์เขียวการเรียนรู้ที่ดีนั้น จะต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 มิติ คือ 3 Cs Dimension ได้แก่

มิติที่ 1 กำหนดขนาดของพิมพ์เขียว ก็คือ ตัวเนื้อหา (Content) ที่ชัดเจน

มิติที่ 2 กำหนดปริมาณของพิมพ์เขียวก็คือ จำนวนความคิดรวบยอด (Concept) ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน

มิติที่ 3 กำหนดคุณภาพของพิมพ์เขียว ก็คือการสร้างพลังของจิตสำนึก (Conscious) ต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะจิตสำนึกเชิงจริยธรรม (Ethical Consciousness)

ทฤษฎีที่ 2 ได้แก่ทฤษฎีมนุษยศาสตร์เชิงวรรณกรรม (Humaistic Theory of Literary Language Communication) มนุษย์ใช้ภาษาสื่อความหมายสร้างความสมบูรณ์แบบในการดำรงชีวิต ภาษาย่อมเป็นปัจจัย

สำคัญในการถ่ายทอดและสืบทอดมรดกทางความคิดอุดมการณ์เรื่องราวต่างๆ อันก่อให้เกิดวิวัฒนาการต่างๆ ของโลกมนุษย์ มีผลงานวิจัยดังนี้

การใช้สื่อวรรณกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาสูงกว่าการเรียนรู้ด้วยสื่อปกติ ฟิลลิปส์ (หทัย ดันหยง.2532:107; อ้างอิงจาก Phillips Linda M. 1986. *Using Children's Literature To Foster Written Language Development.*) จากการทดสอบการเรียนรู้ด้วยเรื่องราวที่แต่งเป็นนิทาน นิยาย เด็กสามารถเข้าใจ และวินิจฉัยหาคำตอบได้ง่ายกว่าการทดสอบด้วยวิธีอื่น (หทัย ดันหยง.2532 :106) นิทาน นิยาย สร้างแรงจูงใจได้สูง ริงเนส (หทัย ดันหยง. 2532 : 107 ; อ้างอิงมาจาก Ringness. 1965 : 600 - 606) โดยเฉพาะวรรณกรรมประเภทที่สร้างขึ้นในลักษณะร่วมสมัย ช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจการใช้ศัพท์ที่มีความรวดเร็วในการอ่าน วิเคราะห์และคนอื่น ๆ (หทัย ดันหยง. 2532 : 107; อ้างอิงจาก Wilson and others. 1986. *Children's Book Reading Habbits A New Criteria for Literary.*)

ทฤษฎีที่ 3 ทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) ประกอบด้วยแนวทฤษฎี หลัก 4 ทฤษฎี คือ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2536 : 22 - 27)

1. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communicative Approach) เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนตามหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันตามสภาพสิ่งแวดล้อม

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (Natural Approach) เน้นปัจจัยป้อนที่มีความหมายที่ผู้เรียนเข้าใจ (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการรับรู้ (Language Acquisition) เป็นหลัก

3. ทฤษฎีการสอนอ่านทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Teaching Reading Approach) เน้นลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้และมีประสบการณ์จากวัสดุการอ่าน หรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญซึ่งเป็นหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ดี

4. แนวทฤษฎีการสอนอ่านแบบบรรณฐาน (Genre - Base Approach) เป็นการสอนที่ยึดบทเรียนหรือกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้นบทเรียนหรือกิจกรรมนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อน เพื่อให้รูปแบบภาษาที่เหมาะสมด้วย โดยยึดหลักการพัฒนาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการและทฤษฎีบรรณฐาน

การสอนภาษาตามแนวทฤษฎีบรรณฐาน ได้รับการพัฒนาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลีย กลุ่มหนึ่ง แนวทฤษฎีนี้ยึดหลักเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบของ เอ็ม. เอ. เค.อัลลีย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลก ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความจากบริบทภาษาในกาลเทศะต่างๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)

การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมชุมชนและวัฒนธรรมแต่เป้าหมายของการสื่อสารที่ใช้ในภาษานั้นๆ คือความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องในการสื่อสาร

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)

การเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารจะชัดเจนเพียงใด ขึ้นอยู่กับเนื้อความที่แวดล้อมข้อความนั้นๆ เนื้อความของภาษามีความสำคัญ 2 ประเด็น คือ เป็นผล (Output หรือ Product) หมายถึงเนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด และอีกประการหนึ่งคือ เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษา หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เมื่อต้องการจะสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ในแต่ละชนิดของลักษณะการพูดหรือการเขียน

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและได้ความชัดเจนมี 2 ประเภท คือ

2.1 บริบทภาษาของสถานการณ์ต่างๆ (Context of Situation)

2.2 บริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture)

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อความมีความหมายชัดเจน ทำเนียบภาษาหรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย

4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

การเรียนรู้ภาษาควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้อง ตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมซึ่งรูปแบบภาษาหรือชนิดของเนื้อความ นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า Genre ภาษาไทยใช้คำว่า อรรถลักษณะของภาษา

อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความให้ผู้ฟังและอ่านสามารถ เข้าใจเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่านชัดเจนแน่นอนขึ้นว่าผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความนั้นๆ การใช้ อรรถลักษณะของเนื้อความต่างๆ จะทำให้การฟังหรือการอ่านที่ชัดเจน การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหา รายละเอียดของเรื่องราวทั้งการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่จะอ่าน การลำดับความคิดจะทำให้ได้ง่าย เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอนและชัดเจน นอกจากนี้ การลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจอรรถลักษณะต่างๆของเนื้อความนั้น เพราะในแต่ละอรรถลักษณะของเนื้อความนั้นจะมีการลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอน เป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความนั้นในบริบทจนกระทั่งจบลำดับของการดำเนินเนื้อความ ในแต่ละอรรถลักษณะจะมีการลำดับเนื้อหาความแตกต่างกันออกไป การใช้ภาษาในแต่ละอรรถลักษณะโดยเฉพาะทำเนียบภาษาก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของบริบทหนึ่งๆด้วย

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนที่นิยมใช้โดยทั่วไปมีหลายชนิดดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2536 : 27 - 30)

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)

7. อภิปราย (Discussion)

8. การสังเกต (Observation)

นอกจากนี้ สนั่น มีชั้นหมาก (2537 : 53 - 54) ได้กล่าวถึงอรรถลักษณะว่า เป็นกระบวนการสื่อสารภาษาและความเข้าใจทางวรรณกรรมเชิงศึกษาศาสตร์ ในการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งใช้วรรณกรรม เป็นสื่อในบทเรียน ได้กำหนดพื้นฐานไว้เป็น 8 อรรถลักษณะ ดังนี้

1. กระบวนการสังเกต (Observation) เริ่มต้นจากการตั้งปัญหา → วิเคราะห์เรื่อง → แจกแจงรายละเอียด → เล่าเรื่องตามลำดับ → สรุปประเด็น
2. กระบวนการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ (Recount) เริ่มต้นจากการนำเข้าสู่เรื่อง → แสดงเหตุการณ์ เล่าเหตุการณ์ต่อเนื่อง → สรุป → แสดงความรู้สึก
3. กระบวนการแสดงความคิดเห็น (Exposition) เริ่มต้นจากการวิจารณ์เรื่อง → ชี้แจงผลดีผลเสีย เน้นความสำคัญ → สรุปเรื่อง
4. กระบวนการบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) เริ่มต้นจากการเริ่มเรื่อง → ชี้ปัญหา → ชี้เหตุของปัญหา → เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ → ลงท้ายด้วยคติสอนใจ
5. กระบวนการอภิปราย (Discussion) เริ่มต้นจากการบอกความหมาย → ชี้ปมความสำคัญ → ชี้แจงข้อโต้แย้งและสนับสนุน → สรุป → เสนอแนะ
6. กระบวนการรายงาน (Report) เริ่มต้นจากชี้แจงแนะนำประเภทของเรื่อง → แจกแจงรายละเอียด → แสดงลักษณะต่างๆของรายละเอียด → แสดงพฤติกรรมเรื่อง → แจกประโยชน์ที่ได้รับ
7. กระบวนการอธิบายเหตุผล (Explanation) เริ่มต้นจากการเสนอหลักการ → แสดงเหตุผล ชี้แจงความต้องการและความจำเป็น → บอกลักษณะเหตุการณ์ → สรุป
8. กระบวนการแสดงวิธีการ (Procedure) เริ่มต้นจากการตั้งเป้าหมาย → แจกเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ → การวางแผน → ลำดับวิธีดำเนินงาน → แสดงผลผลิตที่เกิดขึ้น

อรรถลักษณะดังกล่าว มีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic Structure) เพื่อการสื่อความหมายของภาษาและลักษณะของภาษา (Linguistic Features) ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. เริ่มด้วยบทนำ
- ข. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
- ค. มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

- ก. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
- ข. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
- ค. เป็นเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องในอดีต
- ง. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใจความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน
- จ. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

2. รายงาน เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. จะมีบทนำโดยกล่าวถึงเรื่องทั่วไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง
- ข. บอกรายละเอียดของเรื่องนั้น เช่น ประเภทลักษณะท่าที หรือลักษณะของพฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ

ลักษณะของภาษา

- ก. ใช้คำหรือภาษาเป็นกลาง ไม่เฉพาะเจาะจง
- ข. มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น เป็น อยู่ คือ ฯลฯ
- ค. อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่องๆ
- ง. มักเป็นประโยคบอกเล่า

3. การอธิบาย เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรและเหตุใดจึงเกิดขึ้น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น
- ข. มีบทสรุปจากหลักการ

ลักษณะของภาษา

- ก. เป็นประโยคบอกเล่า
- ข. ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง
- ค. มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน
- ง. ใช้คำวิเศษณ์ เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจนขึ้น

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดของตนเอง หรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น
- ข. มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนและผลที่เสนอในแต่ละความคิด
- ค. มีบทสรุปแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

- ก. มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
- ข. มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
- ค. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
- ง. มีคำแสดงเจตคติ

5. วิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน
- ข. ให้รายละเอียดของวัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องใช้
- ค. เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

- ก. เป็นประโยคคำสั่ง
- ข. ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
- ค. ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
- ง. ใช้คำนาม

6. **เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ** เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการ ส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่หรือเวลา
- ข. มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
- ค. แสดงปมปัญหาของเรื่อง
- ง. แสดงการคลี่คลายเรื่องหรือการแก้ปัญหา
- จ. อาจให้คติพจน์หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

- ก. เป็นเรื่องเล่าในอดีต
- ข. ใช้บุพบทบอกเวลา สถานที่
- ค. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่นๆ
- ง. อาจมีการซ้ำย้ำเรื่อง
- จ. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง บ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลความคล้อยตามและความขัดแย้ง

7. **อภิปราช** เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน
- ข. กล่าวถึงข้อขัดแย้งหรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิง แสดงเหตุผล
- ค. ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่า ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

ลักษณะของภาษา

- ก. มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของตนเองและผู้อื่น
- ข. ใช้ประโยคบอกเล่า
- ค. มีข้อความสนับสนุน หรืออ้างอิงหรือให้เหตุผล
- ง. คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง คล้อยตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

8. **การสังเกต** เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- ก. มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต บอกเวลาหรือสถานที่
- ข. มีลำดับของการบรรยายละเอียด

ค. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

ก. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาหรือสถานที่

ข. ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่างๆ

ค. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

อรรถลักษณะทั้ง 8 ดังกล่าว สนั่น มีชั้นหมาก (2537 : 54) กล่าวว่าผู้สร้างหรือใช้สื่อ

วรรณกรรมเชิงศึกษาศาสตร์จะต้องใช้วิจารณ์ญาณว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ใดเหมาะที่จะใช้อรรถลักษณะใด เพราะการเรียนรู้บางเรื่องต้องใช้อรรถลักษณะที่พัฒนาพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หรือสาระความรู้ แนวกระบวนการที่ต้องใช้ก็ต้องเลือกอรรถลักษณะการสังเกตหรือรายงาน ถ้าต้องการพัฒนาจิตพิสัย (Affective Domain) แนวกระบวนการที่ใช้ก็ต้องเลือกอรรถลักษณะการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น การบรรยายเชิงจินตนาการ การอภิปราย การใช้เหตุผล

นอกจากนี้ การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนั้น ครูควรใช้คำถามนำนักเรียน เพื่อช่วยการเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยพิจารณาชนิดของคำถามให้เป็นไปตามลำดับของการดำเนินเรื่องในแต่ละอรรถลักษณะ การกระทำดังกล่าว จะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดเรื่องได้ตามที่ต้องการได้ง่าย และประสบความสำเร็จในการช่วยกันเขียนเรื่อง โดยครูคอยช่วยเหลือแนะนำในระยะแรกเท่านั้น

ตาราง 1 แสดงลำดับคำถามแต่ละอรรถลักษณะ ทั้ง 8 ประเภท

อรรถลักษณะ	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่อง
1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)	ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร → แล้วทำอย่างไรต่อไป → สรุปเป็น อย่างไร → เกิดอะไรขึ้นกับใครที่ไหนอย่างไร → แล้วเกิดอะไรขึ้น อีก → อย่างไร (ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง)
2. เรื่องรายงาน (Report)	เรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นอย่างไร → มีลักษณะเฉพาะ → มีโทษ หรือประโยชน์อย่างไร → มีลักษณะเป็นอย่างไร → เป็นเรื่องเกี่ยวกับ อะไร → สำคัญอย่างไร
3. เรื่องบรรยาย เชิงจินตนาการ (Narrative)	ใคร → ทำอะไร → ที่ไหน → เมื่อใด → อย่างไร → แล้วเกิด อะไรขึ้น (ลำดับเรื่องก่อนหลัง) → ปัญหาคืออะไร → แก้ไขได้อย่างไร สรุปเรื่องนี้มีความน่าสนใจอย่างไร
4. เรื่องแสดงความคิดเห็น (Exposition)	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นความคิดเห็นของใคร → มีเหตุและผล อย่างไร (ลำดับเหตุและผล) → สรุปการแสดงความคิดเห็นจากประเด็น ที่ตั้งไว้อย่างไร
5. เรื่องอภิปราย (Discussion)	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → มีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร → มีเหตุ ผลเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร (ลำดับเหตุผลที่เห็นด้วยที่ละตอน และไม่เห็นด้วยที่ละตอน) → สรุปเรื่องนี้จะสนับสนุนเรื่องที่กำลังกล่าวมาแต่ ต้นอย่างไร
6. เรื่องวิธีการ (Procedure)	เป็นวิธีการทำอะไร → มีอุปกรณ์อะไร → ทำอย่างไร(ลำดับการ กระทำทีละตอน)
7. เรื่องอธิบาย (Explanation)	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง → สำคัญอย่างไร → ทำได้อย่างไร → ทำไม ถึงเป็นอย่างนั้นและเหตุใดจึงเกิดขึ้น
8. เรื่องเกี่ยวกับการสังเกต (Observation)	จะพูดจะเขียนเกี่ยวกับอะไร → ที่ไหน → มีลักษณะอย่างไร → ลำดับ ลักษณะของสิ่งนั้นทีละตอน → สรุปผู้สังเกตคิดว่าอย่างไร

ความมุ่งหมายของการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนั้น มีจุดหมายเพื่อเป็นสื่อสนองสิ่งสำคัญทางการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2531 : 15)

1. เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน
2. เพื่อเสริมหลักสูตรการเรียนรู้ตามความคิดรวบยอดและจุดประสงค์รายย่อย
3. เพื่อแก้ปัญหาการเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์
4. เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนซ่อมเสริม
5. เพื่อใช้วรรณกรรมเสริมแรงการเรียนรู้
6. เพื่อเสริมสร้างนโยบายการพึ่งตนเอง สร้างสรรค์การเรียนการสอนด้วยความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
7. เพื่อใช้สื่อที่ประหยัดคุ้มค่า มีศักยภาพสูง
8. เพื่อใช้ทรัพยากรทางวรรณกรรมท้องถิ่น

โครงสร้างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีโครงสร้างประกอบกันเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นโครงสร้างที่เป็นหลักสูตรการศึกษาหรือที่เรียกว่า โครงสร้างทางศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรการเรียนการสอน (Curriculum - Instruction) กล่าวคือ โครงสร้างที่นำจุดประสงค์การเรียนรู้และความคิดรวบยอดในหลักสูตรมาใช้เป็นหลักใหญ่
2. สื่อถ่ายโยงการเรียนรู้ (Media - Transfer of Learning) เป็นการถ่ายโยงการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน
3. หนังสือเรียนสนองพฤติกรรมที่คาดหวัง (Terminal Behavior - Text) แบ่งเป็น
 - 3.1 ภาษาเป็นรูปแบบวรรณกรรม อาจเป็นคำ ประโยค หรือความเรียงภาษาเป็นภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมาเด็กสามารถเข้าใจได้
 - 3.2 ความรู้ - เรื่องราว ให้ความรู้เป็นเรื่องราวที่สั้นๆ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน ง่ายต่อการเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้
 - 3.3 ความคิดรวบยอดเดี่ยว (Single concept) เป็นความคิดรวบยอดเดี่ยวไม่ซับซ้อน

ส่วนที่ 2 เป็นโครงสร้างทางวรรณกรรม ประกอบด้วย

1. แขนงพื้นฐานแห่งวรรณกรรม (Literary Genre) มีทั้งรูปแบบหนังสือร้อยแก้ว ร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน
2. สื่อเสริมแรง (Media - Reinforcement) เป็นภาพการ์ตูนที่มีความรู้สึกรมีชีวิต มีความเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อเรื่องอธิบายเรื่องได้
3. บันเทิงคดี (Fiction) มีเนื้อหาที่มุ่งเน้นลีลา ความงดงาม ความไพเราะของถ้อยคำ ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านทั้งในด้านความรื่นรมย์และความสะเทือนอารมณ์
4. สารคดี (Non- Fiction) มุ่งนำเสนอด้านสาระความรู้ ความคิด เหตุการณ์

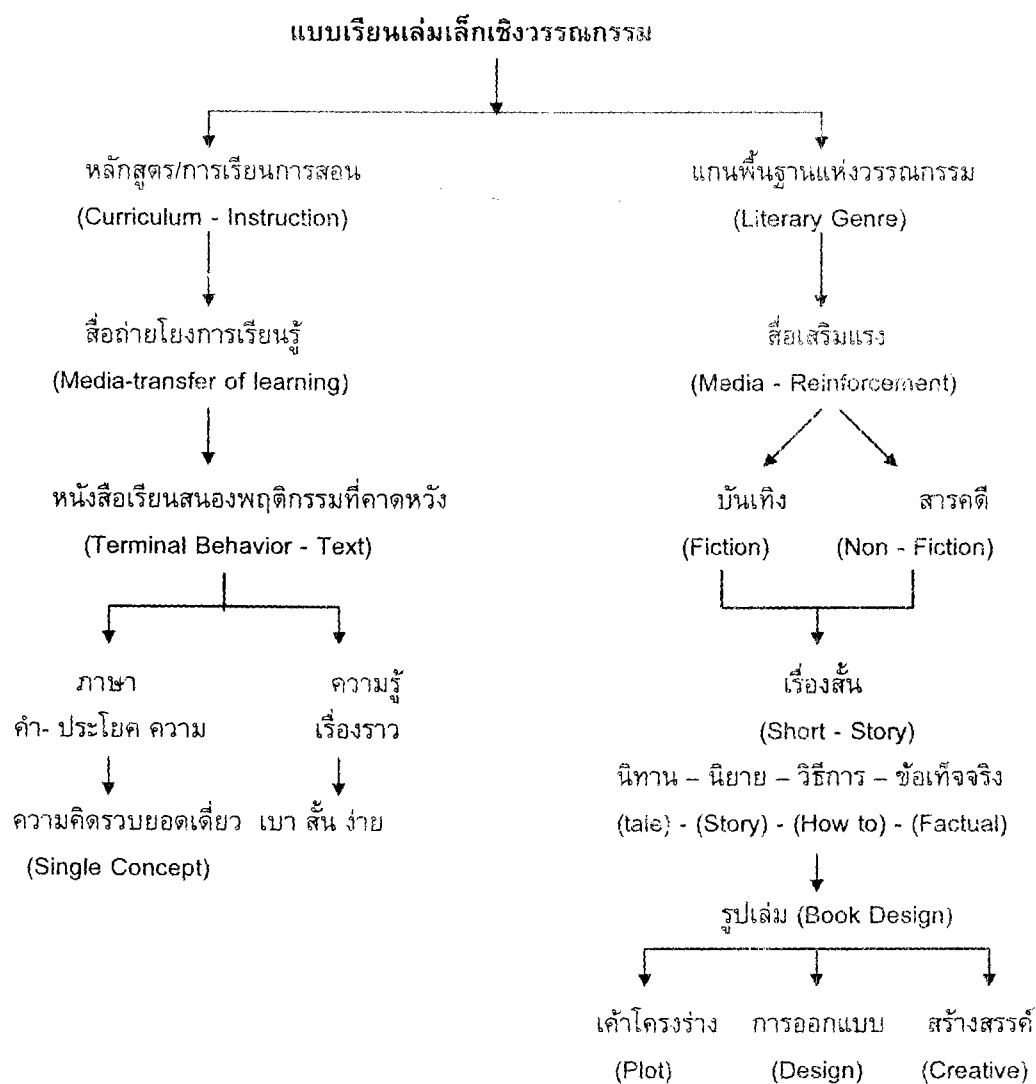
5. เรื่องสั้น (Short Story) แบ่งได้ดังนี้

- นิทาน (Tale)
- นิยาย (Story)
- วิธีการ (How to)
- ข้อเท็จจริง (Factual)

6. รูปเล่ม (Book Design)

- เค้าโครง (Plot) ไม่ซับซ้อน มีแนวเรื่องเด่นชัด
- การออกแบบ (Design) ขนาดกระทัดรัดเหมาะมือเด็ก
- สร้างสรรค์ (Creative) สีสันดูตา (หทัย ตันหยง. 2532 : 67)

โครงสร้างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิโครงสร้างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

คุณลักษณะเด่นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หทัย ดันหยง (2532 : 68) กล่าวถึงลักษณะเด่นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นความสำคัญของลักษณะเด่น ดังนี้

1. บัณฑิตสอนการเรียนรู้ในความคิดรวบยอดรายย่อยๆ (Subconcepts and Miniconcepts)
2. บัณฑิตสอนการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Terminal Behavioral Objective)
3. สร้างสรรค์ขึ้นด้วยตนเอง (Self - Creativity) ครูผู้สอน - บทเรียน - ผู้เรียน
4. คุณลักษณะอเนกประสงค์ (Multiple Purposes) และเป็นสากล (Universalization) ใช้ได้ทุกโรงเรียนเสริมความสมบูรณ์ให้กับสื่อใหญ่ ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
5. อยู่ในขีดความสามารถในการผลิตได้ด้วยตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอน (Self-Production)
6. ประหยัด (Economy) เวลา ทรัพยากร วัสดุ แรงงาน สถานที่
7. เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมท้องถิ่น (Legend - Culture)
8. สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้แจ้งทางภาษา (Language Acquisition)
9. นวัตกรรมทางการสอน (Instruction Innovation)

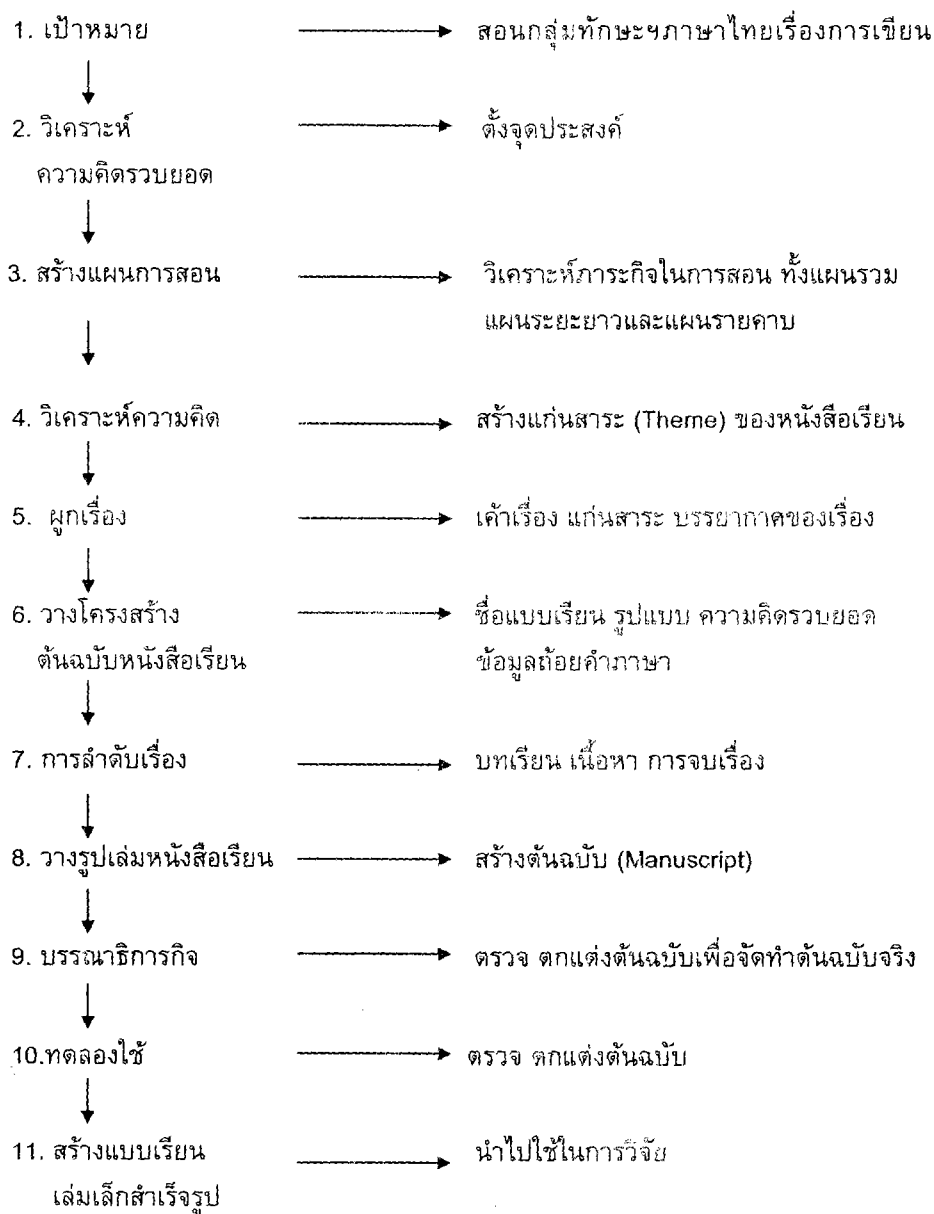
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในฐานะที่เป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม

หทัย ดันหยง (2532 : 68 - 69) ได้กล่าวว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนครั้งนี้ ควรเป็นแบบเรียนที่เหมาะสมต่อสภาพต่างๆ ดังนี้

1. การประจักษ์ตน (Self - Actualization)
2. การพึ่งตนเอง (Self - Dependence)
3. การสร้างสรรค์ด้วยตนเอง (Self - Creativity)
4. การอนุรักษ์ธรรมชาติ (Natural Conservation)
5. การแสวงหาได้ในท้องถิ่น (Local Searching)
6. สุดประหยัด (Exact Economy)
7. สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรม (Socio - Cultural Compatibility)
8. ราคาถูกแต่ประโยชน์คุ้มค่า (Lowprice Valubility)
9. เกิดขึ้นจากความต้องการร่วมกัน (Common Needs)

ขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนและยึดหลักในการผลิตโดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อ
ดังนี้ (หทัย ตันหยง . 2532: 69)

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นตอนในการผลิตแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 69)

1. กำหนดเป้าหมาย (Target)
2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์จากหลักสูตรระดับเป้าหมาย
3. สร้างแผนการสอน แผนรวม - แผนระยะยาว - แผนรายคาบ
4. นำความคิดรวบยอดและจุดประสงค์มาสร้างเป็นแก่นสาระของเนื้อหา ในหนังสือเล่มเล็กเชิง

วรรณกรรม(Theme)

5. โครงร่างต้น (Plot I - Ideal)
6. โครงร่างต้นฉบับ (Plot II - Manuscript)
7. โครงร่างลำดับเรื่อง (Plot III - Setting)
8. โครงร่างหนังสือ (Plot IV -Book Design)
9. บรรณาธิการกิจ (Editing)
10. การทดลอง (Tryout)

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ (Plot I - Ideal Plot)

ในการเขียนโครงร่างต้นฉบับของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532 : 70)

ขั้นที่ 1 การคิดเรื่อง (Imagery) คือ การคิดเรื่องจากความคิดของตนเอง โดยสอดคล้องกับหลักสูตร และการสอนตามกลุ่มเป้าหมาย ประเภทของการคิดเรื่องมีดังนี้

- 1.1 เกิดจากต้นแบบ (Original Plotting) คือเป็นต้นแบบเขียนเรื่องใหม่ด้วยตนเอง
- 1.2 เกิดจากการสังเคราะห์ (Synthesis Plotting) คือนำเอาเค้าโครงเรื่องอื่นๆ มาแต่งเป็น

เรื่องใหม่

1.3 เกิดจากการประยุกต์ (Methodization Plotting) ปกติในกฎเกณฑ์ของชีวิตธรรมชาติ แวดล้อมนั้นมีหลักการอยู่แล้วหรือพัฒนาขึ้นใหม่ ผู้เขียนนำหลักการนั้นมาคิดแต่งเรื่อง

ขั้นที่ 2 ผู้กรเรื่อง (Brief - Plot) คือ การสร้างเรื่องซึ่งได้เค้าโครงดังนี้

- 2.1 ผู้กรเรื่องจากจินตนาการ (Imaginative)
- 2.2 ผู้กรเรื่องจากแก่นสาระ (Theme Story)
- 2.3 ผู้กรเรื่องจากพฤติกรรมของตัวแสดง (Character Story)
- 2.4 ผู้กรเรื่องจากฉากเหตุการณ์ (Atmosphere Story)

ขั้นที่ 3 กำหนดแก่นของเรื่อง (Theme) คือ สาระแนวคิดหลักของเรื่อง

ขั้นที่ 4 ตัวแสดง (Character) ตัวละครในเรื่องที่จะดำเนินเรื่องราวต่างๆ ไปตามสาระแนวคิดที่วางไว้

ขั้นที่ 5 ฉาก (Atmosphere) คือสิ่งที่รองรับพฤติกรรมของตัวแสดง ซึ่งมีทั้งฉากพื้นบ้านและฉากชีวิต ซึ่งรวมเรียกว่า ฉากเหตุการณ์

ขั้นที่ 6 ภาพพจน์ (Figure of Speech) คือมุมมองที่เห็นสะท้อนในด้านความรู้สึกคล้ายตาม ไม่เห็นด้วย

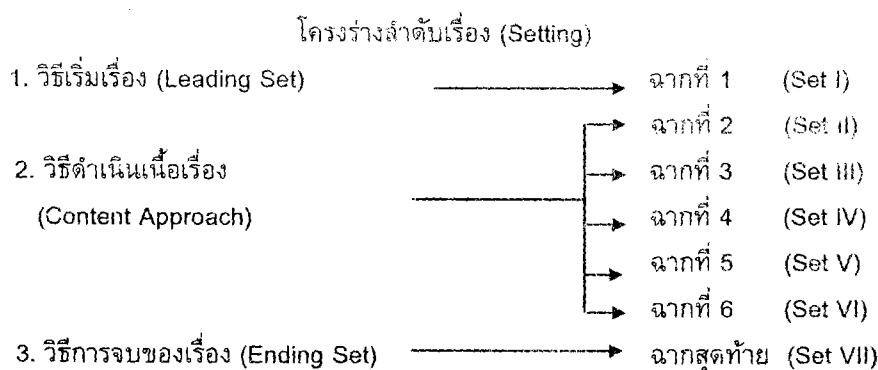
ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ (Plot II - Manuscript)

การเขียนโครงร่างต้นฉบับของหนังสือ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ หทัย ดันหยง (2532 : 70) และ สนั่น มีชั้นหมาก (2537 : 43 - 44)

1. ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน (Title)
2. การกำหนดแกนพื้นฐานและรูปแบบของวรรณกรรมหรือกำหนดอรรถลักษณะภาษา (Genre and Format) มีทั้งรูปแบบหนังสือร้อยแก้ว ร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาใดที่เรียน
3. เนื้อหาสาระ (Story Content) คือเรื่องราวที่เขียนเป็นประเภทร้อยแก้ว ร้อยกรอง ความเรียง
4. มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเดียว (Single Concept) มีเนื้อความที่มุ่งเน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดรวบยอดเดียวในระดับชั้นเล็ก ๆ และความคิดรวบยอดเพิ่มขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้น
5. ข้อมูลหลักฐาน (Fact) มีการให้ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเหตุการณ์ทั่วไป ตัวเลข บุคลิกลักษณะของตัวละคร ที่ทำให้การเขียนมีคุณค่าน่าเชื่อถือ
6. ถ้อยคำภาษา (Wording) ขยายจากคำศัพท์เป็นบทละคร การสนทนาระหว่างบุคคลต่อบุคคลของตัวละครในเรื่องนั้น

ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง (Plot III - Setting)

การเขียนโครงร่างลำดับเรื่อง จะดำเนินเป็นขั้นตอนในแต่ละฉากติดต่อกันไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (Plot IV - Book Design)

โครงร่างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นหนังสือที่มีขนาด 32 หน้ายก โดยมีส่วนประกอบกันเป็นรูปเล่ม ดังนี้ (หทัย ดันหยง. 2532 : 71 - 72)

1. ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อเรื่องหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชนิดของหนังสือเรียน
2. คำนำ ประกอบด้วย การเขียนที่บอกแนวคิด หลักการ ความเป็นมา จุดประสงค์ เป้าหมาย และประกาศคุณภาพการ
3. เนื้อหา ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากตัวละครภายในเรื่อง ที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา
4. ส่วนเสริมประกอบด้วย วิธีใช้ ข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะ กิจกรรมและประวัติผู้แต่ง

บรรณาธิการกิจ (Editing)

บรรณาธิการกิจของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบ -โครงสร้าง
2. ตรวจสอบ- การใช้ภาษา
3. ตรวจสอบ -ประเมินจุดประสงค์
4. ปรับปรุงครั้งที่ 1
5. ทดสอบคุณภาพ (Tryout)
6. ปรับปรุงครั้งที่ 2
7. นำไปใช้
8. ปรับปรุงครั้งที่3 (และมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา)

ประโยชน์ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หทัย ดันหยง (2532 : 72) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ได้แน่นอนยิ่งขึ้น
2. จัดจุดสำคัญการเรียนรู้โดยตรงในแต่ละความคิดรวบยอด
3. สื่อเชิงวิเคราะห์การเรียนรู้ความคิดรวบยอดย่อย
4. ช่วยเสริมนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อสนองการเรียนรู้แห่งปวงชนครอบคลุมการใช้ประโยชน์ได้ทุกกรณี
6. ช่วยควบคุมเชื่อมโยงระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล
7. เชื่อมโยงการเรียนรู้ให้เป็นเอกภาพ
8. เกิดความรู้สึกร่วมระหว่างบุคคล
9. เกิดศูนย์รวมความสนใจในการเรียนรู้
10. เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานจากสื่อเชิงวรรณกรรม

การใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

การใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมใช้ได้ 2 ลักษณะด้วยกันดังนี้(หทัย ดันหยง. 2532 : 73)

1. ใช้เป็นสื่อหลัก เป็นแกนของวิธีสอน ได้แก่
 - 1.1 เราใจเข้าสู่บรรยากาศการเรียนรู้
 - 1.2 นำเข้าสู่บทเรียนปกติ / ซ้อมเสริม
 - 1.3 นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1.4 เนื้อหาการประเมินผล
2. ใช้เป็นสื่อเสริม เป็นส่วนประกอบปรุงแต่งการสอน ได้แก่
 - 2.1 เราใจเข้าสู่บทเรียน
 - 2.2 เสริมพัฒนาการเรียนรู้
 - 2.3 เสริมพัฒนาการทางการอ่าน
 - 2.4 นำไปสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตร

การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ยึดขั้นตอนการสอนของ หทัย ดันหยง (2532: 1 -16) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เริ่มเข้าสู่บทเรียน ครูนำเสนอเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน

ขั้นที่ 2 นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน โดยการสนทนา ชักถาม เล่าเรื่องหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ จากนั้นแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นที่ 3 ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์อรรถลักษณะและเขียนเรื่องเลียนแบบ โดยอาศัยเค้าโครงเรื่องเดิม

ขั้นที่ 4 ครูชักชวนนักเรียนเขียนเรื่องที่เป็นรูปแบบของตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา เพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำทางภาษา ด้วยการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม เล่นเกม ทำกิจกรรมการอ่าน การเขียน การฟังและการพูดเพิ่มเติม ภายใต้การช่วยเหลือหรือแนะนำของครู การประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการร่วมกิจกรรมของกลุ่มของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลสัน และคนอื่นๆ (Wilson and others. 1986 : 32) ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับนิสัยการอ่านหนังสือของเด็ก:บรรทัดฐานใหม่ของวรรณกรรม ข้อมูลของการวิเคราะห์กล่าวถึงเหตุผลสำคัญ ในการสอนให้นักเรียนอ่านวรรณกรรม กล่าวคือ การอ่านช่วยเพิ่มแนวคิดร่วมสมัยให้กับเด็ก ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งคือวรรณกรรมสำหรับเด็ก และผลิตผลจากการอ่านจะช่วยให้เข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษา รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาด้วย ผลจากการทดลองที่ได้นำมาวิเคราะห์นี้พบว่า เด็กมีความเข้าใจภาษามากขึ้นใช้คำศัพท์ได้มากขึ้น มีความเร็วในการอ่านดี ซึ่งถ้าเป้าหมายในการสอนอ่านวรรณกรรมประสบความสำเร็จเช่นนี้ เด็กก็จะเห็นความสำคัญของการอ่านและสามารถที่จะอ่านหนังสือเป็นกิจนิสัย

ในปีเดียวกัน ฟิลลิปส์ (Phillips. 1986 : 36) ได้วิจัยเรื่อง การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาการเขียนของเด็ก การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการทดลองในโรงเรียนชนบทรัฐนิวฟาวด์แลนด์ (Newfoundland) โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน 6 ชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มทดลองมาหนึ่งชั้นเรียน อีกห้าชั้นเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเขียนและอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้คัดเลือกมาแล้ว ได้แก่ กวีนิพนธ์ นิทาน เทพนิยาย โดยกำหนดหัวข้อสำคัญในการพิจารณา คือ ในด้านเนื้อหา การใช้ศัพท์ โครงสร้างประโยค การแสดงออกทางการเขียนและความคิดริเริ่ม ผลการทดลองปรากฏว่าการได้อ่านวรรณกรรมช่วยทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีมาตรฐานการเขียน และการแสดงออกทางพัฒนาด้านภาษาดีกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคของวรรณกรรมพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้ยังเป็นประโยชน์ในการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วยพัฒนาภาษาและความคิดที่กว้างขวาง รวมทั้งรูปแบบการเขียนที่ดีแก่เด็กด้วย

งานวิจัยในประเทศ

หทัย ตันหยง (2532 : 125) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลการวิจัยว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

กนกวรรณ ชื่นชม (2532 : 69) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุดจบที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนจุดจบที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนปกติที่เรียนโดยใช้หนังสือปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ปริญลักษณ์ พิลากุล (2535 : 59) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู การวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วาสนา จาดพุ่ม (2535 : 98 - 99) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนปกติโรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ราตรี เทียนดำ.(2540: 73) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก การลบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้หนังสือเรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารีรัตน์ ดอกสี (2541 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมการเขียนบทร้อยกรอง เรื่อง กาพย์ยานี 11 ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่ม ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละเล่มและทุกเล่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ คือ (88.10/86.92)

นภาพร เหมะ. (2541 : 77) ได้สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอน กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องงานใบตอง ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ที่สร้างขึ้นทั้ง 6 เล่ม ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละเล่มและรวมเล่มมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ คือ (86.94/89.55) สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพด้านงานประดิษฐ์และงานช่าง เรื่องงานใบตองได้

ชัยสุตา จิรจิตตยากร (2542 : 59 - 61) ได้สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุด มาตราตัวสะกด ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ชุดมาตราตัวสะกดที่สร้างขึ้นทั้ง 6 เล่ม ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละเล่ม และทุกเล่มมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ คือ (90.41/90.67)

ศรณ เจยสวัสดิ์ (2543 : 61) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ เรื่อง งานประดิษฐ์ของชั่วคราวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผลการศึกษพบว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ เรื่องงานประดิษฐ์ของชั่วคราวสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สื่อใบงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากเอกสารที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นและยกระดับความสนใจในการเรียนวิชาต่างๆ สูงกว่าการสอนโดยใช้หนังสือทั่วไปได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 3 ห้องเรียนซึ่งนักเรียนในแต่ละห้องมีความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากร 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง โดยจับฉลากเพื่อเลือกเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน โดยแต่ละห้องใช้วิธีสอนแตกต่างกัน

กลุ่มควบคุม วิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มทดลอง วิธีสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะ
2. แบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
4. แบบทดสอบวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย
5. แผนการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ผู้วิจัยสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจำนวน 12 เล่ม โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีผลิตหนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจากเอกสาร และหนังสือสร้างสรรค์วรรณกรรม และหนังสือสำหรับเด็กของ หทัย ดันหยง (2529 : 10 – 15) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมของ หทัย ดันหยง (2532)

1.2 ศึกษาจุดประสงค์ และเนื้อหาของกลุ่มทักษะภาษาไทยจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.3 สร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยใช้หลักเกณฑ์การผลิตของ หทัย ดันหยง (2532 : 64 – 72) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาจากคู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 2 จากข้อ 1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความคิดรวบยอด เพื่อนำมากำหนดแก่นสาระ การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจำนวน 12 เล่ม

ขั้นที่ 3 กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา (Genre) ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้แก่ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ และ อรรถลักษณะวิธีการ

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลจากข้อที่ 1 , 2 , 3 , มาสร้างเป็นแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 12 เล่ม เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในด้านเนื้อหาการใช้ภาษา และความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวรรณกรรม 5 ท่านได้แก่ ดร.เสรี หวังในธรรม อาจารย์นิตยา จุญผลลลิต อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ ตรวจสอบพิจารณาความคิดรวบยอด เนื้อหาเรื่องราว ภาษาและภาพประกอบ ของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำเป็นรูปเล่มจำนวน 12 เล่ม ดังนี้ (1) เรื่องพลัมด (2) เรื่องผู้ชนะ (3) เรื่องความรักของพ่อ (4) เรื่องพ่อ (5) เรื่องเหตุเกิดที่ตลาดน้ำ (6) เรื่องร่วมแรงประสานใจ (7) เรื่องบทเรียนของเม่น (8) เรื่องสายใยรัก (9) เรื่องสามัคคีคือพลัง (10) เรื่องถั่วแปลงร้าง (11) เรื่องมะนาวหวาน (12) เรื่องกระท้อนลอยแก้ว นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมทั้ง 12 เล่ม เสนอประธานควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 6 ทำการทดสอบหาประสิทธิภาพ (Try Out) แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 12 เล่ม ตามลำดับขั้นต่อไปนี้

(1) การทดสอบเป็นรายบุคคล (1 : 1) นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม 12 เล่มไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมวิเทศ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบเรียนในเรื่องความเหมาะสมของ ภาษา เนื้อหาความชัดเจนของภาพ และเวลาที่ใช้สรุปได้ ดังนี้

จากการสังเกตนักเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการอ่านและอ่านแบบเรียนเล่มเล็กทั้ง 12 เล่ม อย่างต่อเนื่องโดยไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย หรือทำกิจกรรมอื่นๆ อาจเป็นเพราะ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อแบบใหม่ รูปเล่มกระทัดรัด เนื้อหาเรื่องราวชวนติดตาม ภาพประกอบสวยงาม ทำให้นักเรียนเพลิดเพลินกับการอ่าน

จากการสัมภาษณ์นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ภาพและเรื่องสอดคล้องกัน อ่านแล้วเข้าใจ แต่มีบางเล่มนักเรียนเสนอให้แก้ไขดังต่อไปนี้ เล่มที่ 1 – 2 ไม่มีข้อแก้ไข เล่มที่ 3 แก้ไขคำสะกดผิด เล่มที่ 4 หน้า 10 แก้ไขให้พ่อของพลอยผอมลงและให้โบหน้ำอืดโรย เล่มที่ 5 มีคำฟุ่มเฟือย เช่น นะ จะ จะ มากเกินไป เล่มที่ 6 – 12 ไม่มีข้อแก้ไข ผู้วิจัยรวบรวมข้อบกพร่องที่พบเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญา นินห์และนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์

(2) การทดสอบเป็นกลุ่มย่อย (1 : 10) นำแบบเรียนเล่มเล็กที่ปรับปรุงแล้วจากครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมวิทยาสถาภิเศกจำนวน 10 คน ที่ละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน ตามสัดส่วน 3 : 4 : 3 เพื่อหาข้อบกพร่องด้านเนื้อหา รูปภาพ ภาษา ถ้อยคำ สรุปได้ดังนี้ เล่มที่ 1 พลังมด หน้า 3 เมฆดำบนท้องฟ้าน้อยเกินไป จึงแก้ไขให้มากขึ้น เล่มที่ 2 ผู้ชนะ หน้า 7 – 9 ลิงใหญ่ถูกชกแต่โบหน้าไม่พูดววม จึงเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับความเป็นจริง เล่มที่ 3 ความรักของพ่อ หน้า 1 มีชื่อของพ่อจับขอบของแข่ง แก้ไขเป็นจับที่หูแข่ง เล่มที่ 12 กระท่อนลอยแก้ว หน้า 4 ภาพไม่มีขนาดเกลื่อ แก้ไขเพิ่มขนาดเกลื่อในถาด สำหรับเวลาที่ใช้อ่านเหมาะสม นักเรียนบางคนอ่านไม่คล่อง ครูอ่านให้ฟังแล้วซักถามความคิดเห็น

(3) การทดสอบภาคสนาม (1 : 30) นำแบบเรียนเล่มเล็ก 12 เล่ม ที่ปรับปรุงแล้วจากครั้งที่ 2 ไปทดลองกับนักเรียน 30 คน โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2532 : 496 – 497)

80 ตัวแรก หมายถึง เมื่อเรียนจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแล้ว นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบเรียนแต่ละเล่มได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องหลังการเรียนจำนวน 3 อรรถลักษณะ ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

ผลการหาประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน 80/80 (E_1 / E_2)

ดังนี้

อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

เรื่องที่ 1 พลังมด	มีประสิทธิภาพ	= 85 / 85
เรื่องที่ 2 ผู้ชนะ	มีประสิทธิภาพ	= 82 / 85
เรื่องที่ 3 ความรักของพ่อ	มีประสิทธิภาพ	= 84 / 85
เรื่องที่ 4 พ่อ	มีประสิทธิภาพ	= 87 / 85

อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์

เรื่องที่ 5 เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ	มีประสิทธิภาพ	= 82 / 85
เรื่องที่ 6 ร่วมแรงประสานใจ	มีประสิทธิภาพ	= 81 / 86
เรื่องที่ 7 บทเรียนของเม่น	มีประสิทธิภาพ	= 81 / 86
เรื่องที่ 8 สายใยรัก	มีประสิทธิภาพ	= 88 / 86

อรรถลักษณะวิธีการ

เรื่องที่ 9 สามัคคีคือพลัง	มีประสิทธิภาพ	= 86 / 80
เรื่องที่ 10 ถั่วแปลงร่าง	มีประสิทธิภาพ	= 81 / 80
เรื่องที่ 11 มะนาวหวาน	มีประสิทธิภาพ	= 88 / 80
เรื่องที่ 12 กระทอนลอยแก้ว	มีประสิทธิภาพ	= 80 / 80

2. แบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบท้ายเล่มตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของล้วน สายยศ(2539 : 98 – 100) และหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 1 – 407)

2.2 ศึกษาความคิดรวบยอด จุดประสงค์ และเนื้อหาของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ทั้ง 12 เล่ม โดยสร้างแบบทดสอบเป็นข้อคำถามแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 14 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแต่ละฉบับที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์ยวราภรณ์ นิยมพงษ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์ 2526 : 88 – 91) นำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจำนวน 12 เล่ม และข้อสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก และโรงเรียนบางบัว (เฟื่องตั้งตรงจิตวิทยาการ) จำนวน 100 คน

2.4 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เดร์ฟาน แบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้ข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.81 และหาค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.74 แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 (Kuder Richardson) ได้แบบทดสอบแต่ละเล่มๆ ละ 10 ข้อ และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เล่มที่ 1 – 12 ตามลำดับ ดังนี้ 0.67 , 0.63 , 0.71 , 0.66 , 0.70 , 0.73 , 0.67 , 0.70 , 0.72 , 0.45, 0.73 , 0.60

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาขอบข่ายของเนื้อหาจุดประสงค์การเขียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ

3.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนจากหนังสือการเขียนข้อสอบ วิชาภาษาไทยของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 125 – 127)

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง 3 ข้อ เป็นแบบทดสอบการเขียนที่กำหนดอรรถลักษณะ ได้แก่ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ และอรรถลักษณะวิธีการ โดยนักเรียนเขียนเรื่องตามลำดับขั้นตอนการดำเนินเนื้อความของแต่ละอรรถลักษณะตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ดวงเดือน เทศวานิช อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์วรารัตน์ นิยมพงษ์ เพื่อตรวจสอบถูกต้องของการใช้ภาษาในคำชี้แจง และข้อคำถาม รวบรวมคำแนะนำเสนอต่อประธานควบคุมปริญญาโท

3.5 สร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง 3 อรรถลักษณะ ได้แก่ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ อรรถลักษณะวิธีการ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ดวงเดือน เทศวานิช ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและอาจารย์อภิวาร ชีแจ่ง ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ตรวจสอบเกณฑ์การให้คะแนน และแสดงความคิดเห็นต่อเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยถือเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน เห็นด้วยจึงจะเป็นเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรื่อง

3.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องที่กำหนดอรรถลักษณะ 3 ลักษณะ ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัยไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เพื่อหาความสอดคล้องของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน ประกอบด้วยผู้วิจัย และอาจารย์อภิวาร ชีแจ่ง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson product – Moment Correlation) มีค่าความเชื่อมั่น 0.77

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นเรื่องเล่าจากจินตนาการของตนเองที่ไม่เน้นข้อเท็จจริงแต่ให้ความสมจริง โดยมีการลำดับเนื้อความ ดังนี้

ตาราง 2 อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เริ่มเรื่อง	2
ชี้ปัญหา	2
ชี้เหตุของปัญหา	2
เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ	4
ลงท้ายด้วยคติสอนใจ	2
รวม	12

1. เริ่มเรื่อง คือจุดเริ่มต้นที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน มีลักษณะดังนี้

1.1 น่าสนใจเพราะมีการใช้ถ้อยคำภาษาที่เป็นการเริ่มเรื่อง (Title Word) ได้ถูกต้องเหมาะสมกับฉากเหตุการณ์

- 1.2 กล่าวถึงละคร สถานที่ เหตุการณ์ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งอย่างเหมาะสม

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0

2. ปมปัญหาคือ ความขัดแย้งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตัวละคร มีลักษณะดังนี้

2.1 มีความสมเหตุสมผลของปมปัญหาที่สร้างขึ้น

2.2 เป็นปมที่เมื่อขบคิดออกแล้วให้เกิดจิตสำนึก

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0

3. ชี้นำของปัญหาหรือ สาเหตุหรือสภาพแวดล้อม สภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรค มีลักษณะดังนี้

3.1 ชี้นำพฤติกรรม สถานการณ์ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหา

3.2 ชี้นำที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0

4. การเล่าเหตุการณ์ตามกาลเทศะ คือการเล่าเรื่องราวตามลำดับเวลาเหตุการณ์และสถานที่ได้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ รวมทั้งการคลี่คลายปมปัญหาให้ลุล่วงไป มีลักษณะดังนี้

4.1 กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ได้ตามลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

4.2 การดำเนินเรื่องตื่นเต้นเร้าใจ ชวนให้ติดตาม

4.3 สามารถคลี่คลายปมได้

4.4 ใช้ถ้อยคำภาษาถูกต้องเหมาะสม

มีคุณสมบัติครบ	4	ประการ	ได้คะแนน	4
มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	2	ประการ	ได้คะแนน	3
มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	1	ประการ	ได้คะแนน	2
มีคุณสมบัติข้อ 1 เพียงประการเดียว			ได้คะแนน	1
ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0

5. ลงท้ายด้วยคติสอนใจ หมายถึง ข้อคิดที่แฝงอยู่ในเรื่อง มีลักษณะดังนี้

5.1 ให้ข้อคิดหรือคติสอนใจสอดคล้องกับความคิดรวบยอด

5.2 มีข้อคิดหรือคติสอนใจที่กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดี

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0

อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา และจากประสบการณ์ของผู้เขียน มีการดำเนินเนื้อความ ดังนี้

ตาราง 3 อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
นำเข้าเรื่อง	2
ลำดับเหตุการณ์	2
เล่าเหตุการณ์	4
สรุป	2
แสดงความรู้สึกรู้สึก	2
รวม	12

1. นำเข้าเรื่อง หมายถึง การสร้างความพอใจ เพื่อนำผู้อ่านเข้าสู่เนื้อหาเรื่อง หรือใจความสำคัญของเรื่อง มีลักษณะดังนี้

1.1 ใช้ภาษาสร้างความสนใจให้น่าติดตามอ่าน

1.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับฉากเหตุการณ์

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
----------------	---	--------	----------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
-------------	---	--------	----------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0
-------------------------------	--	--	--	---

2. ลำดับเหตุการณ์หมายถึง การเขียนลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน – หลัง อย่างต่อเนื่อง สมเหตุสมผลในแต่ละเหตุการณ์ มีลักษณะดังนี้

2.1 ปังบอกเวลาและลำดับเหตุการณ์ได้ชัดเจน ตามลำดับก่อนหลังอย่างต่อเนื่อง

2.3 ลำดับเหตุการณ์สอดคล้องกันและได้ใจความ

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ	ได้คะแนน	2
----------------	---	--------	----------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ	ได้คะแนน	1
-------------	---	--------	----------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0
-------------------------------	--	--	--	---

3. เล่าเหตุการณ์ หมายถึง การเขียนเล่าเรื่องในแง่ความสำคัญของเหตุการณ์ สถานที่และบุคคล หรือสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น มีลักษณะดังนี้

3.1 กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ได้ประสบพบมาและบ่งบอกว่า ใคร ทำอะไร เกิดผลอย่างไร ได้ตามความสำคัญของเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ

3.2 ใช้ถ้อยคำภาษา ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดความเข้าใจเสมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น

3.3 ข้อมูลถูกต้องสมเหตุสมผล

3.4 ผู้เขียนใช้สรรพนามได้เหมาะสมกับเรื่องเล่าจากประสบการณ์

มีคุณสมบัติครบ	4	ประการ	ได้คะแนน	4
----------------	---	--------	----------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	2	ประการ	ได้คะแนน	3
--------------------------------	---	--------	----------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	1	ประการ	ได้คะแนน	2
--------------------------------	---	--------	----------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 เพียงประการเดียว			ได้คะแนน	1
-----------------------------------	--	--	----------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด				0
-------------------------------	--	--	--	---

4. สรุป หมายถึง การแสดงให้เห็นแนวความคิดที่ได้จากเรื่องที่เขียน อันเป็นการสรุปในตอนท้ายเรื่อง มีลักษณะดังนี้

4.1 สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

4.2 มีข้อคิดหรือคติสอนใจที่กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดี

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ ได้คะแนน	2
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	1
-------------	---	-----------------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

5. การแสดงความรู้สึก หมายถึง บ่งบอกอารมณ์ของผู้เล่าว่ารู้สึกต่อประสบการณ์นั้นอย่างไร มีลักษณะดังนี้

5.1 แสดงความรู้สึกได้ตรงกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ตื่นเต้น / เศร้าใจ / ประทับใจ

5.2 แสดงความรู้สึกทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ ได้คะแนน	2
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	1
-------------	---	-----------------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

อรรถลักษณะวิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติที่เป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน โดย มีการดำเนินเนื้อหาตาม ดังนี้

ตาราง 4 อรรถลักษณะวิธีการ

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ตั้งเป้าหมาย	3
แจกแจงวัตถุประสงค์	3
การวางแผน	3
ลำดับวิธีดำเนินงาน	4
ผลผลิตที่เกิดขึ้น	2
รวม	15

1. การตั้งเป้าหมาย คือ จุดมุ่งหมายที่จะได้รับผลจากการทำงานหรือกิจกรรมใดๆ มีลักษณะดังนี้

1.1 ระบุความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชัดเจน

1.2 ระบุถึงคุณค่าของงาน สิ่งของ หรือกิจกรรมที่ต้องการกระทำในข้อหนึ่งอย่างเป็นไปได้

1.3 เป็นเป้าหมายที่มีทิศทางในการดำเนินงาน

มีคุณสมบัติครบ	3	ประการ ได้คะแนน	3
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	2
-------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 เพียงประการเดียว			1
-----------------------------------	--	--	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

2. แจกแจงวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจำแนกวัสดุที่ใช้ผลิต ประดิษฐ์ในการปฏิบัติมีลักษณะดังนี้

2.1 บอกชนิด ขนาด จำนวน ลักษณะของวัสดุที่จะใช้ได้ถูกต้องตามเป้าหมาย

2.2 บอกชนิด ขนาด จำนวน ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่จะใช้

2.3 บอกชนิด ลักษณะ จำนวน ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่จะใช้

มีคุณสมบัติครบ	3	ประการ ได้คะแนน	3
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	2	ประการ ได้คะแนน	2
-------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	1
-------------	---	-----------------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

3. การวางแผน หมายถึง การวางแผนจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีทำงานเพื่อให้งานเสร็จตามเป้าหมาย มีลักษณะดังนี้

3.1 การวางแผนชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย

3.2 การวางแผนเป็นไปตามลำดับก่อน – หลัง

3.3 การวางแผนมีตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน

มีคุณสมบัติครบ	3	ประการ ได้คะแนน	3
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	2	ประการ ได้คะแนน	2
-------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	1
-------------	---	-----------------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

4. ลำดับวิธีดำเนินงาน หมายถึง การแสดงลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบ

4.1 ระบุวิธีการทำงานตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

4.2 แต่ละขั้นตอน มีคำอธิบายที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้

4.3 แต่ละขั้นตอนสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน

4.4 แต่ละขั้นตอนสามารถ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานได้

มีคุณสมบัติครบ	4	ประการ ได้คะแนน	4
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	2	ประการ ได้คะแนน	3
--------------------------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 และข้ออื่นอีก	1	ประการ ได้คะแนน	2
--------------------------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติข้อ 1 เพียงประการเดียว		ได้คะแนน	1
-----------------------------------	--	----------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

5. ผลผลิตที่เกิดขึ้น หมายถึง ผลปรากฏทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมจากการปฏิบัติ มีลักษณะ

ดังนี้

5.1 ผลผลิตที่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5.2 ผลผลิตที่ได้มีคุณค่าและคุ้มค่ากับการลงทุน

มีคุณสมบัติครบ	2	ประการ ได้คะแนน	2
----------------	---	-----------------	---

มีคุณสมบัติ	1	ประการ ได้คะแนน	1
-------------	---	-----------------	---

ไม่มีคุณสมบัติใดๆ ตามที่กำหนด			0
-------------------------------	--	--	---

4. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ตามวิธีของลิเคิร์ท (Rensis Likert) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ตามวิธีการของลิเคิร์ท จากหนังสือวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 114 – 115)

4.2 สร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีคำถามในด้านต่อไปนี้

4.2.1 ความรู้สึกชอบหรือพอใจในการเรียนการสอนภาษาไทย

4.2.2 ความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

4.2.3 ความเอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

4.3 กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนและการตอบตัวเลือกแต่ละข้อความ โดยใช้มาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ข้อที่กล่าวในเชิงนิมิต (Positive Statements)

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อที่กล่าวในเชิงนิเสธ (Negative Statement)

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

4.4 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ รศ.ดวงเดือน เทศวานิช อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ อาจารย์มณีนภา ชุตินบุตร พิจารณาข้อความในด้านการใช้ภาษาและคำถามของแบบสอบถาม

4.5 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางบัว(เฟื่องตรงจิตรวิทยาการ) ปีการศึกษา 2544 จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) (ลวัน สายยศและอังคณา สายยศ 2524 : 187 –188) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.88 – 8.50

4.6 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในข้อที่ 5 ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.808

5. แผนการสอน

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมตามขั้นตอนดังนี้

5.1.1 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหากลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

5.1.2 ศึกษาหลักการสร้างแผนการสอน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม นำความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 12 เล่ม มาเขียนแผนการสอนโดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมดังนี้

- ขั้นที่ 1 อ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- ขั้นที่ 2 เล่าเรื่อง สรุปสาระสำคัญ อภิปรายและแสดงบทบาทสมมติ
- ขั้นที่ 3 วิเคราะห์อรรถลักษณะและเขียนเรื่องเลียนแบบ
- ขั้นที่ 4 เขียนเรื่องเป็นรูปแบบของตนเอง
- ขั้นที่ 5 เสริมทักษะทางภาษา

5.1.3. นำแผนการสอนที่สร้างเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปัญญานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ อาจารย์จิรา มาลัยธรรม อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์ เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

5.1.4 นำแผนการสอนกลุ่มทดลอง ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมทวิธาภิเศก สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.1.5 นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปทดลองสอนจริง

5.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอนกลุ่มควบคุมตามขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาการเรียนกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยจากหลักสูตรประถมศึกษา และคู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

5.2.2 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแผนการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู ของกรมวิชาการ

5.2.3 กำหนดเนื้อหาที่นำมาทดลองสอนซึ่งเป็นเนื้อหาจากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 บท คือ บทที่ 8 และบทที่ 9 เรื่องรวมพลังร่วมพัฒนา และเรื่องไชยเชษฐ

5.2.4 ศึกษาความคิดรวบยอด จุดประสงค์ของการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมจากเนื้อหาที่กำหนด

5.2.5 สร้างแผนการสอนตามแนวการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการมีขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสอนอ่านในใจ
- ขั้นที่ 2 การอ่านออกเสียง
- ขั้นที่ 3 การใช้ภาษาและหลักภาษา

ขั้นที่ 4 นำแนวคิดของเรื่องมาเขียนเป็นเรื่องใหม่

ขั้นที่ 5 พัฒนาทักษะทางภาษา

5.2.6 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้น เสนอประธานและกรรมการการควบคุมและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 คน ได้แก่ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์วรภรณ์ นิยมพงษ์ พิจารณาและนำมาปรับปรุง

5.2.7 นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว เสนอต่อประธานและกรรมการการควบคุม ปริญญาพันธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง จึงนำไปสอนกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control – Group Posttest only Design (ล้วน สายยศ. 2524 : 220) ซึ่งผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกแบบแผนการวิจัยเนื่องจาก

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ละความสามารถทางการเรียนของนักเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้จากการสุ่มนักเรียน 2 ห้องเรียน นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเท่าๆกัน โดยดูได้จากคะแนนการเขียนปีการศึกษา 2544

ตาราง 5 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดลอง	การทดสอบหลังเรียน
ER	X	T
CR	~X	T

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

- E แทนกลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C แทนกลุ่มควบคุม (Control Group)
- R แทนการกำหนดตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assigned)
- T แทนการทดสอบหลังเรียน (Posttest)
- X แทนการจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง
- ~X แทนไม่มีการจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง

2. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะที่ใช้ในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยใช้เวลาในการทดลอง กลุ่มละ 72 คาบ คาบละ 20 นาที สอนครั้งละ 3 คาบ สัปดาห์ละ 15 คาบ เป็นเวลา 5 สัปดาห์

3. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ตาราง 6 กำหนดตารางการสอน

วัน	เวลา	09.00 – 10.00	13.00 – 14.00
วันจันทร์		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
วันอังคาร		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
วันพุธ		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
วันพฤหัสบดี		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
วันศุกร์		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

การทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

กลุ่มควบคุม สอนตามคู่มือครู

กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องจำนวน 3 ข้อ

3.2 วัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการทดสอบเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

3.3 ตรวจสอบผลการทดสอบแล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มเป็นอิสระ (t – test for independent group)

2. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มเป็นอิสระ (t – test for independent group)

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ✓

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ . 2526 : 88 – 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ความยากง่าย (P) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยใช้เทคนิค 27 % ของจุงเตห์ ฟาน (Chung The Fan) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 189)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจข้อทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2524 : 153) ใช้สูตร ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2] [n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} หมายถึง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y

n หมายถึง จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร X

$\sum y$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร Y

$\sum xy$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร X กับคะแนนของตัวแปร Y เป็นคู่ๆในรูปคะแนนดิบ

$\sum x^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร X

$\sum y^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร Y

1.4 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นรายข้อ
(ลัวัน สายยศและอังคณา สายยศ. 2524 : 187 – 189)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$df = n_H + n_L$$

เมื่อ t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที่
$\bar{X}_H$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n	หมายถึง	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

1.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้สูตร
Alpha Coefficient ตามวิธีของ ครอนบัต (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2533 : 132 – 133) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	หมายถึง	จำนวนข้อ
S_i^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_t^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

1.6 การหาประสิทธิภาพแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2532 : 495 – 496) ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \left(\frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \right) \times 100$$

เมื่อ	E_1	หมายถึง	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	หมายถึง	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นงานรวมกัน
 N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \left(\frac{\frac{\Sigma F}{N}}{\frac{B}{N}} \right) \times 100$$

เมื่อ E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 ΣF หมายถึง คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
 B หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
 N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 137) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
 ΣX หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n หมายถึง จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 การหาค่าความแปรปรวน (Variance) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 137) ใช้สูตร
 ดังนี้

$$S^2 = \frac{N \Sigma f X^2 - (\Sigma f X)^2}{n (n - 1)}$$

เมื่อ S^2 หมายถึง ค่าความแปรปรวน
 f หมายถึง ความถี่ของคะแนน
 X หมายถึง คะแนนแต่ละตัว
 n หมายถึง จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t – test Independent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 186)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	หมายถึง	ค่าสถิติใช้ตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	$\bar{X}_1$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S_1^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	n_2	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที่
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะกับนักเรียนที่สอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยนำข้อมูลหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ โดยใช้สูตร t – test แบบ Independent Sample ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะกับนักเรียนที่สอนตามคู่มือ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D	t	p
กลุ่มทดลอง	30	33.07	2.88	11.00**	.000
กลุ่มควบคุม	30	20.00	5.89		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามความสมมติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

โดยนำข้อมูลหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent Sample โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	S.D	t	p
ทดลอง	30	3.72	.43	3.879**	.000
ควบคุม	30	3.11	.75		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนเรื่องแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 90 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากร 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน โดยกำหนดให้

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

2.1 แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมซึ่งผ่านการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์จำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มทดลองดังนี้

อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

(1) เรื่องพลังมด	มีประสิทธิภาพ	=	85 / 85
(2) เรื่องผู้ชนะ	มีประสิทธิภาพ	=	82 / 85
(3) เรื่องความรักของพ่อ	มีประสิทธิภาพ	=	84 / 85
(4) เรื่องพ่อ	มีประสิทธิภาพ	=	87 / 85

อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์

(5) เรื่องเหตุเกิดที่ตลาดน้ำ	มีประสิทธิภาพ	=	82 / 86
(6) เรื่องร่วมแรงประสานใจ	มีประสิทธิภาพ	=	81 / 86
(7) เรื่องบทเรียนของเม่น	มีประสิทธิภาพ	=	81 / 86
(8) เรื่องสายใยรัก	มีประสิทธิภาพ	=	88 / 86

อรรถลักษณะวิธีการ

(9) เรื่องสามัคคีคือพลัง	มีประสิทธิภาพ	=	86 / 80
(10) เรื่องถั่วแปลงร่าง	มีประสิทธิภาพ	=	81 / 80
(11) เรียนมะนาวหวาน	มีประสิทธิภาพ	=	88 / 80
(12) เรื่องกระท้อนลอยแก้ว	มีประสิทธิภาพ	=	80 / 80

2.2 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้จากแบบเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 แผน แผนการสอนละ 6 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 72 คาบ

2.3 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ใช้วิธีสอนตามคู่มือครู จำนวน 24 แผน แผนการสอนละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 72 คาบ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยอรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์และอรรถลักษณะวิธีการ ซึ่งพิจารณาจากการเขียนเรื่องได้สอดคล้องกับอรรถลักษณะที่กำหนด และตามเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละอรรถลักษณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยหาความสัมพันธ์การตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน ได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

2.5 แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย เป็นแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Item Correlation) ระหว่าง 2.88 – 8.50 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8087

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 15 คาบ โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 กลุ่มควบคุม สอนตามคู่มือครู

3.1.2 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

3.2 เมื่อสิ้นสุดการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 ข้อ

3.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

3.4 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง และคะแนนแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติค่าที่แบบสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t – test for Independent group)
2. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t – test of Independent group)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษามีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษามีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่าการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู สืบเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ ดังนี้

1. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นแบบเรียนที่มีลักษณะเป็นสื่อกลไก ใช้ถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดี เพราะสร้างขึ้นโดยใช้ความคิดรวบยอดย่อยๆ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยเนื้อหา นำมาผูกเป็นเรื่องราวที่มีลักษณะเป็นวรรณกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ (สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล . 2543 : 37)

2. การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ นักเรียนได้สะสมข้อมูลไปใช้ในการเขียนเพราะนักเรียนได้อ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมซึ่งเป็นสื่อหลักจำนวน 12 เล่ม ประกอบด้วย 3 อรรถลักษณะ อรรถลักษณะละ 4 เล่ม ได้แก่ อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ และอรรถลักษณะวิธีการ แต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความแตกต่างกัน นักเรียนจึงอ่านเรื่องอย่างหลากหลาย ได้เห็นแบบอย่างการเขียนและการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้เป็นแนวทางในการ

วางโครงเรื่อง สำหรับการเขียนของตนเองได้ ตรงกับคำกล่าว ของคริสตี้ (Christie,1986:9) และฮัลลiday (Halliday, 1985:5) ที่กล่าวว่า การเข้าใจความหมายจากเนื้อความที่อ่าน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนและการที่นักเรียนได้อ่านเนื้อความหลายเรื่องจากการเขียนแต่ละประเภทซ้ำบ่อยๆ นักเรียนจะเกิดความแม่นยำในลักษณะของงานเขียนนั้น ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนมากขึ้น

3. การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมหลังการอ่าน นักเรียนมีการตั้งคำถาม ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น การเล่าเรื่อง และการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องได้ การวิเคราะห์หรือรถลักษณะและการเขียนเรื่องเลียนแบบตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ทำให้นักเรียนทราบกลวิธีในการเขียน สามารถนำรูปแบบการเขียน การใช้ภาษาจากเรื่องที่อ่าน มาใช้ในการเขียนเรื่องใหม่เป็นรูปแบบของ ตนเองได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภาศรี สีหอำไพ (2524 :340) ที่กล่าวว่า การเขียนเป็นการสังเคราะห์สิ่งที่ยื่นมาโดยความริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเอง ถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้ เมื่อนักเรียนได้ฝึกอย่างมีขั้นตอนและสม่ำเสมอทำให้เกิดความคิดและสามารถเขียนเรื่องราวได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจึงมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น

4. การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 คือเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยเฉพาะอรรถลักษณะวิธีการ นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือทำกิจกรรมต่างๆตามขั้นตอนที่ได้จากการอ่าน โดยตั้งเป้าหมาย แจกแจงวัตถุประสงค์ วางแผนการ ลำดับวิธีการและผลผลิตที่ได้ ทำให้นักเรียนสามารถระลึกถึงสิ่งที่กระทำตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง เมื่อต้องเขียนเรื่องอรรถลักษณะวิธีการจึงสามารถเขียนได้ นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับแรงเสริมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การกล่าวชมเชย การปรบมือ ผู้ที่เขียนเรื่องได้ดี ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและ ภาคภูมิใจในตนเอง

5. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นกระบวนการสอนที่พัฒนาความสามารถในการเขียนอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน โดยกิจกรรมการเขียนหลังการอ่านทำให้นักเรียนเรียนรู้การเขียนได้ดี เพราะนักเรียนยังมองเห็นแบบอย่างการเขียน สามารถนำข้อมูลจากเรื่องที่อ่านมาใช้ในการเขียน ทำให้การเขียนไม่ใช่เรื่องยากเพราะได้รูปแบบและมีข้อมูลในการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536:35)ที่กล่าวว่า การเขียนจะดีได้เพราะประสบการณ์การอ่านและการเข้าใจโครงการเขียนของผู้เขียน เมื่อเป็นผู้เขียนเองก็ย่อมจะมีแนวทางในการวางโครงการเขียนเรื่อง นอกจากนี้การฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาการทดลอง การแนะนำข้อบกพร่องต่างๆให้นักเรียนแก้ไข จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนดีขึ้น

6. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เน้นทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communication Approach) เน้นสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทางด้านบริบทเนื้อหา จึงจัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอน นักเรียนกับนักเรียน เน้นกระบวนการเรียนรู้ป้อนเข้า (Input) และผลผลิต (Output) ของนักเรียน การสร้างปัจจัยป้อนเข้านี้เน้นกระบวนการสอนที่มีความหมายต่อผู้เรียน ตามสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน (หทัย ดันหยง, 2534 :165 -168) นอกจากนี้ แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นต้นแบบพิมพ์เขียวป้อนข้อมูลถ่ายทอดการเรียนรู้เข้าสู่สมองซีกซ้ายของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ภาษา โดยแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเขียนเรื่องที่ได้อ่านการเรียนรู้ (สนั่น มีทันหมาก, 2538 : 38) และเขียนเรื่องได้ด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ

คราเซน (Kranshen. 1983:80-83) ที่กล่าวว่าความสามารถในการเขียนเกิดจากการรับปัจจัยป้อนเข้าไปอย่างเพียงพอจนเกิดความเข้าใจ (Comprehensive Input) นำไปสู่ความสามารถในการเขียนของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

7. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นสื่อแปลกใหม่ ทำให้นักเรียนสนใจในบทเรียนและอ่านอย่างเพลิดเพลิน นักเรียนได้พบสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรม เรื่องราวในหนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเป็นเรื่องชวนให้ติดตาม มีตัวละครแสดงพฤติกรรมต่างๆ มีปมปัญหาให้ขบคิดเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกที่ดี ขนาดรูปเล่ม กระทัดรัด เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีโอกาสดูแสดงบทบาทสมมติ เขียนเรื่อง ระบายสี ภาพตามจินตนาการ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา จึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัลยา ดุลพิจิตร (2532 : 59 – 61) และกนกวรรณ ชื่นชม (2538 : 79) ได้นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองสอนในวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหนังสือเรียนปกติ และการวิจัยโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมของอารีรัตน์ ดอกสี (2541 : 92) พบว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องกาพย์ยานี 11 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80) ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนกาพย์ยานี 11 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ฟิลลิปส์ (Phillips. 1986:36) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใ้วรรณกรรมนิทานสำหรับเด็กเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเขียนของเด็ก ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้สื่อวรรณกรรมพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม สามารถตอบสนองการเรียนรู้ทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีความสามารถในการเขียนมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู

การเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ช่วยเสริมแรงทำให้นักเรียนกระตือรือร้น อยากรู้ อยากอ่าน สามารถเข้าใจ จึงให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนและเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ การที่นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เช่น เล่าเรื่อง อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ ระบายสี และกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษาเป็นผลให้นักเรียนมีใจจดจ่อต่อการเรียน โดยเฉพาะการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนมีโอกาสดูออกอย่างเต็มที่ ช่วยลดความวิตกกังวลในการเรียน (หทัย ดันหยง.2534 : 167-168) สอดคล้องกับข้อสรุปของ สุโท เจริญสุข (2522 : 72) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้เกิดความสนใจ ต้องคำนึงถึงสภาพความอยากรู้ อยากเห็นของนักเรียน โดยนำเนื้อเรื่องที่แปลกใหม่มาให้นักเรียนได้ดูได้ปฏิบัติ นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนของตนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งคุณลักษณะเฉพาะของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อหา แก่นสาระ จากและตัวละครที่เป็นเรื่องราว มีภาพสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน จึงทำให้การสอนดังกล่าวเป็นสิ่งเร้าที่ดี สร้างความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เพาเวลล์ (Powell .1963 : 330) ที่กล่าวว่า เด็กมีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียน ทำให้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน สามารถติดตามเนื้อหาได้โดยตลอด ส่งผลให้มีความสามารถในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของราตรี เทียนคำ (2540 : 80) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

มีความสนใจในการเรียนสูงกว่าการสอนปกติ สอดคล้องกับการวิจัยของ พงษ์ทิพย์ นานิล (2543 : 44) และ ศรีณ เณยสวัสดิ์ (2543 : 80) ที่พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู

ด้วยเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสร้างความสนใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง ส่งผลให้นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู

จากผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดรรถลักษณะทางภาษามีความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออก เห็นได้ว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีความสุขสนุกสนาน มีรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าเสนอแนะและกล้าพูดวิพากษ์วิจารณ์ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่า การทดลองครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ แต่สิ่งที่น่าพึงพอใจมากที่สุดคือนักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทย จะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ ในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะบรรลุวัตถุประสงค์การสอนหรือใกล้เคียงกับผลการวิจัยดังกล่าว ครูผู้สอนต้องสร้างสรรค์แบบเรียนขึ้นด้วยตนเองและเพื่อให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนต้องดำเนินการสอนตามขั้นตอนการใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมของ หทัย ดันหยง จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลทำให้ความสามารถในการเขียนเรื่องของนักเรียนแตกต่างกัน เช่นระดับสติปัญญา ทักษะคิด ความรับผิดชอบ เพศ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาติดตามผลความสามารถในการเขียนเรื่อง โดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 -ป.6) หรือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นชม. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบทที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมล การกุศล. (2529). ทักษะและความรู้ทางภาษา. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กองวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). รายงานการประเมินความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536.
- กองวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). รายงานการประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- กัลยา ดุลยพิจิตร. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณคดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จตุรรัตน์ กางก้น. (2530). การศึกษาคำภาษาไทยที่สะกดคำยากสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- จัมลิ้ม โกวิทางกู. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่สนใจและพัฒนากิจการด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกลัษณ์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้สื่อภาพเหมือนกับหนังสือที่ใช้ภาพการ์ตูน. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2520). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ทัศนีย์ โชติพณณพงษ์. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่ม
 การงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนแบบใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็ก
 เชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนพร เกตุถนอม. (2540). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของ
 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่อรรถลักษณะกับการสอน
 ตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญสุดา จิรกิตตยากร. (2542). การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนวิชา
 ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุดมาตราตัวสะกด. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นาถล จันทรเพ็ญ. (2531). การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : ดันอการพิมพ์.
- นฤมล กังวาลไกล. (2534). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อ
 การเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับ
 การสอนตามปกติ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร เหมะ. (2541). ได้ศึกษาการสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอน กลุ่มการ
 งานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องงานใบตอง
 ปรินญาณินพนธ์. กศ. ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำเพชร จำปาทอง. (2537). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและความสนใจใน
 การเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ
 ดกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2535). พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทย
 วัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2526). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ เอกสารประกอบคำบรรยาย
 ลำดับที่ 42. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประชุมพร ถิระวันธุ์. (2540). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านความสามารถทางการเขียนและเจตคติต่อ
 การเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการให้ผู้อ่านเลือกคำที่มี
 ปัญหาจากเรื่องที่อ่าน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประทีป ศิริบงกช. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เรียงความแบบปกติกับการใช้แบบฝึกการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2524). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ปริญธร พรหมศรี. (2535). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบของเอริกา Erica Model และวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปริญลักษณ์ พิลากุล. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผะอบ โปษกฤษณะ. (2538). ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- พรทิพย์ สิมโน. (2536). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอต่อการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2533). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธ์ณีย์ วิหคโค. (2538). "การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข" หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย. หน้า 6-10 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิสมัย ชุ่มจิตร. (2536). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีการสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์ (SSR) กับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533). เอกสารคำสอนวิชา วผ.306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ราตรี เทียนดำ. (2540). ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก การลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2524). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์.
- (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วณิช บรรจง. (2516). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์
- วรรณ แก้วแพรก. (2526). *คู่มือการสอนเขียนชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : พีระพัทธนา.
- วาสนา จาดพุ่ม. (2535). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติโรงเรียนราษฎร์บูรณะ/เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วาสนา ณ ลำปาง. (2539). *ความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. (2531). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชา สบ. 610 การเขียนในงานส่งเสริม. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.*
- ครัน เจยสวัสดิ์. (2543). *การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องงานประดิษฐ์ของข้าราชการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช. (2538). *การเขียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- ศศิธร วงษ์ชาติ. (2542). *การศึกษาค้นคว้าในการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ศิริพร พัวพันธ์. (2532). *ระดับความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- สนั่น มีขันหมาก. (2537). *วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : เท็คโปรโมชัน แอนด์แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด.
- สนิท จิมเล็ก. (2540). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- สนิท ตั้งทวี. (2531). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

- สลิล ศิริมงคล. (2539). 10 วิธีในการสอนเด็กให้เขียนเรื่องเป็น. กรุงเทพฯ : การศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สวางค์ ดำเนินสวัสดิ์. (2536). จะสอนภาษาไทยให้สนุกได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล. (2543). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็ก เชียงวรรณกรรม.. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิต เพียรชอบ. (2539). ศิลปะการใช้ภาษา อันดับที่ 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุชา จันทรเอมและสุรางค์ จันทรเอม. (2515). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัสสินทองดี.
- สุนันท์ จันทรวิเมลิอง. (2541). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สุโท เจริญสุข. (2525). หลักจิตวิทยาและการพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2534). การเขียนสำหรับสื่อสาร. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล จำกัด.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. (2536). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์พันธ์ตั้ง จำกัด.
- .(2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์พันธ์ตั้ง จำกัด.
- หทัย ดันหยง. (2528). การเขียนหนังสือแบบเรียน เอกสารคำสอน นส.452. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- .(2529). การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- .(2525). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- .(2532). รายงานการวิจัยการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรการพิมพ์ จำกัด.
- อรทัย สุนทรกิจวิทยา. (2542). การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจจิมา เกิดผล. (2535). หลักการเขียน ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2535). กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อรัญญา ฤาชัย. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัมพร หมายเจริญ. (2536). การเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานกับการสอนแบบปกติ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารีรัตน์ ดอกสี. (2541). การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์
ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับ
แบบฝึกตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญา
านิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- Arndt, Valerie. (1987, October). "Six Writers in Search of texts : A Protocol-Based Study of L 1
And L2 Writing " *Elt Journal*. 41
- Brooker, Arthur and Peter Grundy. (1990). *Writing for Study Purposes*. Cambridge : Cambridge
University Press.
- Byrne, Donna. (1988). *Teaching Writing Skills*. New Edition, Hong Kong : Longman.
- Davis, Frederick. B. (1964). *Education Measurment and Their Interpretation*. California : Wedsworth
Publishing Company.
- Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : Mc Graw – Hill Book
Company, Inc.
- Heaton, J.B. (1979). *Writing English Language Test*. London : Longman.
- Hulett, Joycelin Brown. (1986, September). "Third Grade Writing : Their Relationship with
Reading". *Dissertation Abstracts International*. 47 (3) : 847.
- Hurlock, Elizabeth. (1955). *Adolescent Development*. New York : Mc Graw – Hill Book Company.
- Krashen. Stephen D. (1984). *Writing Research Theory Applications*. Oxford : Pergamon Institute
of English.
- Page, Henny Marshall. (1977, January). "The Differential Effects of Relaxation Training and
Expectation Induction on self – Confidence and Digitt – Symbol Scores for subjects
with High and Low Test Anxiety " *Dissertation Abstracts International*. 37 : 4143 - A.
- Phillips, Landa M. (1986, April). "Using Children's literature of Foster Written Language
Development". *Resources in Education*. 4 (22) : 35.

- Powell, Marvin. (1963). *The Psychology of Adolescence*. New York : Mc Graw – Hill Book Company.
- Rothstein, Robert Noah. (1970, March). "Acomparison of the teaching Composition using Literature as a Model with a program for the Writing of an Informal Essay ". *Dissertation Abstracts International*. 31 (5) : 2806 -A.
- St. Romain, Madeleine Duvic. (1975,July). " A study of Differences in Creative Writing of children under Vary Stimuli ". *Dissertation Abstracts International*.
- Tomas, Freddy Level. (1976, April). " The Extent of the Relationship between Reading Achievement and Writing Achievement among College freshmen ". *Dissertation Abstracts International*. 37 (10) : 6320 – A.
- Wilson, Paul T. and others. (1986). " Children's Book Reading Habits". *A New Criter for Litterrary*. Cambridge.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือในปริญญานิพนธ์

1. ดร. เสรี หวังในธรรม
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษระดับ 10 กรมศิลปากร
2. รองศาสตราจารย์ดวงเดือน เทศวานิช
คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร
3. อาจารย์นิตยา จุฑาผลลิตี
ศึกษานิเทศก์ระดับ 9 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์มณีนภา ชุตินุตร
ศึกษานิเทศก์ระดับ 8 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์
ศึกษานิเทศก์ระดับ 7 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
6. อาจารย์อภิวาร ชี้แจ้ง
ครูรางวัลเกียรติยศวิชาภาษาไทยโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ
7. อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม
ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
8. อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์
อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์)
9. อาจารย์วราภรณ์ นิยมพงษ์
อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนเทวสุนทร สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

ค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโดยวิธีมาตรฐาน
ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนท้ายเล่มเชิงวรรณกรรม
คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มของแบบเรียนเล่มเล็ก 3 อรรถลักษณะ
คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง
ค่าความเชื่อมั่นการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง
คะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย
คะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 9 แสดงการหาค่าประสิทธิภาพแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เล่มที่	เรื่อง	เกณฑ์มาตรฐาน 80/80
1	พลังมด	85/85
2	ผู้ชนะ	82/85
3	ความรักของพ่อ	84/85
4	พ่อ	87/85
5	เหตุเกิดที่ตลาด	82/86
6	ร่วมแรงประสานใจ	81/86
7	บทเรียนของเม่น	81/86
8	สายใยรัก	88/86
9	สามัคคีคือพลัง	86/80
10	ตัวแปลงร่าง	81/80
11	มะนาวหวาน	88/80
12	กระท้อนลอยแก้ว	80/80

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายเล่ม
อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

ค่าความยากง่าย (p)					ค่าอำนาจจำแนก (r)			
ข้อที่	พลังมด	ผู้ชนะ	ความรัก ของพ่อ	พ่อ	พลังมด	ผู้ชนะ	ความรัก ของพ่อ	พ่อ
1	0.46	0.65	0.43	0.76	0.56	0.26	0.48	0.48
2	0.35	0.57	0.80	0.74	0.37	0.48	0.37	0.22
3	0.50	0.50	0.80	0.74	0.44	0.63	0.37	0.52
4	0.50	0.54	0.80	0.80	0.37	0.56	0.33	0.37
5	0.43	0.61	0.80	0.78	0.63	0.63	0.37	0.44
6	0.50	0.52	0.67	0.80	0.59	0.52	0.67	0.26
7	0.50	0.50	0.8	0.76	0.56	0.41	0.37	0.48
8	0.50	0.43	0.67	0.74	0.48	0.21	0.44	0.44
9	0.50	0.61	0.54	0.8	0.37	0.63	0.63	0.37
10	0.33	0.35	0.46	0.69	0.44	0.26	0.26	0.41

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องพลังมด	=	0.67
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องผู้ชนะ	=	0.63
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องความรักของพ่อ	=	0.66
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องพ่อ	=	0.71

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายเล่ม
อรรถลักษณะเรื่องเล่าประสบการณ์

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)				ค่าอำนาจจำแนก (r)			
	เหตุเกิดที่ ตลาดน้ำ	ร่วมแรง ประสานใจ	บทเรียน ของเม่น	สายใย รัก	เหตุเกิดที่ ตลาดน้ำ	ร่วมแรง ประสานใจ	บทเรียน ของเม่น	สายใย รัก
1	0.44	0.74	0.80	0.72	0.44	0.44	0.30	0.48
2	0.80	0.76	0.20	0.74	0.37	0.48	0.26	0.44
3	0.80	0.67	0.80	0.78	0.19	0.52	0.37	0.44
4	0.59	0.80	0.80	0.76	0.56	0.22	0.41	0.48
5	0.50	0.26	0.52	0.74	0.56	0.44	0.59	0.37
6	0.56	0.59	0.72	0.67	0.67	0.59	0.48	0.59
7	0.76	0.80	0.26	0.50	0.48	0.37	0.22	0.48
8	0.67	0.65	0.63	0.65	0.67	0.56	0.44	0.70
9	0.37	0.69	0.78	0.54	0.59	0.56	0.22	0.56
10	0.63	0.54	0.76	0.74	0.67	0.63	0.48	0.44

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องเหตุเกิดที่ตลาดน้ำ	=	0.70
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องร่วมแรงประสานใจ	=	0.73
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องบทเรียนของเม่น	=	0.67
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องสายใยรัก	=	0.70

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายเล่ม
อรรถลักษณะวิธีการ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)				ค่าอำนาจจำแนก (r)			
	สามัคคี คือพลัง	ถั่วแปลง ร้าง	มะนาว หวาน	กระท้อน ลอยแก้ว	สามัคคี คือพลัง	ถั่วแปลง ร้าง	มะนาว หวาน	กระท้อน ลอยแก้ว
1	0.69	0.76	0.80	0.52	0.48	0.33	0.33	0.52
2	0.69	0.26	0.74	0.39	0.56	0.37	0.49	0.56
3	0.63	0.80	0.78	0.81	0.67	0.37	0.44	0.30
4	0.52	0.76	0.78	0.46	0.74	0.48	0.44	0.63
5	0.50	0.46	0.80	0.54	0.48	0.41	0.41	0.70
6	0.67	0.76	0.65	0.24	0.67	0.48	0.63	0.41
7	0.41	0.61	0.56	0.39	0.67	0.26	0.59	0.56
8	0.74	0.46	0.59	0.52	0.52	0.56	0.59	0.52
9	0.76	0.69	0.67	0.57	0.41	0.41	0.59	0.48
10	0.56	0.33	0.67	0.46	0.37	0.22	0.44	0.33

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องสามัคคีคือพลัง = 0.72

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องถั่วแปลงร้าง = 0.45

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องมะนาวหวาน = 0.73

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องกระท้อนลอยแก้ว = 0.60

ตาราง 13 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

ลำดับที่	พลังมต	ผู้ชนะ	พ่อ	ความรักของพ่อ	รวม
1	8	9	9	9	35
2	8	9	9	9	35
3	9	9	9	8	35
4	9	8	10	8	35
5	8	8	9	8	33
6	7	8	8	9	32
7	10	8	8	9	35
8	8	9	8	8	33
9	8	10	9	9	36
10	8	7	8	8	31
11	6	8	8	9	31
12	9	8	8	8	33
13	8	9	9	7	33
14	9	10	8	10	37
15	9	8	10	8	35
16	8	8	8	8	32
17	8	8	8	9	33
18	10	9	9	10	38
19	9	6	9	9	33
20	10	8	9	8	35
21	8	8	8	8	32
22	8	7	8	7	30
23	8	8	8	8	32
24	8	8	8	8	32
25	9	8	9	8	34
26	10	8	9	8	35
27	8	8	9	8	33
28	8	9	9	8	34
29	8	9	9	8	34
30	10	8	10	8	36
คะแนนรวม	254.00	248.00	260.00	250.00	1012.00
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	8.47	8.27	8.67	8.33	$E_1 = 84$
S.D	0.94	0.83	0.66	0.71	

ตาราง 14 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์

ลำดับที่	บทเรียน	สายใยรัก	รวมแรงประสานใจ	เหตุเกิดที่ตลาด	รวม
1	9	9	9	8	35
2	9	9	9	10	37
3	9	10	8	9	36
4	8	9	8	7	32
5	8	9	8	7	32
6	8	8	6	6	28
7	9	10	8	9	36
8	9	9	9	9	36
9	8	8	9	7	32
10	8	8	8	8	32
11	8	9	7	8	32
12	7	8	8	8	31
13	8	10	7	10	35
14	8	9	8	10	35
15	8	9	8	8	33
16	7	9	9	8	33
17	8	9	8	8	33
18	8	9	8	8	33
19	8	10	8	9	35
20	7	10	7	9	33
21	8	7	8	8	31
22	8	9	8	8	33
23	7	9	8	8	32
24	8	8	8	8	32
25	8	8	7	8	31
26	8	8	7	8	31
27	9	9	9	8	35
28	9	8	9	8	34
29	8	9	8	8	33
30	8	9	8	7	32
คะแนนรวม	243.00	265.00	240.00	245.00	993.00
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	8.10	8.83	8.00	8.17	$E_1 = 83$
S.D	0.61	0.75	0.74	0.91	

ตาราง 15 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
อรรถลักษณะวิธีการ

ลำดับที่	สามัคคีคือพลัง	กระท่อนลอยแก้ว	มะนาวหวาน	ตัวแปลงร่าง	รวม
1	10	8	9	8	35
2	9	8	9	9	35
3	7	8	8	8	31
4	9	6	8	8	25
5	8	8	9	9	34
6	8	8	8	8	32
7	7	8	8	8	31
8	8	6	10	7	31
9	10	9	9	8	36
10	7	8	9	6	30
11	9	9	7	9	34
12	9	10	9	9	37
13	10	9	8	8	35
14	9	8	10	8	35
15	8	10	9	8	35
16	9	8	8	9	34
17	8	7	9	8	32
18	10	8	10	8	36
19	10	10	9	8	37
20	8	9	7	8	32
21	9	7	10	8	34
22	9	8	10	7	34
23	7	8	8	7	30
24	10	7	9	8	34
25	7	8	9	9	33
26	9	6	9	8	32
27	9	8	9	10	36
28	8	8	8	8	32
29	8	8	8	8	32
30	9	8	10	7	34
คะแนนรวม	258	241	263	242	998
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	8.6	8.03	8.77	8.07	$E_1 = 84$
S.D	1.00	1.03	0.86	0.78	

ตาราง 16 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (E₂)

คนที่	อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ (12 คะแนน)	อรรถลักษณะเรื่องเล่าจาก ประสบการณ์ (12 คะแนน)	อรรถลักษณะวิธีการ (15 คะแนน)
1	11	12	12
2	10	10	12
3	10	10	12
4	10	8	12
5	10	11	13
6	10	11	10
7	10	10	12
8	10	11	12
9	8	10	10
10	10	10	12
11	10	10	13
12	11	10	14
13	10	10	12
14	10	12	12
15	10	12	12
16	9	8	11
17	10	10	12
18	10	12	12
19	10	11	13
20	10	11	13
21	10	8	10
22	10	9	9
23	10	9	12
24	10	10	13
25	10	8	12
26	10	11	12
27	10	11	13
28	12	10	12
29	12	12	12
30	12	12	13
รวม	305	309	359
$\bar{X}$	10.17	10.30	11.97
S.D	0.79	1.26	1.07
E ₂	84.72	85.83	80.00

ตาราง 17 แสดงค่าความเชื่อมั่นการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

คนที่	ผู้ตรวจคนที่ 1 (X)				ผู้ตรวจคนที่ 2 (Y)				X^2	Y^2	XY
	ข้อ	ข้อ	ข้อ	รวม	ข้อ	ข้อ	ข้อ	รวม			
	1	2	3		1	2	3				
1	11	12	11	34	12	13	9	34	1156	1156	1156
2	11	14	10	35	12	15	12	39	1225	1521	1365
3	12	13	11	36	12	15	12	39	1296	1521	1404
4	12	14	11	37	12	15	12	39	1369	1521	1443
5	12	13	11	36	12	15	12	39	1296	1521	1404
6	11	12	10	33	8	12	11	31	1089	961	1023
7	12	14	10	36	12	15	8	35	1296	1225	1260
8	12	14	12	38	12	15	12	39	1444	1521	1482
9	11	13	11	35	12	14	10	36	1225	1296	1260
10	12	13	12	37	12	15	12	39	1369	1521	1443
11	11	14	10	35	12	15	10	37	1225	1369	1295
12	11	12	11	34	12	13	10	35	1156	1225	1190
13	11	10	12	33	12	10	11	33	1089	1089	1089
14	11	13	10	34	12	15	11	38	1156	1444	1292
15	10	14	11	35	12	12	12	36	1225	1296	1260
16	10	13	12	35	12	14	12	38	1225	1444	1330
17	10	13	10	33	10	14	11	35	1089	1225	1155
18	10	13	12	35	12	11	12	35	1225	1225	1225
19	10	13	11	34	11	15	12	38	1156	1444	1292
20	10	12	10	32	10	13	9	32	1024	1024	1024
21	11	13	11	35	12	15	12	39	1225	1521	1365
22	12	14	12	38	12	15	12	39	1444	1521	1482
23	11	14	11	36	9	15	10	34	1296	1156	1224
24	10	12	10	32	8	12	9	29	1024	841	928
25	11	12	11	34	9	12	12	33	1156	1089	1122
26	10	12	10	32	8	12	12	32	1024	1024	1024
27	11	12	10	33	11	11	10	32	1089	1024	1056
28	10	12	11	33	8	11	12	31	1089	961	1023
29	10	12	11	33	8	12	12	32	1089	1024	1056
30	11	13	10	34	11	10	9	30	1156	900	1020
	(X) =			1,037	(Y) =			1,058	35,927	37,610	36,692

การตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนของผู้ตรวจ 2 คน มีค่าความเชื่อมั่น 0.77

ตาราง 18 แสดงคะแนนจากการทำการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (กลุ่มทดลอง)

คนที่	อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ	อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์	อรรถลักษณะวิธีการ
	แบบทดสอบชุดที่ 1	แบบทดสอบชุดที่ 2	แบบทดสอบชุดที่ 3
	(12 คะแนน)	(12 คะแนน)	(15 คะแนน)
1	10	6	14
2	10	12	10
3	10	12	12
4	10	11	13
5	10	12	13
6	10	12	14
7	10	12	13
8	12	12	13
9	12	11	15
10	10	10	14
11	7	10	14
12	10	10	14
13	9	9	11
14	10	9	9
15	10	10	10
16	8	11	10
17	8	11	9
18	9	12	13
19	10	12	14
20	9	10	11
21	10	10	13
22	8	10	14
23	10	11	15
24	11	12	13
25	10	12	14
26	10	12	11
27	10	10	11
28	10	12	14
29	9	12	14
30	10	12	8
	292	327	373

ตาราง 19 แสดงคะแนนจากการทำการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง (กลุ่มควบคุม)

คนที่	อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ แบบทดสอบชุดที่ 1 (12 คะแนน)	อรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ แบบทดสอบชุดที่ 2 (12 คะแนน)	อรรถลักษณะวิธีการ แบบทดสอบชุดที่ 3 (15 คะแนน)
1	3	2	6
2	5	6	5
3	4	3	6
4	11	6	9
5	6	7	6
6	8	7	7
7	7	8	10
8	3	4	5
9	4	5	7
10	5	5	9
11	10	7	6
12	6	9	8
13	6	8	7
14	6	9	9
15	10	7	7
16	8	6	5
17	6	6	5
18	6	5	6
19	4	5	7
20	12	12	8
21	6	3	7
22	3	7	4
23	10	8	10
24	12	5	7
25	8	7	6
26	3	1	1
27	9	8	8
28	8	6	3
29	10	8	11
30	7	9	7
	206	189	202

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดยวิธีแจกแจง t – distribution ด้วยการคิด 25 %

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	3.917
2	5.695
3	2.886
4	8.505
5	5.653
6	2.435
7	3.210
8	6.505
9	4.021
10	6.536
11	5.380
12	4.583
13	3.338
14	5.412
15	3.759
16	4.844
17	4.135
18	4.034
19	5.505
20	7.461

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย = .8087

ตาราง 21 แสดงคะแนนความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	82	75
2	77	86
3	81	71
4	69	76
5	79	57
6	71	82
7	71	63
8	74	41
9	80	50
10	82	63
11	85	71
12	95	47
13	83	43
14	81	58
15	63	82
16	68	50
17	67	50
18	63	66
19	67	22
20	63	76
21	75	69
22	85	79
23	63	47
24	82	50
25	57	75
26	75	78
27	71	61
28	79	68
29	69	54
30	75	56

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่อง
แบบทดสอบวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

วิชาภาษาไทย

เวลา ๖๐ นาที

คำชี้แจง คนเราทุกคนย่อมมีความคิด ความฝันหรือที่เรียกว่าจินตนาการแตกต่างกัน ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากจินตนาการของนักเรียน ๑ เรื่อง โดยใช้โครงสร้างการดำเนินเนื้อความตามขั้นตอนอรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

.....

เริ่มเรื่อง.....

.....

.....

.....

ชี้ปมปัญหา.....

.....

.....

.....

ชี้เหตุที่เกิดปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

เล่าเรื่องตามกาลเทศะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คติสอนใจ.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

วิชาภาษาไทย

เวลา ๖๐ นาที

คำชี้แจง คนเราทุกคนย่อมเคยผ่านเรื่องดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น หรือประทับใจ มาเป็นอย่างมากแต่มีเหตุการณ์
บางเรื่อง นักเรียนยังคงประทับใจและจดจำช่วงเวลานั้นได้ และอยากจะถ่ายทอดเหตุการณ์นั้นให้ผู้อื่นทราบ
ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่นักเรียนประทับใจมา ๑ เรื่อง โดยใช้โครงสร้างการดำเนินเนื้อความตามขั้นตอนหรือ
ลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์

นำเข้าสู่เรื่อง.....

.....
.....
.....

ลำดับเหตุการณ์.....

.....
.....
.....
.....
.....

เล่าเหตุการณ์.....

.....
.....
.....
.....
.....

สรุป.....

.....
.....
.....

แสดงความรู้สึก.....

.....
.....
.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

วิชาภาษาไทย

เวลา ๖๐ นาที

คำชี้แจง เราทุกคนมีสิ่งที่ตนเองชอบหรือสนใจ และสามารถที่จะทำสิ่งต่างๆ นั้นได้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนเขียนวิธีการทำสิ่งนี้นักเรียนชอบหรือสนใจมา ๑ อย่าง โดยใช้โครงสร้างการดำเนินเนื้อความตามขั้นตอนอรรถลักษณะวิธีการ

.....

การตั้งเป้าหมาย.....

.....

.....

แจกแจงวัสดุอุปกรณ์.....

.....

.....

การวางแผน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลำดับวิธีการดำเนินงาน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลผลิต.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมี ๒๐ ข้อ
๒. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหลังข้อความ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนเองเพียงช่องเดียว คำตอบที่นักเรียนตอบนั้นไม่มีถูกหรือผิด เพราะความสนใจของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไป

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	ฉันตั้งใจที่จะเรียนวิชาภาษาไทยให้ได้ดี					
๒	ฉันชอบที่จะเข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาวิชาภาษาไทย					
๓	ฉันตั้งใจที่ครูไม่เข้าสอนวิชาภาษาไทย					
๔	ฉันต้องการให้จัดวิชาภาษาไทยไว้เป็นชั่วโมงแรก					
๕	ฉันชอบค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย					
๖	ถ้ามีโอกาสเลือกฉันอยากเรียนวิชาภาษาไทยมากกว่าวิชาอื่น					
๗	ฉันพอใจที่มีวันหยุดตรงกับวันที่เรียนวิชาภาษาไทย					
๘	ฉันกระตือรือร้นที่จะได้จัดปายนิเทศวิชาภาษาไทย					
๙	ฉันชอบใช้เวลาว่างในการทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย					
๑๐	ฉันมักจะเอางานอื่นขึ้นมาทำขณะเรียนวิชาภาษาไทย					
๑๑	ฉันรู้สึกเวลาในการเรียนภาษาไทยผ่านไปอย่างรวดเร็ว					
๑๒	ฉันพอใจที่ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนๆ ในวิชาภาษาไทย					
๑๓	ฉันชอบอ่านหนังสือภาษาไทยด้วยตนเอง					
๑๔	ฉันมักจะอ่านบททวนเนื้อหาวิชาภาษาไทยเมื่อมีเวลาว่าง					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๕	ฉันชอบพูดคุยกับเพื่อนๆขณะเรียน วิชาภาษาไทย					
๑๖	ฉันชอบที่ได้ช่วยครูจัดเตรียมสื่อการสอน วิชาภาษาไทย					
๑๗	ฉันชอบอ่านบทร้อยกรองที่อยู่ท้ายบทเรียน					
๑๘	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อต้องตอบคำถามในชั่วโมง วิชาภาษาไทย					
๑๙	ถ้ามีโอกาสเลือกจะทำการบ้านวิชาภาษาไทย ก่อนวิชาอื่น					
๒๐	ฉันชอบค้นหาความหมายของคำในบทเรียน วิชาภาษาไทย					

ภาคผนวก ง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบท้ายเล่มแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง พลังมด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

สังคมใดที่สมาชิกมีความสามัคคีและช่วยเหลือกัน สังคมนั้นย่อมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนการสอน
ครบตามเงื่อนไขแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๒. ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านถูกต้อง
๓. วิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องตามโครงสร้างอรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ
๔. เขียนเรื่องเลียนแบบ

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง พลังมด ซึ่งมีเนื้อเรื่องโดยย่อว่า มดน้อยพา
เพื่อนๆ ออกไปหาอาหารที่สนามเด็กเล่น ขณะขนอาหารกลับรัง เกิดลมฝนพัดพาอาหารที่ขนมาลอยไป
เมื่อลมสงบ มดทุกตัวจึงพร้อมใจกันออกหาอาหารอีกโดยไม่ย่อท้อ มดน้อยและเพื่อนๆ ช่วยกันหาอาหาร
ทุกวัน อาหารจึงมีมากพอไว้กินได้ตลอดฤดูหนาว

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

๑. ครูนำปริศนาคำทายมาให้นักเรียนทาย
อะไรเอ๋ย ปากกัดกันต้อย มีเป็นร้อยเป็นพัน
๒. ครูนำเสนอ ชักถาม เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมด

ขั้นสอน

๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ ๖ คน
๒. ครูแจกแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง พลังมด ให้นักเรียนอ่าน เมื่ออ่านจบให้แต่ละกลุ่ม
ผลัดกันตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสาระสำคัญของเรื่องและแสดงบทบาทสมมติ
๓. ครูแจกแถบประโยคที่เป็นเนื้อเรื่อง พลังมด ให้กลุ่มละ ๖ ประโยค ให้แต่ละกลุ่มอ่านแล้ว
ช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ กลุ่มใดเรียงลำดับเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ
๔. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เรื่อง พลังมด ตามโครงสร้างอรรถลักษณะบรรยาย
เชิงจินตนาการ
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเลียนแบบจากเรื่อง พลังมด

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดของเรื่อง พลังมด ให้ได้ข้อยุติว่า ความสามัคคีนำมาซึ่งความสุข และความสำเร็จ

สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบประโยค
๒. ปริศนาคำทาย
๓. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง พลังมด

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
 - การตั้งคำถามและตอบคำถาม
 - การอภิปราย
 - ความสนใจในการอ่าน
๒. ตรวจการเขียนเรื่องเลียนแบบ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง พลังมด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

สังคมใดที่สมาชิกมีความสามัคคีและช่วยเหลือกัน สังคมนั้นย่อมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนครบตามเงื่อนไข แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. เขียนเรื่องโดยใช้โครงร่างลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการด้วยตนเอง
๒. เขียนคำจากเรื่องที่อ่าน

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง พลังมด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “ ช่วยกันทำ ”
๒. ครูแจกแถบประโยคกลุ่มละ ๕ ประโยค ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงแถบประโยค
ตามโครงสร้างโครงร่างลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ กลุ่มใดเรียงเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง “ พลังมด ”
๒. นักเรียนเขียนเรื่องโดยใช้โครงร่างลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการด้วยตนเอง
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้องของเรื่องที่เขียน และให้นักเรียนแก้ไขปรับปรุงผล
งานของตนเอง
๔. นักเรียนชาย – หญิงแข่งขันบิงโกโดยใช้คำจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง พลังมด
โดยฝ่ายใดบิงโกก่อนเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสรุป

นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง พลังมด

สื่อการเรียนการสอน

๑. เพลงช่วยกันทำ
๒. แถบประโยค
๓. กระดาษบิงโก
๔. ผลงานการเขียนของนักเรียน
๕. แบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง พลังมด

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต

ความสนใจในการร่วมกิจกรรม

การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

๒. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

๓. ตรวจแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง พลังมด

ภาคผนวก

เพลงช่วยกันทำ

ทำนอง บัณฑิต บุญยาคม

งานสิ่งใด งานสิ่งใด
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง
ทำงาน เราต้องช่วยกัน

แม้ใครจะเลยทิ้งปล่อย
หวังคอยแต่เกียจโยนกลอง
จำไว้ทุกคนต้อง
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

เกมบิงโก

อาหาร	กรู	หลบ
สงบ	อรรอย	สามัคคี
เหนียว	ต้นไม้	ครีม

อาหาร	กรู	หลบ
สงบ	อรรอย	สามัคคี
เหนียว	ต้นไม้	ครีม

อาหาร		
	~~อรรอย~~	
		ครีม

วิธีเล่น ๑. เขียนและติดคำ ๙ คำบนกระดาน ๒ แผ่น ซึ่งมีคำเหมือนกัน

๒. วางบัตรคำจำนวน ๙ ใบคว่ำไว้โดยให้นักเรียนชาย – หญิง สลับกันออกมาเปิดบัตรคำ

ให้เพื่อนอ่าน และขีดคำในตารางที่ติดไว้ฝ่ายไหน บิงโกก่อนเป็นฝ่ายชนะ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

การร่วมมือกันทำให้สังคมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนครบตามเงื่อนไขแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๒. ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านถูกต้อง
๓. วิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องตามโครงสร้างอรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์
๔. เขียนเรื่องเลียนแบบ

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ มีเนื้อเรื่องย่อว่า นวลน้อยและชบา และบรรดาแม่ค้าที่ขายผลไม้ที่ตลาดน้ำวัดไทร มักจะแก่งแย่งกันขายผลไม้และทะเลาะกันเป็นประจำ ทำให้นักท่องเที่ยวเบื่อกันไม่มาเที่ยวที่ตลาดน้ำวัดไทร แม่ค้าจึงนำเรื่องไปปรึกษากับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านเสนอให้จัดงานวันตลาดน้ำวัดไทรขึ้น โดยให้ทุกคนนำผลไม้คุณภาพดีมาขายในราคาที่ยุติธรรม และร่วมกันต้อนรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประทับใจมาเที่ยวที่ตลาดน้ำเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนดูภาพตลาดน้ำและซักถามประสบการณ์การท่องเที่ยวตลาดน้ำของนักเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูแจกแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ ให้นักเรียนอ่านจากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลิตกันตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสาระสำคัญของเรื่องและแสดงบทบาทสมมติ
๓. ครูแจกแถบประโยคที่เป็นเนื้อเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ ให้กลุ่มละ ๖ ประโยค ให้แต่ละกลุ่มอ่าน แล้วช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ กลุ่มใดเรียงลำดับเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ
๔. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ ตามโครงสร้างตามอรรถลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์
๕. นักเรียนเขียนเรื่องเลียนแบบจากเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ ให้ได้ข้อยุติว่า การร่วมมือร่วมใจกันทำให้สังคมสงบสุข

สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบประโยค
๒. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องเหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
 - การตั้งคำถามและตอบคำถาม
 - การทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ความสนใจในการอ่าน
๒. ตรวจการเขียนเรื่องเลียนแบบ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

การร่วมมือกันทำให้สังคมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนครบตามเงื่อนไขแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. เขียนเรื่องโดยใช้วรรณลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์ด้วยตนเอง
๒. เขียนคำขวัญส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำ

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

๑. นักเรียนส่งตัวแทนมาเล่าประสบการณ์การไปท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำ
๒. ครูแจกแถบประโยคกลุ่มละ ๕ ประโยค ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงแถบประโยคตามโครงสร้างวรรณลักษณะ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ กลุ่มใดเรียงได้เสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ
๒. นักเรียนเขียนเรื่องโดยใช้วรรณลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้องของเรื่องที่เขียน โดยให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไข

ผลงานของตนเอง

๔. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเขียนคำขวัญส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำ กลุ่มใดเขียนได้ดีที่สุดส่งตัวแทนมาพูดคำขวัญหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบประโยค
๒. ผลงานการเขียนของนักเรียน
๓. แบบเรียนเล่มเล็กเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ
๔. แบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต

- ความสนใจและร่วมกิจกรรม
- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

๒. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

๓. ตรวจแบบทดสอบท้ายเล่ม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่องสามัคคีคือพลัง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความสามัคคีและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันทำให้งานใดๆ ประสบความสำเร็จและสังคมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามเงื่อนไขแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๒. วิเคราะห์ขั้นตอนการเล่นชักเย่อจากเรื่องที่อ่าน
๓. วางแผนการเล่นชักเย่อ
๔. เล่นชักเย่อตามขั้นตอน
๕. เขียนแผนการเล่นชักเย่อ

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง สามัคคีคือพลัง มีเนื้อเรื่องย่อว่า ในวันสงกรานต์ที่หมู่บ้านทุ่งรวงทอง มีการแข่งขันชักเย่อชิงชนะเลิศ ระหว่างทีมไร่เทียมทานและทีมพลังมด ทีมไร่เทียมทานมั่นใจในความสามารถจึงไม่มีการฝึกซ้อม ส่วนทีมพลังมดมีการวางแผนและการฝึกซ้อมมาอย่างดี ทำให้พร้อมเพรียงกันจึงเป็นฝ่ายชนะในการแข่งขัน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนฟังเพลง แรงสามัคคี ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาสาระสำคัญของเพลง

ขั้นสอน

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ ๖ คน แจกแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง สามัคคีคือพลัง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน

๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสาระสำคัญของเรื่อง สามัคคีคือพลัง

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ขั้นตอนการเล่นชักเย่อจากเรื่อง สามัคคีคือพลัง

๔. ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มวางแผนการเล่นชักเย่อ

๕. ครูและนักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเล่นชักเย่อ นักเรียนทั้งสองกลุ่มแข่งขันชักเย่อที่สนาม

๖. นักเรียนเขียนแผนปฏิบัติการการเล่นชักเย่อตามขั้นตอนหรือลักษณะวิธีการ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดของเรื่อง สามัคคีคือพลัง ให้ได้ข้อยุติว่า ความพร้อมเพรียงนำมาซึ่งความสำเร็จและความภาคภูมิใจ

สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบประโยค
๒. วัสดุอุปกรณ์ในการเล่นชักเย่อได้แก่
เชือก ผ้าแดง นกหวีด ฯลฯ
๓. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง สามัคคีคือพลัง

การวัดและประเมิน

๑. การสังเกต
 - การตั้งคำถามและตอบคำถาม
 - ขั้นตอนการเล่นชักเย่อ
 - ความสนใจในการอ่าน
 - ความสนุกสนานในการเล่นชักเย่อ
๒. ตรวจสอบการเขียนแผนการเล่นชักเย่อ

ภาคผนวก

เพลงแรงสามัคคี

คำร้อง ดร. ประเสริฐ ณ นคร

ทำนอง แร้งกระพือปีก

ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์

ร่วมใจไมตรีกันเกิดพี่น้องไทย

ร่วมจิตกันไว้ชาติไทยจะรุ่งเรือง (ซ้ำ)

ชาติประเทืองเพราะสามัคคี

ร่วมชีวิตกันเป็นกำลัง

(สร้อย) นอดทึงนองนอย ชะ

นอดทึงนองนอย (ซ้ำ)

กิจการใดๆ สำเร็จตั้งใจ

เสริมสร้างชาติไทยไว้ยั่งยืนยัง

เกิดพลังเพราะสามัคคี

(สร้อย) นอดทึงนองนอย ชะ

นอดทึงนองนอย (ซ้ำ)

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทักษะทักษะภาษาไทย
เรื่องสามัคคีคือพลัง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(เวลา ๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันทำให้งานใดๆ ประสบความสำเร็จและสังคมสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมและทำกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามเงื่อนไข แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. เขียนเรื่องโดยใช้วรรณลักษณะวิธีการด้วยตนเอง
๒. สะกดคำอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

เนื้อหา

เรื่องราวจากแบบเรียนแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง สามัคคีคือพลัง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันร้อง เพลง แรงสามัคคี
๒. ครูแจกแถบประโยคกลุ่มละ ๕ ประโยค ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงแถบประโยคตามโครงสร้างวรรณลักษณะวิธีการ กลุ่มใดเรียงได้เสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง สามัคคีคือพลัง
๒. นักเรียนเขียนเรื่องโดยใช้วรรณลักษณะวิธีการด้วยตนเอง
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้องของเรื่องและให้นักเรียนแก้ไขปรับปรุงผลงานของตนเอง

๔. นักเรียนแข่งขันเกมต่อคำ คู่ใดต่อได้ถูกต้องและแต่งประโยคก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสรุป

นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเล่มเรื่องสามัคคีคือพลัง

สื่อการเรียนรู้การสอน

๑. เพลง แรงสามัคคี
๒. แถบประโยค
๓. บัตรคำตัดต่อคำ
๔. แบบทดสอบท้ายเล่ม
๕. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง สามัคคีคือพลัง

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต

- ความสนใจขณะร่วมกิจกรรม
- การอ่านแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

๒. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

๓. ตรวจแบบทดสอบท้ายเล่ม

ภาคผนวก

เกมต่อคำ

วิธีเล่น

๑. ครูแจกบัตรคำชนิดตัดต่อให้นักเรียนคนละคำ
๒. จัดผู้เล่นยืนเป็นวงกลม ๒ วง เวลาเดินให้สวนทางกัน
๓. ให้นักเรียนร้องเพลง ๑ เพลง พอเพลงหยุดให้นักเรียนนำบัตรคำมาต่อกัน
ใครเสร็จก่อนให้นั่งลง แล้วแต่งประโยคนั้นให้เพื่อนๆ ฟัง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง รวมพลังร่วมพัฒนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

สังคมจะสงบสุข ถ้าสมาชิกในสังคมนั้นมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนตามกิจกรรมนี้แล้วนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้ ดังนี้

๑. บอกความหมายของคำใหม่
๒. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

เนื้อหา

บทที่ ๘ เรื่องรวมพลังร่วมพัฒนา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักเรียนเคยไปพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัดหมู่บ้าน หรือภายในโรงเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านคำใหม่ที่เป็นคำยากในบทเรียนจากบัตรคำ และช่วยกันหาความหมายจากพจนานุกรม

๒. นักเรียนอ่านในใจเรื่อง รวมพลังร่วมพัฒนา ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

- เล่าหมู่สร้างที่ไหน และใครเป็นเจ้าของ
- เล่าหมู่สร้างความเดือดร้อนแก่ชาวบ้านอย่างไร
- ชาวบ้านที่อยู่ริมบึงทำให้บึงสกปรกอย่างไร
- ครูใหญ่ได้เป็นหัวหน้าในการพัฒนาบึงอย่างไร

๓. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ ๕ คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันตั้งคำถามและตอบ คำถามจากเรื่องที่อ่าน

๔. ให้นักเรียนเขียนประโยคคำถามและคำตอบลงในสมุด

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนสรุปเรื่องรวมพลังร่วมพัฒนาและทำแบบฝึกหัดที่ ๘ ข้อ ๑ - ๒

สื่อการเรียนการสอน

๑. ภาพสถานที่ต่างๆ
๒. บัตรคำ
๓. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑
๔. พจนานุกรม

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
 - การร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - การตั้งคำถามและตอบคำถาม
๒. การตรวจสอบงานและแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เรื่อง รวบรวมพลังร่วมพัฒนา (๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

แผนภาพโครงเรื่องช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อภิปรายวิเคราะห์เนื้อเรื่อง แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล
๒. ใช้แผนภาพโครงเรื่องในการเล่าเรื่องและเขียนเรื่อง

เนื้อหา

บทที่ ๘ เรื่องรวมพลังร่วมพัฒนา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง รวบรวมพลังร่วมพัฒนา เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน

ขั้นสอน

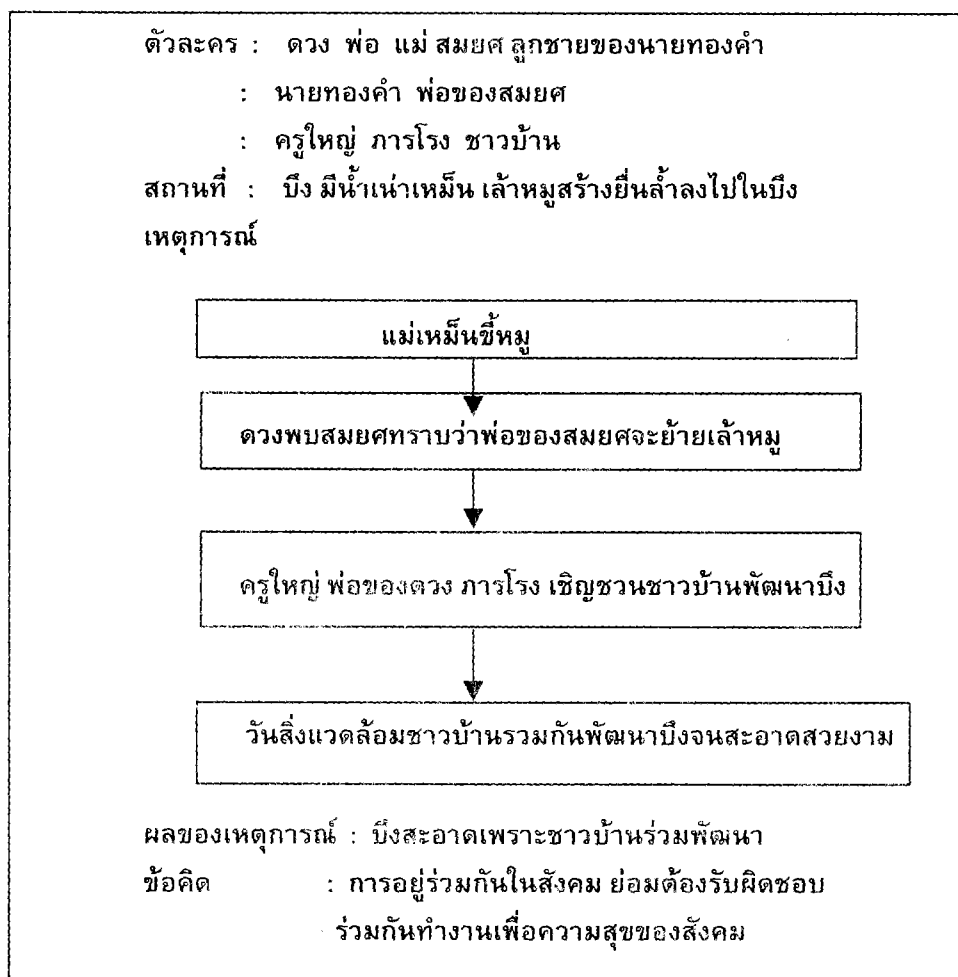
๑. ครูนำแผนภาพโครงเรื่องติดบนกระดาน พร้อมอธิบายแผนภาพโครงเรื่องตาม ตัวอย่าง

ใคร : ตัวละครมีใครบ้าง
ที่ไหน : สถานที่เกิดเหตุการณ์
เมื่อใด : เวลาในเรื่อง
ใครทำอะไร : มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง

เหตุการณ์ที่ ๑
เหตุการณ์ที่ ๒
เหตุการณ์ที่ ๓
เหตุการณ์ที่ ๔

บทสรุป : บทสรุปและข้อคิดที่ได้

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันเขียนข้อความตามแผนภาพโครงเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๔. นักเรียนส่งตัวแทนเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง

๕. นักเรียนเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องโดยใช้ภาษาของตนเองและวาดภาพประกอบ
 ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

๒. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๘ ข้อ ๓ - ๔

สื่อการสอน

๑. แผนภาพโครงเรื่อง

๒. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑

๓. แบบฝึกหัดภาษาไทยเล่ม ๑

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต

- ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- การอภิปรายและการตอบคำถาม

๒. การตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

กลุ่มทักษะภาษาไทย
เรื่อง รวมพลังร่วมพัฒนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
(๓ คาบ)

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้คนอื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน รู้จักแบ่งวรรคตอนและเน้นเสียงตามเรื่อง จึงจะสื่อความหมายได้ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนตามกิจกรรมนี้แล้ว นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่วและชัดเจน
๒. อ่านแบ่งวรรคตอนถูกต้อง

เนื้อหา

บทที่ ๘ รวมพลังร่วมพัฒนา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านคำยากในบทเรียนโดยใช้บัตรคำ ได้แก่คำว่า เขียวชวน ทรมาน เทศบาล นุ่ม นวล บริเวณ บริสุทธิ์ ปฏิกุล พลาสติก พัฒนา ศิระะ สงสาร สมัครสมาน สราญ ฯลฯ
๒. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงเรื่อง รวมพลังร่วมพัฒนาในเวลาที่ครูกำหนด
๔. ครูจัดแผนภูมิกลอนสักวาบนกระดาน นักเรียนอ่านออกเสียงโดยอ่านเป็นจังหวะ ดังนี้

สักวา / พร้อมพริก/ สมัครสมาน

ทั่วทุกบ้าน / เราร่วมมือ / ไม่หลีกหนี

ทำประโยชน์ / เพื่อส่วนรวม / ร่วมฤดี

ด้วยพลัง / สามัคคี / งานสัมฤทธิ์

เราเอื้อเฟื้อ / ช่วยเหลือ / ด้วยน้ำใจ

ได้พึ่งพา / อาศัย / เมื่อมีกิจ

“ น้ำพึ่งเรือ / เสือพึ่งป่า / นึกนึก

ประสานมิตร / ประสานงาน / สราญเอย

๕. ครูอ่านกลอนสักร้าเป็นทำนองเสนาะ นักเรียนอ่านตามครู
 ๖. นักเรียนสังเกตกลอนสักร้า คำที่มีเสียงสัมผัส คล้องจองและช่วยกันบอกเป็นคู่ๆ ซึ่งมีเสียงสระเดียวกัน เช่น ส้มคร – จัก , หาญ – วาน - การ , ใจ – ได้, เรือ – เสือ ฯลฯ
 ๗. นักเรียนคัดคำคล้องจองลงสมุด
- ขั้นสรุป**
- ครูสรุปให้นักเรียนทราบถึงหลักการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑
๒. บัตรคำ
๓. แผนภูมิกลอนสักร้า

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
 - การอ่านออกเสียง
 - มารยาทในการฟังและพูด
๒. ตรวจผลงานการเขียน

แบบทดสอบท้ายเล่ม เรื่อง พลังใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. รังของมดดำอยู่ใกล้สถานที่ใด

ก. หมู่บ้าน

ข. โรงเรียน

ค. ป่าเชิงเขา

ง. สวนสาธารณะ

๒. มดน้อยและเพื่อนๆ ช่วยกันขนอาหารกลับรังแสดงให้เห็นอะไร

ก. ความแข็งแรง

ข. ความเมตตา

ค. ความสามัคคี

ง. ความเสียสละ

๓. ผึ้งมดดำต่างกรุ ไปที่อาหาร กรุ หมายถึง

ก. รังแข่งกัน

ข. รังไปพร้อมๆกัน

ค. รังไปวิ่งมา

ง. รังไม่เป็นระเบียบ

๔. เพราะเหตุใดมดน้อยและเพื่อนๆ จึงเข้าไปหลบที่ได้ต้นไม้

ก. น้ำท่วม

ข. อากาศร้อน

ค. ฝนจะตก

ง. ไฟไหม้

๕. เพราะเหตุใดมดน้อยและเพื่อน จึงต้องหาอาหารอีกครั้งหนึ่ง

ก. อาหารถูกแย่งไป

ข. อาหารขาดแคลน

ค. อาหารถูกกินจนหมด

ง. อาหารถูกลมพัดไป

๖. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะนิสัยของมดน้อยและเพื่อนๆ

ก. รับผิดชอบหน้าที่

ข. มีความสามัคคีกัน

ค. มีระเบียบวินัย

ง. เห็นประโยชน์ส่วนตัว

๗. เพราะเหตุใดฝูงมดดำจึงมีอาหารไว้กินตลอดปี

ก. มดน้อยเป็นหัวหน้าที่ดี

ข. มดน้อยขยันขันแข็ง

ค. มดทุกตัวให้กำลังใจกัน

ง. มดทุกตัวร่วมมือร่วมใจกัน

๘. คติสอนใจที่ได้จากเรื่องพลังมด คือข้อใด

ก. ความเมตตาทำให้พ้นทุกข์

ข. ความสามัคคีทำให้เกิดความสุข

ค. ความเสียสละทำให้แก้ปัญหาได้

ง. ความมีระเบียบทำให้สังคมสงบสุข

๙. ถ้ามดน้อยและเพื่อนชอบหลบหลีกงานจะเป็นอย่างไร

ก. ไม่มีเวลาว่าง

ข. ไม่มีความสุข

ค. ไม่มีอาหาร

ง. ไม่มีงานเลี้ยงเกิดขึ้น

๑๐. ข้อใด ไม่ใช่ กิจกรรมเพื่อสามัคคี

ก. เอ้าเวรประจำวัน

ข. อุ้ยทำงานกลุ่มส่งครู

ค. โอ้ร้องเพลงกับเพื่อน

ง. อ้อมเป็นกรรมการตัดสินวาดภาพ

แบบทดสอบท้ายเล่มเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ใครนำผลไม้ไม่มีคุณภาพมาขายแก่นักท่องเที่ยว

ก. ชื่น	ข. ชบา
ค. นวล	ง. น้อย
๒. นักท่องเที่ยวมาที่ตลาดน้ำเพื่ออะไร

ก. ลงเรือ	ข. ชมแม่น้ำ
ค. ซื้อผลไม้	ง. ซื้อพันธุ์ไม้
๓. ผู้ใหญ่บ้านแก้ปัญหาให้กับบรรดาแม่ค้าอย่างไร

ก. จัดงานสัปดาห์ดอกไม้	ข. จัดงานสัปดาห์ผลไม้
ค. ตกแต่งตลาดน้ำให้สวยงาม	ง. จัดงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
๔. การกระทำใดที่แม่ค้าต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของผู้ใหญ่บ้าน

ก. ขายผลไม้ถูก	ข. ขายผลไม้ในท้องถิ่น
ค. ไม่ขายผลไม้ราคาแพง	ง. ไม่ขายผลไม้ตัดราคากัน
๕. ข้อใดไม่ใช่ ความร่วมมือกันของแม่ค้าที่ตลาดน้ำ

ก. คัดเลือกผลไม้ดีมาขาย	ข. ขายผลไม้ราคาถูกยัทธิธรรม
ค. ตกแต่งตลาดน้ำให้สวยงาม	ง. จัดให้มีการแสดงพื้นบ้าน
๖. ข้อใดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อจาก ไม่มีนักท่องเที่ยวมาที่ตลาดน้ำ

ก. แม่ค้าขายผลไม้ทะเลาะกัน	ข. แม่ค้าพากันไปหาผู้ใหญ่บ้าน
ค. แม่ค้าร่วมมือกัน ตกแต่งตลาดน้ำ	ง. นักท่องเที่ยวเดินหนีแม่ค้าที่ทะเลาะกัน
๗. ข้อใดคือผลจากการร่วมมือกันของบรรดาแม่ค้า

ก. มีแม่ค้าเพิ่มขึ้น	ข. นักท่องเที่ยวลดลง
ค. มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ง. มีการแข่งขันของแม่ค้ามากขึ้น
๘. ลุงกับป้าช่วยนวลทำอะไร

ก. เก็บเงิน	ข. ขายผลไม้
ค. ซื้อผลไม้	ง. จัดผลไม้ใส่ถุง
๙. ปัจจุบันตลาดน้ำวัดไทร เป็นที่รู้จักกันดีเพราะอะไร

ก. ผลไม้สด	ข. สถานที่สะอาด
ค. ผลไม้ราคาถูกไม่แพง	ง. เป็นแหล่งขายผลไม้ที่ใหญ่ที่สุด
๑๐. แม่ค้าเก่งแย่งกันขายผลไม้แสดงว่าแม่ค้าขาดคุณธรรมใด

ก. ความพอดี	ข. ความเกรงใจ
ค. ความเสียสละ	ง. ความสามัคคี

แบบทดสอบท้ายเล่ม เรื่องสามัคคีคือพลัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย × ทับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การแข่งขันชักเย่อจัดขึ้นที่ไหน

ก. วัดบ้านไร่	ข. วัดทุ่งรวงทอง
ค. หมู่บ้านสวนผึ้ง	ง. หมู่บ้านหนองบัว
๒. การแข่งขันชักเย่อระหว่างทีมไร่เทียมทานและทีมพลังมดแข่งกันทั้งหมดกี่รอบ

ก. ๑ รอบ	ข. ๒ รอบ
ค. ๓ รอบ	ง. ๔ รอบ
๓. ลุงเพชรคือใคร

ก. ผู้ใหญ่บ้าน	ข. ผู้ฝึกซ้อมชักเย่อ
ค. เป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันชักเย่อ	ง. เป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยของการแข่งขัน
๔. เพราะเหตุใดทีมพลังมดจึงชนะเลิศในการแข่งขันชักเย่อ

ก. มีผู้เล่นมากกว่า	ข. เพราะกำลังใจดีกว่า
ค. เพราะแข็งแรงกว่า	ง. เพราะพร้อมเพรียงกว่า
๕. อุปกรณ์ใดสำคัญที่สุดในการแข่งขันชักเย่อ

ก. ผ้าแดง	ข. ปูนขาว
ค. นกหวีด	ง. เชือกมณีนีลา
๖. ข้อใดคือกติกาของการเล่นชักเย่อ เรื่องสามัคคีคือพลัง

ก. ผู้เล่นต้องปีนคานด้วยผ้า	ข. ผู้เล่นต้องจับกันเป็นคู่ๆ
ค. ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายเท่าๆกัน	ง. ผู้เล่นฝ่ายชายจะต้องเท่ากับฝ่ายหญิง
๗. การเล่นชักเย่อก่อให้เกิดประโยชน์อะไรต่อหมู่คณะมากที่สุด

ก. รู้แพ้รู้ชนะ	ข. ออกกำลังกาย
ค. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	ง. เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน
๘. การแข่งขันชักเย่อต้องการเน้นเรื่องใดมากที่สุด

ก. ความสามัคคี	ข. ความอดทน
ค. ความซื่อสัตย์	ง. ความกล้าหาญ
๙. กีฬาใดที่ไม่เน้นความสามัคคี

ก. ฟุตบอล	ข. ตะกร้อ
ค. มวยสากล	ง. บาสเกตบอล
๑๐. การกระทำของใครแสดงถึงความสามัคคี

ก. แก้วซื้อขนมให้เพื่อน	ข. ก้องชวนน้อยไปเที่ยว
ค. กบสอนแก้มทำการบ้าน	ง. กุ้งกับหนองทาสีรื้อบ้าน

ภาคผนวก จ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง พลังมืด

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง ผู้ชนะ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง ความรักของพ่อ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง พ่อ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง ร่วมแรงประสานใจ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง บทเรียนของแม่น

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง สายใยรัก

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง สามัคคีคือพลัง

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง ถั่วแปลงร้าง

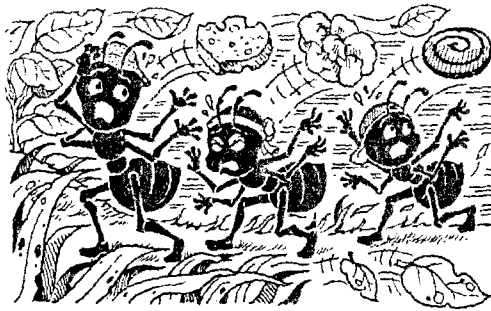
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง มะนาวหวาน

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง กระท้อนลอยแก้ว

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระภาษาไทย

พลัมมด

อรรถน์ รัตนสกุล เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

ลำดับที่ ๑

โครงสร้างการสอน

ความถี่รวมยอด : สังคมให้ศึกษามีความรับผิดชอบในหน้าที่และรู้จักช่วยเหลือกัน
สังคมนั้นออกมาจาก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ : เพื่ออ่านเรื่อง พลัมมด และทำกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนเรียน
เรียนใจแล้ว นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ ๒. ถัดมาเหตุการณ์เรื่องเพื่ออ่านดูต้อง

๓. เขียนเรื่องโดยใช้อรรถกถาและบรรยายถึงจินตนาการ

อรรถกถา : บรรยายถึงจินตนาการ

๑. นำเรื่อง : มดน้อยพบเพื่อน ๆ ออกไปหาอาหารที่สนามเด็กเล่นของหมู่บ้าน

๒. ขั้วปัญหา : อาหารที่ขโมยมาถูกคนพิศไป

๓. เหตุที่ก่อปัญหา : ถม ผ่น พัดผ่านมา

๔. เนื้อเรื่องและเหตุการณ์ : มดน้อยพบเพื่อน ๆ ออกไปหาอาหารที่สนามเด็กเล่นของหมู่บ้าน เมื่อพบอาหารจึงช่วยกันขนกลับรัง ระหว่างทางมีลมพัดผ่านมา ทำให้อาหารถูกคนพิศไป ไปมดน้อยและเพื่อน ๆ ช่วยกันขนกลับรังและพอมองเห็นอาหารก็รีบวิ่งไปหาอาหารที่สนามเด็กเล่นอีกครั้งหนึ่ง ระหว่างทางมดน้อยพบอาหารที่ถูกคนพิศมา บรรดาคนพิศก็ช่วยกันขนอาหารกลับรัง อาหารที่มดน้อยพบไว้กินตลอดฤดูหนาว สิ้นพันธุ์มดก็จึงพร้อมใจกันจัดงานเลี้ยงขึ้น เพื่อขอบคุณมดน้อยที่ช่วยกันหาอาหารกิน

๕. คติสอนใจ : ความสามัคคีทำให้เกิดความสุข

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาเน้นประสบการณ์ ปัญหา นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน สังคมให้ศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้ภาษาไทย แนวทางที่จะแก้ปัญหาและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมได้แก่การส่งเสริมและสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพราะเป็นสื่อกลางที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน พัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ตามแบบวิถีการดำรงชีวิตที่มีชีวิตอยู่จริงของ รศ. พิชัย คันทอง

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง พลัมมด มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสำคัญของการร่วมใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นวรรณกรรมที่ได้ความสนุกสนาน มีลักษณะของภาษาชวนให้อ่าน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดี ทั้งยังได้ฝึกฝนทักษะการอ่าน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีชัยนาท ที่ให้ความไว้วางใจและนำในการจัดทำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจนสำเร็จด้วยดี

อรรถน์ รัตนสกุล

ข้อเสนอแนะในการใช้

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสำหรับครู

๑. ผู้สอนจะใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอนและใช้กิจกรรม

การสอนด้วยสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมดังนี้

ขั้นที่ ๑ ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นที่ ๒ นักเรียนเล่าเรื่อง อภิปรายและแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นที่ ๓ นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์วรรณกรรมและเขียนเรื่องเขียนภาพ

ขั้นที่ ๔ นักเรียนเขียนเรื่องเป็นรูปเล่มของงาน

ขั้นที่ ๕ เสร็จเรียบร้อยทางภาษา

๒. แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อกลางของวิธีสอนที่จะต้องใช้สื่อและดำเนินกิจกรรมขั้นตอนที่ถูกต้อง

๓. ใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นเกณฑ์และสาระความรู้เรื่องอื่น ๆ เข้ามาเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

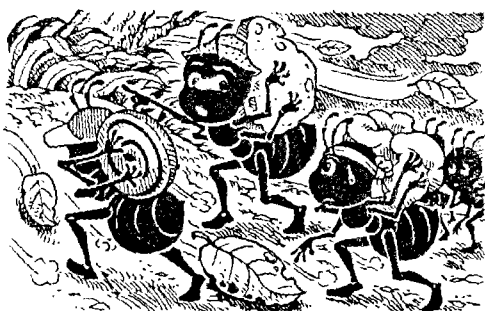

ใกล้จะถึงฤดูหนาวแล้ว มดคำฟุ้งหนึ่งตัวแยกย้ายกันออกหาอาหารมาสะสมไว้ไว้รัง เช้าวันนั้นมดน้อยรีบพาเพื่อน ๆ ออกไปหาอาหารที่สนามเด็กเล่นของหมู่บ้าน
มดน้อย : พวกเราเดินให้ไปในระยะที่ย่ำแตกแล้วละ

ที่สนามเด็กเล่น มดน้อยและเพื่อน ๆ คุ้ยหาเข้าไปหาอาหารมดน้อย : โอ้โฮ ! มีของอร่อยๆเยอะเลย รอนำกินทั้งวัน
มดน้อย : พวกเราอย่าช้าช้า ช่วยกันขนกลับรังให้เร็วที่สุด

๓๓

ระหว่างทางกลับรัง ท้องฟ้าที่สดใสกลับมีคลื่น
ลมพัดแรงขึ้นๆ ทุกที
มดน้อย : พวกเรารีบหลบเข้าไปที่ใต้ต้นไม้ก่อน

๓๔

ที่ใต้ต้นไม้ มดน้อยและเพื่อนๆ พยายามรักษาอาหาร
ที่ขนมาอย่างสุดความสามารถ
มดจ้อย : ไร้ ! ของโปรดของฉันลอยไปแล้ว สี้อๆ
มดน้อย : พวกเราเกาะกันไว้ให้แน่นๆ อาหารข้างมันและ
แล้วค่อยหากันใหม่ก็ได้

๓๕

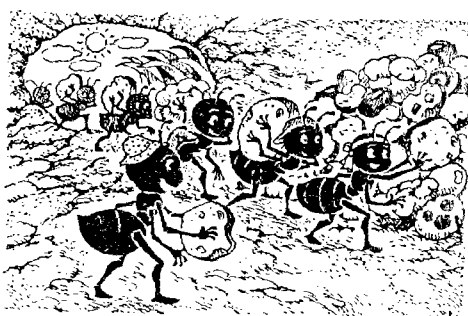
อีกครู่หนึ่ง ลมที่พัดแรงก็สงบลง
มดจ้อย : พวกเราไม่มีอาหารเหลืออยู่เลย สี้อๆ
มดน้อย : ไม่เป็นไร
เรากลับไปหาอาหารที่ด้านหลัง ของหมู่บ้าน
อีกก็ได้ อาหารคงพอมีเหลืออยู่บ้างหรอก
มดจ้อย : จริงจ้ะ พวกเรารีบไปกันเถอะ

๓๖

ระหว่างทางไปที่สนามเด็กเล่น
มดจ้อย : ดูสิ ทำไมมีอาหารอยู่ที่นั่นได้ละ
มดน้อย : ลมคงจะพัดมันลอยมาตกที่นี่เอง
มดจ้อย : ใช่โย ! พวกเรามีของอร่อยๆ ไว้กินแล้ว

๓๗

ทุกวันนี้ มดน้อยและเพื่อนๆ ช่วยกันหาอาหาร
โดยไม่เกี่ยงกันเลย อาหารจึงมีมากพอที่จะเก็บไว้กินตลอด
ฤดูหนาว
มดน้อย : อาหารเยอะอย่างนี้ หายเหนื่อยเลยนะพวกเรา

๓๘

ค่าวันหนึ่ง ผึ้งมดคำจึงพร้อมใจกันจัดให้มีงานเลี้ยงขึ้น
อย่างสนุกสนาน เพื่อขจัดความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน
และเชื่อมความรักความสามัคคีไว้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เพลงช่วยกันทำ

คำร้อง - ทำนอง บัณฑิต บุญชาคม

งานสิ่งใด งานสิ่งใด	แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เพียง โยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง	จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงานเราต้องช่วยกัน	ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ นางสาว อรรคณ์ รัตนสกุล

เกิด วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

การศึกษา

ระดับประถมศึกษา : โรงเรียนอุทัยวิทยาวรรณาลัย

ระดับมัธยมศึกษา : โรงเรียนอุทัยวิทยาวรรณาลัย

ระดับอุดมศึกษา : ป.ศ.สูง จากวิทยาลัยครูพระนคร

: กศ.บ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

: กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การทำงาน

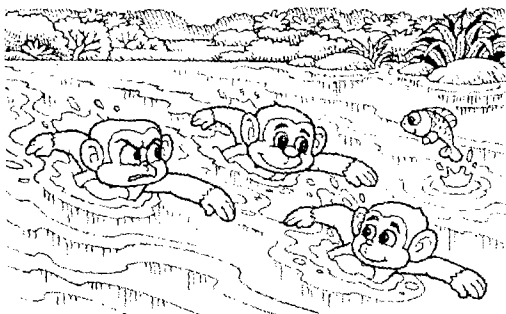
๒๕๓๓ - ปัจจุบัน : โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มทักษะภาษาไทย

ผู้ชนะ

ลำดับที่ ๒

อรรัตน์ รัตนสถล เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างการสอน

ความคิดรวบยอด : ผู้มีความเฉลียวฉลาดย่อมสังเกตให้ตนเองและสิ่งรอบข้างเป็นสุข
จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่ออ่านเรื่อง ผู้ชนะ และทำกิจกรรมการเรียนรู้การสนทนา
ตามเงื่อนไขแล้ว นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน

๒. ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านถูกต้อง

๓. เขียนเรื่องโดยใช้อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

อรรถลักษณะ : บรรยายเชิงจินตนาการ

๑. เริ่มเรื่อง : ถึงรุ่งเช้ายังอาศัยอยู่ในน้ำ มีปูลิงเป็นหัวหน้าฝูง

๒. เจ็บปัญหา : ฝูงลิงไม่สามารถเลือกหัวน้ำใหม่

๓. ปัญหาที่เกิดขึ้น : มีลิงที่เก่งและแข็งแรงหลายตัว

๔. แล้วเรื่องตามกาลเทศะ : ปูลิงเป็นหัวหน้าฝูงถึง ปูลิงแก่มากจึงต้องการให้เด็ก

หัวน้ำใหม่ แต่ไม่สามารถเลือกได้ ปูลิงจึงให้มีการแข่งขันว่าใครไปถึง

อีกฝั่งของแม่น้ำได้ก่อนจะเป็นผู้ชนะ ลิงเชื่อว่าชีวิตลิงอยู่ภายใต้การ

แข่งขันคือความเฉลียวฉลาดของลิงซึ่งตัวมีต่อเพื่อน ทำให้ได้รับการแต่งตั้งให้

เป็นหัวหน้าฝูง

๕. คติสอนใจ : ทำให้คนอื่นสังเกตผิด

กาน้ำ

การจัดกระบวนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาชั้นต้น ผู้ชนะ
ปัญหา นักเขียนบทความภาษาไทยในระดับประถมศึกษาชั้นต้น ผู้ชนะ
ใช้ภาษาไทย แนวทางที่จะใช้คือผู้เขียนจะพัฒนาการเขียนบทความเชิงสาระ
โดยให้
การสร้างและเสนอโดยให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรม เพราะเป็นสื่อกลาง ที่จะช่วย
กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน
และเสริมสร้างการเรียนรู้แบบ มีหลักการ และขั้นตอนที่ชัดเจนในเรื่องการเขียนด้วยตนเอง
แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องผู้ชนะ มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ความเฉลียวฉลาด ผ่านเรื่องราวที่เป็นวรรณกรรม ที่ให้ความ
สนุกสนาน และงานของนักเขียนให้มีความแตกต่างจากวรรณกรรม นักเรียนจะได้รู้จักนัก
คิด ทั้งยังได้ฝึกฝน นักประพันธ์ภาษาไทย

ผู้เขียนของกระบวนการเรียน คติ สอน มีข้อเสนอแนะ ที่ใช้ครูควรให้
คำแนะนำในการจัดทำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมฉบับนี้ด้วยดี

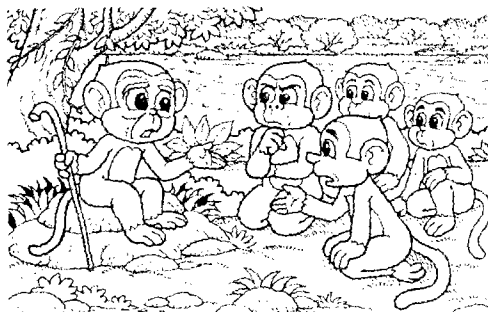
อรรัตน์ รัตนสถล

ในป่าลึกแห่งหนึ่ง มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน

กลางผืนป่าแห่งนี้ ทั้งสองฝั่งแม่น้ำจึงอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่ง
หาอาหารของสัตว์ป่านานาชนิด และเป็นที่อยู่อาศัยของลิงฝูงหนึ่ง
มีปูลิงเป็นหัวหน้าฝูง

๒

เป็นวันหนึ่ง เมื่อปูลิงให้สัญญาณ ลิงทุกตัวจึงมาประชุมกัน

ปูลิง : ปูแกแล้ว ไม่สามารถจะดูแลพวกเจ้าต่อไปได้

ถึงเวลาที่พวกเจ้าจะต้องเลือกหัวหน้าใหม่

ลิงขาว : ปู แก้วจะเลือกใครดีละ

ปูลิง : พวกเจ้าตัดสินใจกันเองเถิด

๓

เข้าวันต่อมา

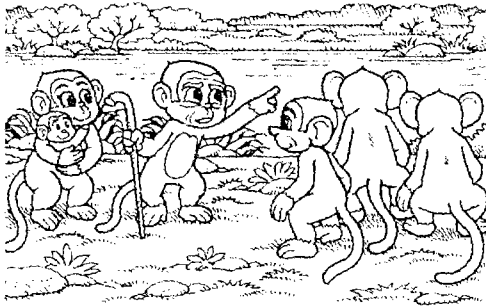
ลิงขาว : ปู พวกเราไม่สามารถเลือกหัวหน้าใหม่ได้

เพราะมีลิงหนุ่มที่เก่งและแข็งแรงหลายตัว

ลิงหมึก : ก็ให้พวกมันต่อสู้กัน

แม่ลิง : ฉันไม่เห็นด้วย เราเป็นพี่น้องกันนะ

๔

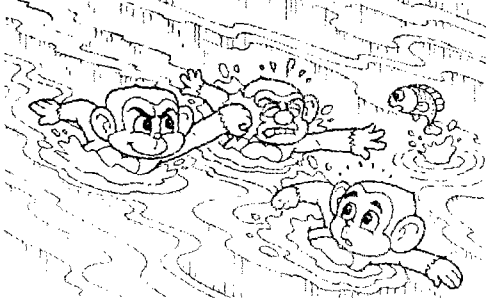
เมื่อถึงทั้งหลายไม่สามารถคิดหาวิธีการได้
 ปูลิง : อีกสามวันปูจะจัดให้มีการแข่งขันว่ายน้ำ ใครสามารถ
 ว่ายน้ำไปถึงอีกฝั่งของแม่น้ำนี้ได้ก่อน ก็จะได้เป็น
 หัวหน้าน้ำปู
 ผูลิง : คีจะปู

๕

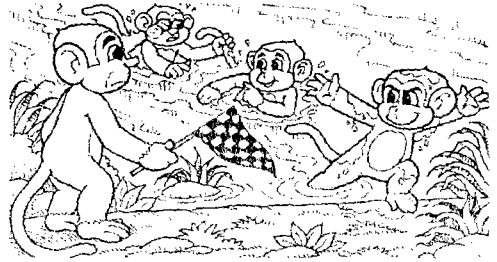
เมื่อถึงวันแข่งขัน ปูลิงให้ลิงขาวเป็นผู้ตัดสิน โดยมี
 ลิงหนุ่มสามตัว คือ ลิงดำ ลิงใหญ่ และลิงเขียว เข้าร่วมแข่งขัน
 ลิงหมึก : เตรียมตัว... ระวัง... หนึ่ง สอง สาม ไปได้

๖

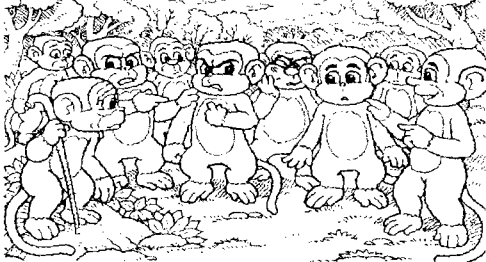
ที่กลางแม่น้ำ ลิงเขียวว่ายน้ำนำหน้า ดัดตามรอยดำ
 ถือลิงดำและลิงใหญ่ ลิงดำเห็นลิงใหญ่ว่ายน้ำจะแซงหน้า
 จึงชักลิงใหญ่
 ลิงดำ : นิแนะ ปัก
 ลิงใหญ่ : โอ้ย ! ช่วยด้วย ฉันว่ายน้ำไม่ไหวแล้ว

๗

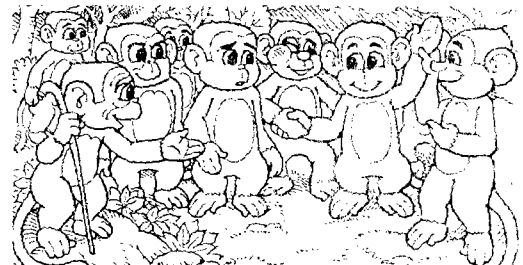
ลิงเขียวได้ยื่นเชิญลิงใหญ่ร้องขอความช่วยเหลือ
 จึงว่ายน้ำกลับไปหา
 ลิงเขียว : ไม่ต้องกลัว จับหางฉันให้แน่นนะ
 ฉันจะพาเธอขึ้นฝั่งเอง
 ลิงใหญ่ : ขอบใจมากเพื่อน
 ลิงดำยังคงว่ายน้ำต่อไป จนกระทั่งถึงฝั่ง

๘

วันรุ่งขึ้น ผูลิงมาประชุมกันเพื่อฟังคำตัดสิน
 ลิงขาว : ผู้ชนะในการแข่งขันว่ายน้ำก็คือ เจ้าเขียว
 ลิงดำ : ฉันไม่ถึงฝั่งก่อนก็ต้องเป็นผู้นะซี
 ลิงหมึก : ใช่ เจ้าดำไปถึงก่อนก็ต้องเป็นหัวหน้าของเรา
 ผูลิงแสดงความไม่พอใจคำตัดสินของลิงขาว

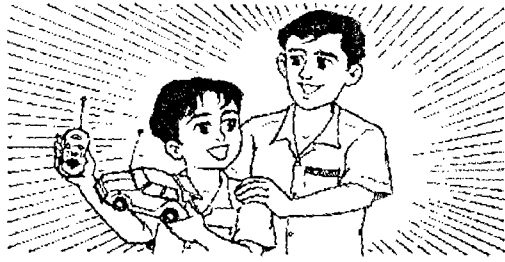
๙

ปูลิงจึงชี้แจงคำตัดสินของลิงขาว
 ปูลิง : พวกเจ้าจงฟังปูพูดก่อน เจ้าเขียวว่ายน้ำนำหน้าไปจนเกือบจะ
 ถึงฝั่ง ถ้าไม่เข้าไปช่วยเหลือเจ้าใหญ่ที่ถูกเจ้าดำทำร้ายแล้วละก็
 จะต้องเป็นผู้ชนะในการแข่งขัน เจ้าเขียวเป็นผู้ที่มีความเมตตา
 กรุณาต่อผู้อื่น อย่างนี้แล้วเจ้าเขียวยังไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำ
 ของพวกเราอีกหรือ
 ดังนั้น จึงไม่มีคำคัดค้านใดๆ จากดำและผูลิงอีกเลย

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มทักษะภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ความรักของพ่อ

ลำดับที่ ๓

อรรัตน์ รัตนสกุล เรื่อง
รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างการสอน

ความคิดรวบยอด : พ่อแม่ย่อมรักและให้อภัยลูกเสมอ

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่ออ่านเรื่อง ความรักของพ่อ และทำกิจกรรมการเรียนรู้ การสะท้อนพบ
ความเข้าใจแล้ว นักเรียนสามารถ

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ๒. ทำคัมภีร์คุณธรรมจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

๓. เขียนเรื่องโดยใช้อรรถลักษณะบรรยายเชิงจินตนาการ

อรรถลักษณะ : บรรยายเชิงจินตนาการ

๑. นำเข้าเรื่อง : กรอบครัวของเอกอยู่ด้วยกัน ๓ คน คือ พ่อ แม่ และเอก

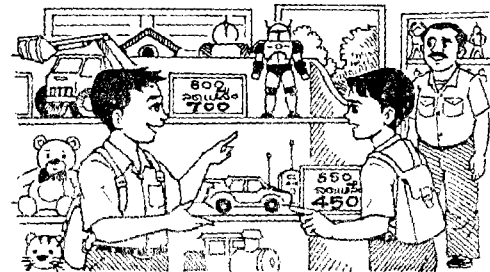
๒. ขิ่บปัญหา : เอกขโมยเงินของพ่อ ๓. จี๊เหตุที่เกิดขึ้น : เอกอยากได้รถบังคับวิทยุ

๔. เส้นเรื่องตามกาลเวลา : กรอบครัวของเอกอยู่ด้วยกัน ๓ คน คือ พ่อ แม่ และเอก เอกชอบได้
ที่หนึ่ง และอยากได้พ่อซื้อรถบังคับวิทยุให้ พ่อยังไม่ตกลงว่าจะซื้อให้ วันรุ่งขึ้นเมื่อพ่อไปขาย
มะนาว เอกหาความสะอาดในห้องของพ่อ เอกพบกระป๋องแดงที่ฝังขโมยเงินพ่อ เพื่อนำไป
ซื้อรถ พ่อกับปากลิ้นมาบ้านทำให้เอกถึงใจจึงนำเงินมาคืนและขอโทษพ่อ พ่อยกโทษให้
เอก สัปดาห์ต่อมาเมื่อเอกตื่นนอนก็พบกล่องของขวัญ เมื่อเปิดออกก็ได้รับรถบังคับวิทยุที่เอก
อยากได้

๕. ทศนิพนธ์ : พ่อย่อมรักและให้อภัยลูกเสมอ

กรอบครัวของเอกอยู่ด้วยกัน ๓ คน คือพ่อ แม่ และเอก
พ่อกับแม่ทำสวนมะนาว ส่วนเอกเรียนหนังสือที่โรงเรียน
ใกล้บ้าน เอกขโมยและตั้งใจเรียนจึงเรียนหนังสือเก่ง

บ่ายวันหนึ่งหลังโรงเรียนเลิก โหน่งชวนเอกแวะเข้าไปดู
ของเล่นที่ร้านค้าในตลาด

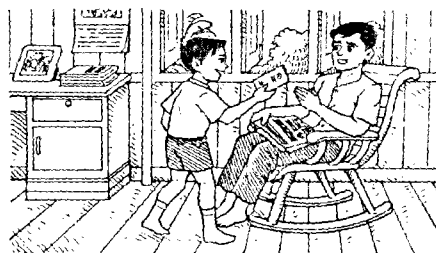
โหน่ง : แม่ ใจ รุ่นยนต์ตัวที่ฉันชอบ

แล้วนายล่ะเอก ชอบอะไรบ้างไหม

เอก : รถบังคับวิทยุสีแดงคันนั้น

โหน่ง : ร้านนี้ลดราคาด้วย ถ้านายชอบก็ซื้อสิรีบซื้อนะ

๓๑

ถ้าวันนั้น เอกนำสมุดรายงานผลการเรียนไปให้พ่อ

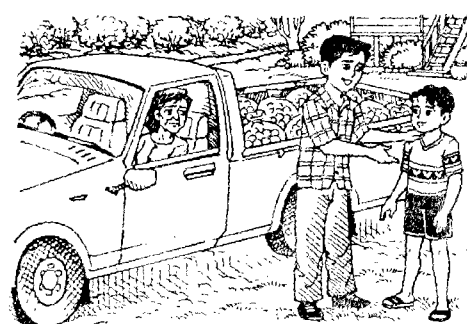
เอก : พ่อครับ ผมสอบได้ที่หนึ่งครับ

พ่อ : เอกเก่งมาก แล้วอยากได้อะไรเป็นรางวัลล่ะลูก

เอก : รถบังคับวิทยุครับ คอนนี่ที่ร้านค้าลดราคา

เหลือเพียง ๔๕๐ บาทเองครับ

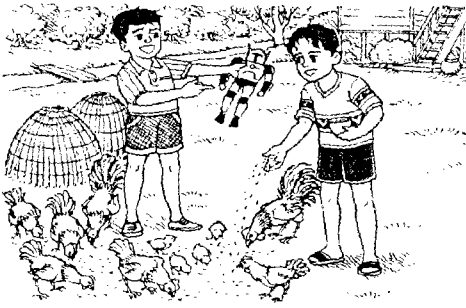
พ่อ : รถราคาแพงเกินไป! ขอพ่อคิดดูก่อนนะลูก

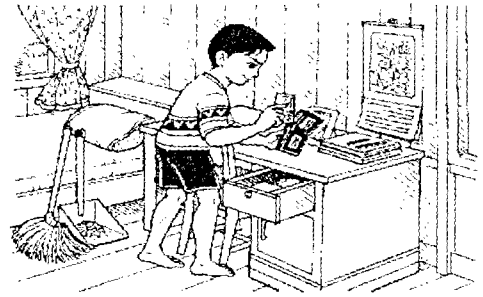
วันรุ่งขึ้น พ่อกับแม่รีบวิ่งไปขายมะนาวที่ตลาด

พ่อ : เอกดูแลบ้านไว้ได้นะลูก อย่าลืมไปซื้ออาหาร ไข่ด้วยล่ะ

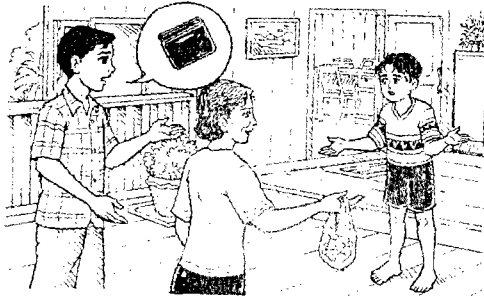
เอก : ครับพ่อ

ขณะที่เอกให้อาหารไก่ ไก่หนึ่งมาหาเอกที่บ้าน
 โทนี่ : ถิ่นมีอะไรให้นายดู นี่ไง หุ่นยนต์ของดิน
 แม่เพิ่งซื้อให้ดินเมื่อเช้านี้เอง
 เอก : นายโชคจัง ที่มีเมใจดีมาก

ตอนบ่ายเอกทำความสะอาดบ้าน และที่ห้องนอนของพ่อ
 เอก : เอ๊ะ! นั่นกระเป๋าตังของพ่อนี่นา มีเงินด้วย
 ถ้าเราเขียนเงิน ๕๐๐ บาท ออกมาสักใบหนึ่ง พ่อคง
 จะไม่รู้หรอก แต่นี่ก็จะได้รบบังคับวิทยุแล้ว

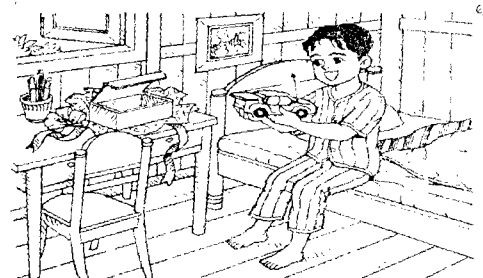
พ่อกับป้ากลับมาจากตลาด
 ป้า : ป้าซื้อขนมมาฝากเอกด้วยนะ
 พ่อ : เมื่อเช้าพ่อลืมเลวกระป๋องสตางค์ไปได้ นึกเอกเห็นมัน
 บ้างไหมลูก
 เอก : เออ... ไม่เห็นครับ

ขณะที่รับประทานอาหารเป็น เอกถึงวงเวียนเงิน
 ที่ขโมยพามา จนรับประทานอาหาร ได้ใจชอบ
 ป้า : เอกไม่สบายหรือลูก หน้าซีดเชียว
 เอก : ผมปวดศีรษะครับ
 พ่อ : พ่อจะไปขียนยามาให้เอกกินยาแล้วนอนพักผ่อนลูก

คืนนั้น เอกรู้สึกไม่สบายใจจนนอนไม่หลับ
 เอกจึงเข้าไปหาพ่อและแม่ แล้วมาคืนพ่อ
 เอก : พ่อขอโทษได้ไหมครับ
 พ่อ : เอกนำเงินมาคืนพ่อ แสดงว่าเอกสำนึกผิดแล้ว
 พ่อขอโทษให้ที่คืนแล้ว
 เอก : ขอโทษครับพ่อ

สัปดาห์ต่อมา เอกตื่นนอนขึ้นมาและเห็นว่า เอกพบกล่อง
 โยนทิ้งลูกใบสวยงามวางอยู่หน้าโต๊ะ... เมื่อเปิดกล่องดูก็...
 มันคือรบบังคับวิทยุที่เอกอยากได้
 เอก : ขอขอบคุณครับพ่อ ผมรักพ่อมากที่สุดในใจครับ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มทักษะภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

พ่อ

อรรัตน์ รัตนกุล เรื่อง
รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

ลำดับที่ ๔

โครงสร้างการตอน

ความคิดรวบยอด : ความปรารถนาของพ่อแม่มืออาชีพของลูก

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่ออ่านเรื่อง พ่อ แม่ทำกิจกรรมการเรียนการสอน
ครบตามเงื่อนไขแล้ว นักเรียนแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. ตระกูลสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๒. เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องก่อนถึงตอนหลัง
๓. เขียนเรื่องโดยใช้อรรถกถาและบรรยายเชิงจินตนาการ

อรรถกถา : บรรยายเชิงจินตนาการ

๑. นำเรื่อง : พ่อของพลอยเป็นลูกเรือประมง มักจะออกไปทะเลนาน
เป็นเดือนจึงจะกลับเข้าฝั่ง

๒. ปัญหา : พ่อไม่มีเงินซื้อรถจักรยานคันใหม่ให้พลอย

๓. เหตุการณ์ : พ่อสัญญาว่าจะซื้อรถจักรยานให้พลอย

๔. เรื่องความคาดหมาย : โรงเรียนของพลอยอยู่ไกลจากบ้าน พ่อสัญญาว่าจะซื้อ
รถจักรยานให้พลอย คืนหนึ่งเกิดพายุฝนบ้านของพลอยได้รับความเสียหาย พ่อจึงนำเงิน

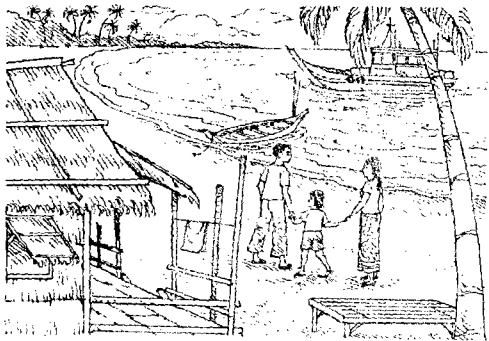
ที่มีมาช่วยซ่อมแซมบ้าน พ่อมีเงินไม่มากพอที่จะซื้อรถจักรยานคันใหม่ให้พลอย

พ่อนำรถจักรยานเก่ามาให้พลอย พลอยโกรธพ่อ พ่อจึงคิดค้นวิธีจ้างออกหาปลา

เกิดพายุฝนขึ้นอีกครั้งหนึ่ง พลอยกับแม่เป็นห่วงพ่อมาก พ่อกลับมาย่างปลาสดๆ

พลอยดีใจมากเพราะสิ่งที่พ่อสัญญ และต้องการมากที่สุดก็到手

๕. ทศนิยม : จบลงโดยสิ่งที่พ่อแม่ทำ

พ่อแม่และพลอยอาศัยอยู่ที่บ้านหลังเล็กริมทะเล
พ่อของพลอยมีอาชีพเป็นลูกเรือประมง มักจะออกไปหาปลา
ในทะเลนานเป็นเดือนจึงจะกลับเข้าฝั่ง

๒
เช้าวันหนึ่ง ระหว่างทางที่พลอยกับน้องเดินไป

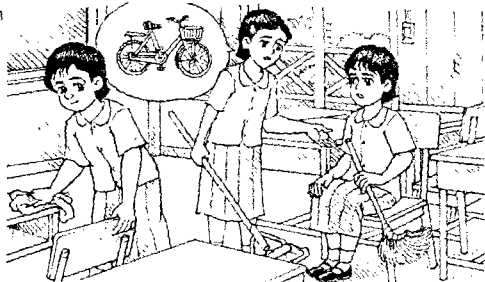
โรงเรียน เป็นขีรถจักรยานผ่านมา

เบิ้ม : ศาบาว่ากันเยอะเลย สะ สะ

น้อย : เบิ้มเขาเยอะเขี้ยวที่เราต้องเดินไปโรงเรียน

พลอย : ข้างเขาเยอะน้อย เราเดินกันเหนื่อย อีกตั้งไกล
กว่าจะถึงโรงเรียน

๓

ที่ห้องเรียน พลอยรีบช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาดห้อง

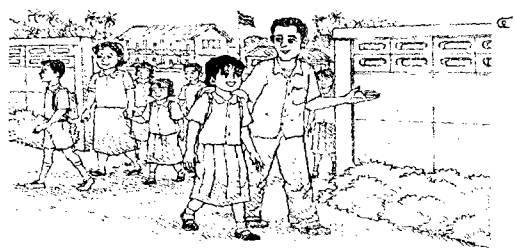
มด : พลอยนั่งพักให้หายเหนื่อยก่อนก็ได้

แก้ว : ทำไมไม่บอกไปให้พ่อซื้อรถจักรยานให้ล่ะ พลอยจะได้

ไม่ต้องเดินไกลๆ อย่างนี้ทุกวัน

พลอย : พ่อสัญญาว่าจะซื้อรถจักรยานให้ฉัน

เมื่อพ่อกลับมาจากหาปลาคราวนี้

๔
หลังโรงเรียนเลิก พ่อเป็นรอรับพลอยอยู่หน้าโรงเรียน

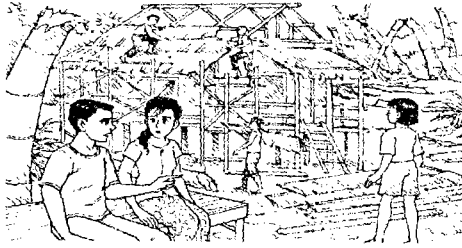
พลอย : พ่อกลับมาแล้ว หนูดีใจจังเลย

พ่อจ๋า พ่อซื้อรถจักรยานให้หนูเรียบร้อยแล้ว

พ่อ : ยังเลขสูง ไว้วันอาทิตย์นี้ พ่อกับแม่จะพาคุณเข้าไป
ซื้อที่ในเมือง

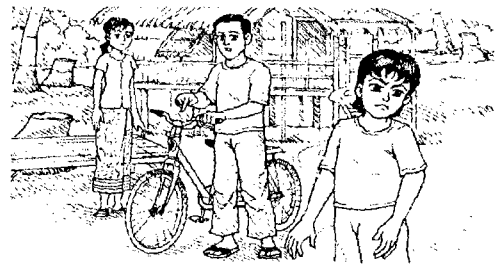
พลอย : ไซโย ! หนูรักพ่อมากที่สุดในใจ

๕

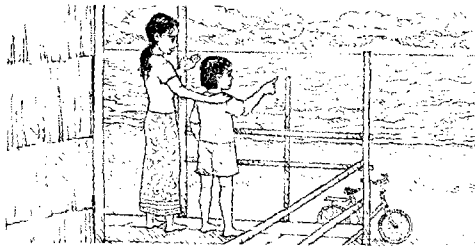
คืนวันนั้น เกิดลมพายุ ทำให้ฝนตกอย่างหนัก
บ้านของพลอย ได้รับความเสียหาย พ่อจึงนำเงินที่มีมาใช้จ่าย
ในการซ่อมแซมบ้าน
พ่อ : ทำอย่างไรดีล่ะแม่ พ่อมีเงินไม่มากพอที่จะซื้อ
รถจักรยานให้ลูก
แม่ : ลูกคงเข้าใจความจำเป็นของเราจะพ่อ

๖

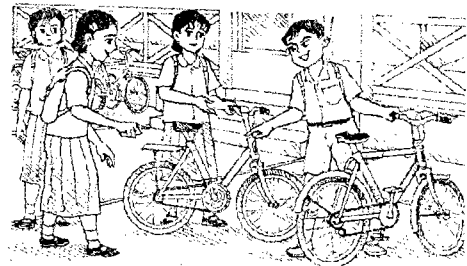
บ่ายวันอาทิตย์ พ่อนำรถจักรยานคันหนึ่งมาให้พลอย
พ่อ : รถนี้อาจจะเก่า แต่พ่อก็ซ่อมแซมมันจนดีแล้วนะลูก
พลอย : ไหนพ่อบอกว่าจะซื้อรถจักรยานคันใหม่ให้หนู
พ่อผิดสัญญา
พลอยไม่ฟังเหตุผลของพ่อและไม่ยอมขี่จักรยาน
ไปโรงเรียน

๗

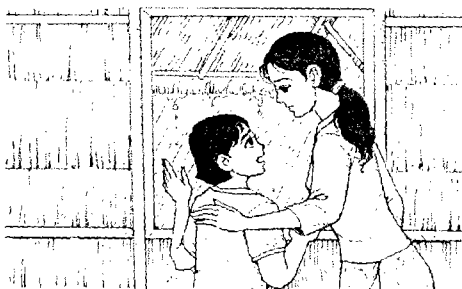
วันรุ่งขึ้น
พลอย : พ่อไปไหนจ๊ะแม่ เช้าวันนี้หนูไม่เห็นพ่อเลย
แม่ : พ่อรับจ้างออกไปจับปลา ตั้งแต่เมื่อคืนนี้
พลอย : แค่นี้ก็น่าจะมีพายุอีกนี่จ๊ะแม่
แม่ : พ่ออยากได้เงินมาซื้อรถให้ลูก แม่ห้ามอย่างไร
พ่อก็ไม่ยอมฟัง

๘

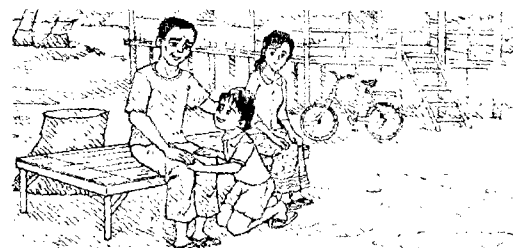
เช้าวันนั้น พลอยขี่รถจักรยานไปโรงเรียน
เบ็น : นี่หรือรถจักรยานของเธอ แม่แก่เชียว
พลอย : ถึงรถจะเก่าแต่ก็แข็งแรง ไม่ต้องเสียเงินซื้อแพงๆด้วย
ที่สำคัญ พ่อของมันเป็นคนซ่อมแซมมันเองเขิบานะ
แก้ว : พ่อของเธอเก่งจัง

๙

ผ่านไปสามวันแล้ว ฝนก็ยังไม่หยุดตก พลอยกับแม่
รอคอยการกลับมาของพ่อ
พลอย : แม่จ๋า บ้านนี้พ่อจะไปติดฝนอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้
หนูคิดถึงพ่อจ๊ะ

๑๐

ฝนหยุดตกแล้ว พ่อกลับมาบ้านด้วยท่าทางที่อิดโรย
พลอย : หนูเสียใจ ที่ทำให้พ่อต้องลำบาก
พ่อ : พ่อมีเงินแล้ว พรุ่งนี้เราไปซื้อรถจักรยานกันนะลูก
พลอย : พ่อจ๋า จักรยานคันที่พ่อให้ยังใช้ได้สิ หนูใช้คันนี้
ไปก่อนก็ได้ หนูรักพ่อมากกว่าสิ่งใดๆในโลกนี้จ๊ะ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มทักษะภาษาไทย

เหตุเกิดที่ตลาดน้ำ

ลำดับที่ ๕

อรรจน์ รัตนกล เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างการสอน

ความคิดรวบยอด : การร่วมมือกันทำให้สังคมสงบสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนต้อง บอกเกิดที่ตลาดน้ำ และทำกิจกรรมการเรียนการสอนระดมความคิดกันแล้ว มีระเบียบแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. ประยงค์คำตัญญูหรือที่ตำบล ๒. เรือลัดเดินเหตุการณ์จากวังที่ตำบลอุทัย

๓. เงินเรื่องโดยให้กรวดสักหนึ่งเรื่องจากเหตุการณ์

วรรณคดี : เรื่องจากประเพณี

๑. นบขันธ์ : คู่กันเป็นมาเพื่อชีวิตภาวนาวัดโพธิ์ พนบถำถึงชายผลไม้จึงเข้าไปพักหา

นบถำเหตุการณ์ที่คิดขึ้นเมื่อเดือนที่เสด็จให้ลูกสาวไป

๒. อธิษฐาน : นบถำ นบถำและนบถำแม่ มีจะแก่งแย่งกับชายผลไม้

ให้เด็กฟังเรื่องเป็นประจักษ์ นบถำที่ขอเป็นนบถำในนบถำที่คิดค้นว่า ทำให้

แม่ที่ทุกคนจะทำได้

๓. เหตุการณ์ : นบถำ นบถำและนบถำ ทั้งสามคนจะแก่งแย่งกับชายผลไม้ ทำให้มีกตัญญู

เกิดหมายไม่พ้องที่ขอ แม่ที่จึงมีรักจะไปเรียกหาผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่ในสวนจะจัดงาน

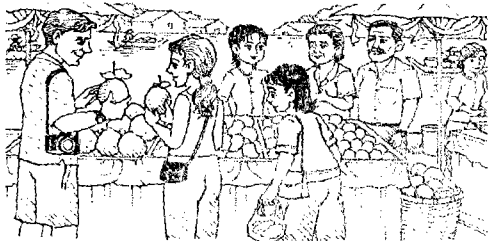
ผลไม้ที่ขอที่ตลาดน้ำ นบถำ นบถำ และนบถำแม่ที่ร่วมกัน นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ

นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ

นบถำ นบถำ

๔. สรุป : แม่ที่ชายผลไม้มีความซื่อสัตย์

๕. แสดงความรู้ : นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ นบถำ

วันหยุดสุดสัปดาห์ ลูกกับป้ามาเที่ยวที่ตลาดน้ำวัดโพธิ์

พบนวลขายผลไม้ จึงแวะเข้ามาพักหา

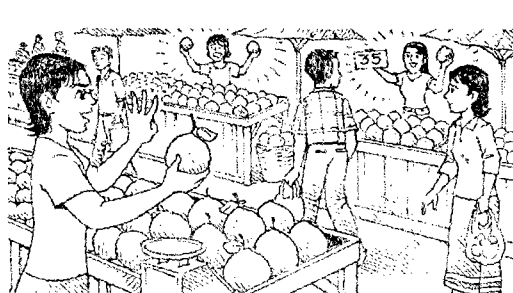
ป้า : ขายผลไม้ดีอย่างนี้ทุกวันหรือจะนวล

นวล : จะป้า แต่เมื่อเดือนที่แล้ว ที่นี้แทบจะไม่มี

นักท่องเที่ยวเลย

ลูก : เกิดอะไรขึ้นหรือหลาน

นวลจึงเล่าเหตุการณ์ให้ลูกกับป้าฟัง

ที่ตลาดน้ำวัดโพธิ์ บรรดาแม่ค้ามักจะแย่งแย่งกัน

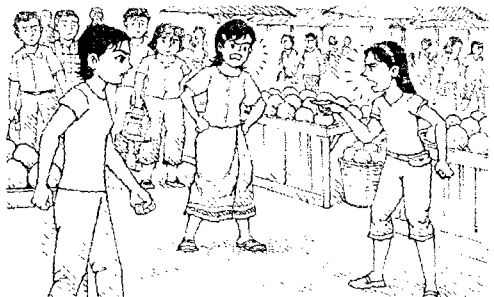
ขายผลไม้เป็นประจำ

นวล : ส้มโหทองคำเจ้า ลูกละ ๔๐ บาท

นบถำ : ส้มโหทองคำลูกละ ๑๕ บาท ถูกกว่า ๕ บาท เจ้า

ชบา : วันนี้ขายลคกระหน่ำอีกแล้ว ส้มโหทองคำ

ซื้อ ๑ แกรม ๑ จ้า

นวล นบถำและชบา ค้างไม่พอใจกัน

จนเกิดการต่อว่ากันขึ้น

นบถำ : เธอเอาส้มโอไม่แก่จัดมาขาย

แบบนี้เป็นการหลอกลวงนักท่องเที่ยวนะ

ชบา : เรื่องของคุณ ถ้าขายส้มโอได้ก็แล้วกัน

นวล : เธอสองคนนี่แหละตัวดี ขอมขายผลไม้ดีกว่าจ้ะ

นบถำ : ถ้าเอาส้มโอพันธุ์ดีมาขายลูก เธอแน่แหละ

ขายส้มโอแพงกว่าใคร

นวล : อ้าว พูดยแบบนี้ก็ดื้อจนอกันหน่อย

แม่ค้าทั้งสามต่างขว้างปาลมไม้เข้าใส่กัน

๕

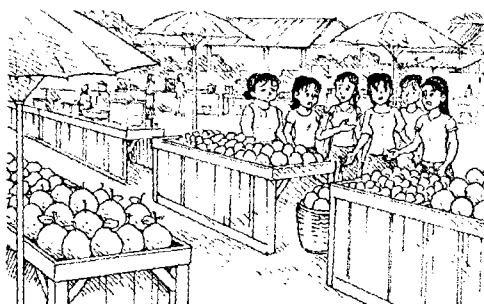
บรรดานักท่องเที่ยวพากันเดินหนีไป

นักท่องเที่ยว ๑ : แม่ค้าที่นี่แย่มาก ทะเลาะกันเป็นประจำ

นักท่องเที่ยว ๒ : ไข่ ฉันทมาที่ไร ก็เห็นแม่ค้าคนโน้น คนนี้
ทะเลาะกันทุกที

นักท่องเที่ยว ๑ : ผลไม้บางอย่างขายถูกก็จริง แต่ไม่ใช่ของดี
นะเธอ พวกเรายามาซื้อของที่นี้ก็เลย
หลังจากวันนั้น นักท่องเที่ยวก็ลดน้อยลง

๖

สัปดาห์ต่อมา

นวล : เอ ะยะนี้ ไม่รู้นักท่องเที่ยวหายไปไหนกันหมด

น้อย : ไข่ ผลไม้ของฉันทเหลือทุกวันเลย

แม่ค้า : ฉันทก็เหมือนกัน พวกเราจะทำอย่างไรกันดีละ

๗

นวลและกลุ่มแม่ค้า จึงพากันไปปรึกษาผู้ใหญ่บ้าน

นวล : สูงจุจ๊ะ ไม่มีนักท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำเลย

ผู้ใหญ่บ้าน : ก็ขอทะเลาะกัน ผลไม้ที่ขายก็ไม่มีคุณภาพ
นักท่องเที่ยวก็หนีหมดนะจ๊ะ

น้อย : เราจะทำอย่างไร ให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวที่นี่
เหมือนเดิม ไล่ละ จ๊ะสูง

๘

ผู้ใหญ่บ้าน จึงเสนอที่จะจัดงานสัปดาห์ผลไม้ขึ้นที่ตลาดน้ำ

ผู้ใหญ่บ้าน : ทุกคนต้องเลือกผลไม้คุณภาพดีมาขายและต้อง

ไม่ขายของคัดราคาตัวเอง ราคาสินค้าก็ต้อง

ยุติธรรมด้วย

น้อย : ได้จ๊ะสูง เห็นว่าเราจะช่วยกันตกแต่งตลาดน้ำของเรา

ให้สวยงาม เพื่อเป็นการต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยนะจ๊ะ

แม่ค้า : เห็นด้วยจ๊ะ

๙

ในงานสัปดาห์ผลไม้ไทย

นวล : ส้มโอทองดี หวานอร่อย ชิมได้นะจ๊ะ

ชบา : ส้มโอแดงโอบะ รสเปรี้ยว ละก็ออกโฉกๆ

น้อย : ส้มโอ ราคาไม่แพงนะจ๊ะ

นักท่องเที่ยว : แม่ค้าใจดีจัง มีผลไม้ให้เลือกชิม ได้ทุกร้านเลย

ผลไม้ดีทั้งนั้น งั้นต้องหาโอกาสพาครอบครัว
มาเที่ยว ที่นี้บ้างแล้ว

๑๐

สายแล้วอากาศเย็นสบาย มีนักท่องเที่ยวเข้ามาซื้อผลไม้
ที่ร้านของนวลมากขึ้น สูงกับป้าช่วยนวลขายผลไม้

นวล : ป้ากับลุงหน้อยใหม่จ๊ะ

สูง : ไม่เท่าหน้อยหรอกหลาน จุจ๊ะ ป้าเขาถนัดสาธุกับการขาย
ผลไม้จิว

นวล : เดี่ยวนี้ตลาดน้ำวัดไทร เป็นที่รู้จักกันดีว่าขายผลไม้ดี
ราคาก็ยุติธรรม ก็เพราะทุกคนร่วมมือร่วมใจกันจ๊ะ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มทักษะภาษาไทย

ร่วมแรงประสานใจ

ลำดับที่ ๖

อรรัตน์ รัตนสกุล เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงสร้างการตอน

ความคิดรวบยอด : การร่วมมือกันทำให้งานใดๆประสบความสำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่ออ่านเรื่อง ร่วมแรงประสานใจ และทำกิจกรรม

การเรียนรู้ การเรียนการสอน ควบคู่กันเรื่องใจกับ นักเรียนแสดงพฤติกรรม : ได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญของเรื่องก่อน ๒. เรื่องลำดับเหตุการณ์จากเรื่องก่อนสู่หลัง

๓. เขียนเรื่องโดยใช้วิธีวรรคตอนและเรื่องจากเหตุการณ์

อรรถลักษณะ : เรื่องจากเหตุการณ์

๑. นำขึ้นเรื่อง : โกล์ทำปอดและฟุตบอลออกไปดักที่ใต้ต้นไม้

๒. ลำดับเหตุการณ์ : ป้อมกับโหน่งเข้าไปเก็บฟุตบอลที่ใต้ต้นไม้ ทั้งสองได้ขึ้นเสียงร้องที่นำกลัว จึงคิดว่าถูกผีหลอก ครูถามกพานักเรียนไปที่ต้นไม้ ป้อมกับโหน่งจึงรู้ว่าที่นั่นผีก็เพราะกลัวความมืดและเสียงร้องที่นำกลัว

๓. ลำดับเหตุการณ์ : ป้อมกับโหน่งเข้าไปเก็บฟุตบอลที่ใต้ต้นไม้ ที่ได้ต้นไม้มีลักษณะนี้เสียงร้องที่นำกลัว ทำไปป้อมกับโหน่งกลัวที่ทั้งสองกลัวเรื่องที่จะออกไปเก็บและครูถามถึงกพานักเรียนไปที่ต้นไม้ ป้อมกับโหน่งจึงรู้ว่าที่นั่นผีเพราะความมืดและเสียงร้องของกพานักเรียน ป้อมกับโหน่งช่วยกันปรับปรุกราวรอบๆต้นไม้จนโกล์หายไป กลายเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยของนักเขียน

๔. สรุป : นักเรียนร่วมมือกันทำให้งานสำเร็จ

๕. แสดงความรู้สึก : ป้อมกับโหน่งรู้สึกดีใจที่กลัวกลัวอย่างไวหาคือก

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตอนต้น ประสบปัญหา นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการเรียน การใช้ภาษาไทย แนวทางที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสม ได้แก่ การสร้างและสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพราะเป็นสื่อ กลไกที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสื่อที่มีชีวิต การเรียนรู้ของ วศ.พหุฯ ต้นเอง

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง ร่วมแรงประสานใจ มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน ผ่านเรื่องราวที่เป็นวรรณกรรม ที่ให้ความสนุกสนาน มีความงามของภาษาชวนให้อ่านติดตามและ ส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดี ทั้งยังได้ฝึกฝน ทักษะทางภาษา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ. สนั่น มีชัยมงคล ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำ ในการจัดทำแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจนสำเร็จลุล่วง

อรรัตน์ รัตนสกุล

โกล์ทำ ป้อมกับโหน่งเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ

ป้อมเตะฟุตบอลออกไปดักที่ใต้ต้นไม้

ป้อม : ฉันจะไปเก็บฟุตบอลเอง

จุก : แถวๆต้นไม้ มันน่ากลัว ระวังจะถูกผีหลอกนะ

โหน่ง : ถ้านายกลัว ฉันจะไปเป็นเพื่อนนายเอง

๒

ที่ใต้ต้นไม้ ป้อมกับโหน่งช่วยกันหาฟุตบอล

ป้อม : มีคังเลย เจอฟุตบอลโหมโหน่ง

โหน่ง : เจอแล้ว รีบออกไปจากที่นี่กันดีกว่า

ป้อม : นายได้ยินเสียงอะไร โหมโหน่ง

โหน่ง : ช่วยด้วย ะ... ผี... ผีหลอก

๓

เช้าวันรุ่งขึ้นที่ห้องเรียนของป้อมกับโหน่ง

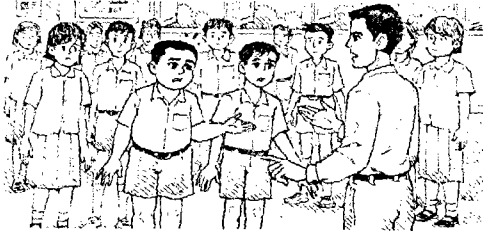
ป้อม : เมื่อวานนี้ ฉันกับโหน่ง เจอผีที่ใต้ต้นไม้

โหน่ง : จริงๆนะ เป็นเวลาเย็น มีลมหนาวแล้วฉันกลัว

ป้อม : เสียงร้องของมันก็น่ากลัวมาก

แก้ว : ฉันคงไม่กล้าเดินผ่านไปตรงนั้นอีกแล้วละ

๔

ในช่วงโมงของครุฑมล ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑
 ครุฑมล : เมื่อวานนี้ ป้อมกับไหนดึงหมื่ออะไรกันมา
 หน้าตาดีนะ
 ป้อม : ผี ครับ ผมกับไหนดึงเจอผี
 ครุฑมล : ผีที่ไหนกันล่ะ
 ป้อม : ที่คันไทรครับคุณครู
 ป้อมกับไหนดึงเหตุการณ์ที่พบให้ครุฑมลฟัง

๕

บ่ายวันนั้น
 ป้อม : คุณครูจะพาพวกเราไปไหนหรือครับ
 ครุฑมล : ก็ไปปราบผีที่คันไทรนะจ๊ะ
 ป้อม : ฮ้า! อย่าเข้าไปเลยครับ
 พวกเราอาจจะถูกผีหลอกจนะครับ

๖

ครุฑมลพานักเรียนเดินลัดเลาะไปที่ใต้ต้นไทร
 แฉกคำตัวหนึ่งกระโดดลงมาจากกิ่งไทร
 แก้ว : ว้าย! หนูกลัว กลัวกันเถอะจ๊ะ
 ป้อม : ได้ยินเสียงอะไรร้องไหมครับ
 ต้องเป็นเสียงผีแน่เลย
 นักเรียนพากันกลัวจนตัวสั่น

๗

ครุฑมลชี้ให้นักเรียนดูนกที่เกาะอยู่ที่กิ่งไทร ซึ่งมีเงาวัลย์ปกคลุมอยู่
 ไหนดึง : โอ้! เสียงนกร้องนี่เองทำเอาหัวใจผมจะวาย
 ครุฑมล : เป็นไงบ้าง หายกลัวที่กินรียัง
 ป้อม : ครับ คันไทรน่ากลัวก็เพราะความมืดและก็เสียงร้อง
 ของเจ้านกนี่เอง
 ไหนดึง : ฉันว่า พวกเรามาช่วยกันทำให้บริเวณนี้
 หายสยองขวัญกันเถอะ

๘

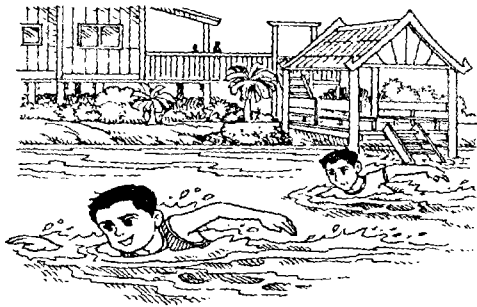
ป้อม จุก ไหนดึง และนักเรียนทุกคนตกลง
 ที่จะแบ่งงานกันทำ
 ป้อม : ฉันกับไหนดึงจะฉางพญานาค
 จุก : ฉันกับคนอื่นจะตักกิ่งไม้ที่รกๆนั้น
 ไหนดึง : ส่วนฉันจะเก็บกวาดใบไม้ทิ้งไว้ไปทิ้งให้
 แก้ว : พวกฉันเป็นฝ่ายบริการน้ำเย็นก็แล้วกัน
 นักเรียนทุกคนร่วมมือกันทำอย่างขยันขันแข็ง

๙

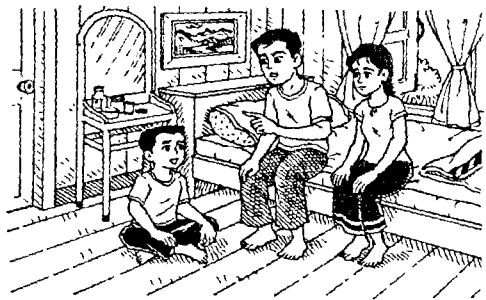
หลังจากปรับปรุงบริเวณใต้ต้นไทรจนเรียบร้อยแล้ว
 จุก : ผลของการร่วมมือร่วมใจกันคิดอย่างเที่ยง
 ไหนดึง : ต่อไปนี่ก็จ๊ะ ไม่มีผีที่คันไทรอีกแล้ว
 ป้อม : บริเวณนี้อากาศเย็นสบายดีจัง เหมาะที่จะเป็นที่พักผ่อน
 หรือที่เล่นกีฬาของพวกเราได้อีกด้วยนะ

๔

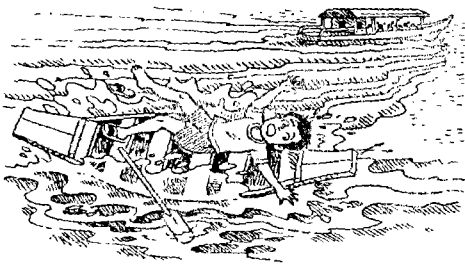
เมื่อถึงศาลาทำน้ำ เหม่นไม่รอช้าพุ่งตัวลงน้ำและ
ว่ายน้ำนำหน้าพ่อไปด้วยความล้าพอง
เหม่น : นักกีฬาว่ายน้ำเหรียญทองอย่างเรา ว่ายน้ำเล่นี่เรื่อง
จ๊อย

๕

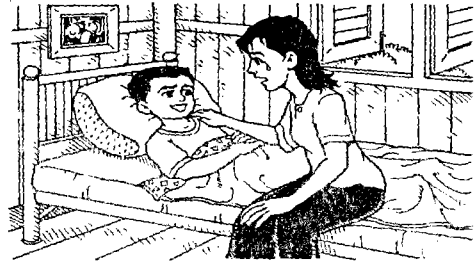
หลังจากรับประทานอาหารเช้าแล้ว พ่อกับแม่เรียก
เหม่น เข้ามาพบที่ในห้อง
พ่อ : พ่อรู้ว่าเหม่นว่ายน้ำเก่ง แต่แม่น้ำไม่เหมือนน้ำในสระ
เหม่นอาจเกิดอันตรายได้ เหม่นทำอะไรอย่าประมาท
นะลูก

๖

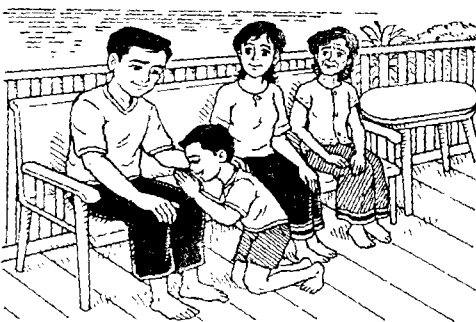
บ่ายวันนั้น ขณะที่ข้าพเจ้าพ่อกับแม่เข้าไปเก็บผลไม้
ที่ในสวน แม่จึงถือโอกาสออกไปหาซื้อเสื้อผ้า มีเรือใหญ่แล่น
มาด้วยความเร็ว เรือของเหม่นถูกคลื่นพัดจนเรือล่ม และกรอบตัว
เหม่นไว้
เหม่น : พ่อจ๋า แม่จ๋า ช่วยผมด้วย !

๗

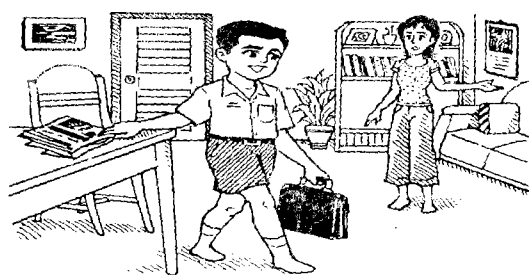
เมื่อเหม่นรู้สึกตัวก็เห็นแม่นั่งร้องไห้อยู่ใกล้ๆ
แม่ : เป็นอย่างไรบ้างลูก
เหม่น : สบายดีแล้วครับ
ผมจำได้ว่าเรือล่ม ใครช่วยผมออกจากเรือซะแม่
แม่ : พ่อจ๋า พ่อเป็นห่วงลูกที่อยู่บ้านคนเดียว
ก็เลยกลับมาบ้านและช่วยลูกได้ทันเวลา

๘

เหม่นเข้าไปกราบขอขอบคุณพ่อ
เหม่น : ผมจะไม่แ้วแวกเก่ง หรือทำอะไรด้วยความประมาทอีก
นี่เป็นบทเรียนที่ผมจะจำไว้ตลอดไปครับ

๙

เมื่อไม่หึงเหม่นออกไปทำธุระบ้าน แม่จึงเข้ามาตามเหม่น
แม่ : อย่างนี้ว่าหนังสือพิมพ์ที่ซื้อจากรถโรงเรียนมารีบทแล้ว
เดี๋ยวก็คัดกรวดหรอก
เหม่น : ครับแม่ผมจะไม่ได้ขี้ขลาดนี้แหละ รับรองจะไม่ให้คัดกรวด
เหมือนคนทำอย่างเมื่อปีโน้นแม่

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มทักษะภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สายใยรัก

ลำดับที่ ๘

บรรณีย์ รัตนสกุล เรื่อง
รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

โครงร่างการสอน

ความคิดรวบยอด : พ่อแม่ย่อมรักและดูแลรักษาลูกของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่ออ่านเรื่อง สายใยรัก และทำกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามเงื่อนไขแล้ว นักเรียนแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ๒. ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านถูกต้อง

๓. เขียนเรื่องโดยใช้อารมณ์และบรรยากาศบรรยายเชิงจินตนาการ

อรรถลักษณะ : บรรยายเชิงจินตนาการ

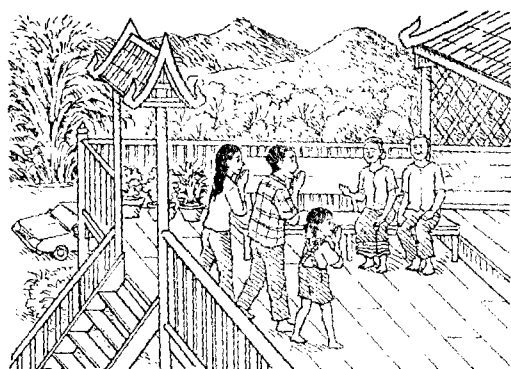
๑. นำเข้าเรื่อง : ในช่วงปิดเทอม พ่อกับแม่พาเป้งไปเยี่ยมคุณปู่คุณย่าที่จังหวัดนครราชสีมา

๒. ลำดับเหตุการณ์ : เป้งชวนพ่อเข้าไปเที่ยวที่น้ำตกที่ในป่า พ่อขอพักก่อนก่อนเพราะไม่สบาย เป้งน้อยใจพ่อบ้าง เข็มรับอาสาพาเป้งเข้าไปเที่ยวในป่า ทั้งสองพบนกเงือกจึงตามนกเงือกเข้าไปในป่าลึก

๓. ลำดับเหตุการณ์ : เป้งชวนพ่อเข้าไปเที่ยวที่น้ำตก พ่อขอพักก่อนก่อนเพราะไม่สบาย ให้อาบน้ำ เป้งน้อยใจพ่อ เข็มกับเป้งเข้าไปเที่ยวที่ในป่า เป้งเห็นพ่อนกเงือกหาอาหารและปกป้องครอบครัว เป้งชื่นชมพ่อนกเงือกมาก เข็มวันนั้นเข้มนกับเป้งหลงทางอยู่ในป่า พ่อกับลุงอดตามหาเป้งกับเข้มนจนพบ เป้งจึงรู้ว่าพ่อรักเป้งมาก

๔. สรุป : พ่อของเป้งหรือพ่อของนกเงือกต่างรักลูกเช่นเดียวกัน

๕. แสดงความรู้สึก : เป้งรู้สึกเสียใจที่น้อยใจพ่อไปเสียทุก

ในช่วงปิดเทอม พ่อขับรถพาแม่กับเป้งไปเยี่ยมคุณปู่คุณย่าที่จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อถึงบ้านของคุณปู่คุณย่า เป้งชวนพ่อให้พาไปเที่ยวที่น้ำตกที่ไม่ไกลจากบ้านมากนัก

พ่อ : พ่อรู้สึกไม่สบาย ขอพักก่อนก่อนนะลูก

เป้ง : อีกล่ะหรือคะ คราวก่อนพ่อก็คิดกับกับเป้งครั้งหนึ่งแล้ว

เป้งรู้สึกน้อยใจพ่อ จึงออกมาเล่นที่หน้าบ้านทำให้พ่อกับเข้มน ซึ่งเป็นลูกชายของลุง

กับเข้มน ซึ่งเป็นลูกชายของลุง

เป้ง : ดิฉันจึงที่พ่กับเข้มน เป้งกำลังเบื่อบ่อย

เข้มน : ถ้าอย่างนั้น ไปเที่ยวที่น้ำตกใหม่ละ พี่จะพา ไปเอง

เป้ง : ใช่ไหม : ไปกันดีกว่านี่เลยนะคะ

ระหว่างทางเป้งเพลิดเพลินกับธรรมชาติที่สวยงาม

เป้ง : พี่เข้มนั่นแหละไรคะ สวยจัง

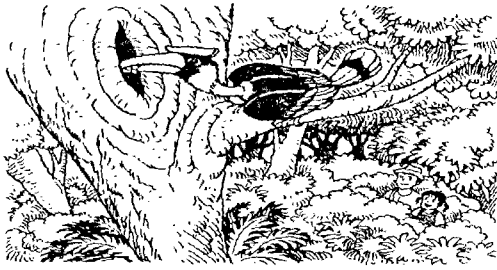
เข้มน : นกเงือกจ๊ะ

เป้ง : มันบินไปทางป่าด้านโน้นแล้ว เราตามไปดูนกเงือก

กับนะพี่เข้มน

เป้งกับเข้มนติดตามนกเงือกเข้าไปในป่าลึก

๕

เข้มนกับเป้งแอบอยู่ทีหลังพุ่มไม้ ได้ค้นไม้ที่นกเงือกอาศัยอยู่
 เป้ง : พี่เข้มน จึ้นนกเงือกให้เป้งนะ เป้งจะเอาไปเลี้ยงที่บ้าน
 เข้มน : ไม่ได้หรอกเป้ง พ่อนกต้องหาอาหารให้แม่นก และ
 ลูกของมัน ถ้าเราจับพ่อนกไป แม่นกและลูกที่อยู่ใน
 โพรงไม้นั้นจะต้องอดตาย

๖

ขณะที่พ่อนกเงือกออกไปหาอาหาร พญานกระรอกตัวหนึ่ง
 ปรากฏตัวขึ้นที่หน้าโพรงนั้น
 เข้มน : แย่แล้ว พญานกระรอกมันอาจจะเข้าไปทำร้ายลูกนก
 เป้ง : ทำอย่างไรกันดีละพี่เข้มน

๗

ทันใดนั้น พ่อนกเงือกกลับมาถึงโพรงไม้พอดี จึงขับ
 ไล่พญานกระรอก จนต้องถอยหนีไป
 เป้ง : พ่อนกเก่งจังเลยนะพี่เข้มน
 เข้มน : บ้ามากแล้ว เรารีบกลับบ้านกันเถอะเป้ง

๘

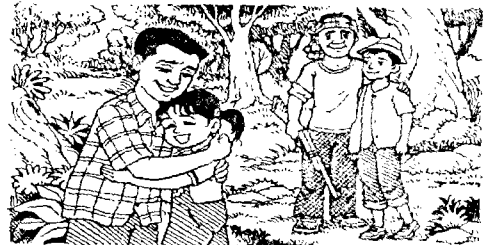
เย็นวันนั้น เข้มนกับเป้งเดินวนเวียนอยู่ในป่า
 เข้มน : เราคงหลงทางกันแล้วละเป้ง
 เป้ง : พี่เข้มน เป้งเหนื่อย เป้งกิลพ่อกับแม่
 พ่อจ๋า ช่วยเป้งด้วย ซือๆๆ

๙

ด้วยความหิวและความเหนื่อยอ่อน เข้มนกับเป้ง
 จึงนั่งพักที่ใต้ต้นไม้ใหญ่
 เข้มน : เป้งได้ยินเสียงอะไรไหม ดังมาจากทางด้านโน้น
 เป้ง : นั่นเสียงของพ่อ เป้งจำได้
 พ่อจ๋า เป้งอยู่ตรงนี้

๑๐

เมื่อพบพ่อ เป้งโผล่เข้ามาด้วยความดีใจ
 เป้ง : ทำไมตัวของพ่อร้อนจังเลยละกะ
 พ่อ : พ่อไม่สบายลูก
 เป้ง : พ่อไม่สบาย พ่อก็ยังไม่ออกตามหาหนู
 หนูขอโทษ ที่ทำให้พ่อไม่ได้พักผ่อน
 พ่อ : พ่อไม่เป็นอะไรหรอกลูก เรารีบกลับบ้านกันเถอะ
 ป่านนี้แม่ของลูก คงเป็นห่วงพวกเราทุกคนมากแล้ว

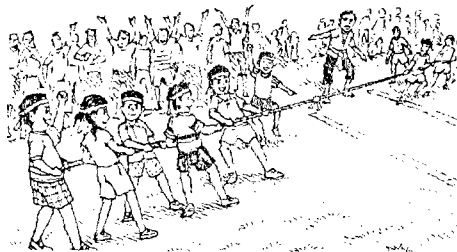

เวลาบ่ายของวันแข่งขัน ที่วัดทุ่งรวงทอง
 ลุงพร : เชือกมนิลา ๑ เส้น ยาว ๘ เมตร นกหวีด ปุนขาว
 และผ้าแดง ทุกอย่างครบแล้ว
 คิม : ผมช่วยโรยปูนขาวที่เส้นแบ่งเขตนะครับลุง
 เอ.. ผ้าแดงมีไว้ทำไมครับลุง
 ลุงพร : เอาไว้ผูกที่กึ่งกลางเชือก เป็นจุดสังเกต
 ว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายชนะ

การแข่งขันชักเย่อเริ่มต้นขึ้นแล้ว
 ทั้งสองทีม ส่งตัวแทนออกมาทำการเลือกแดน
 จากนั้นก็ไปยืนจับเชือกในแดนของตนเอง ลุงพรเหยียบ
 ผ้าแดงให้ตรงกับกึ่งกลางของเส้นแบ่งเขต เชือกถูกดึงตึง
 ลุงพร : ระวัง.....ปริค...

๖

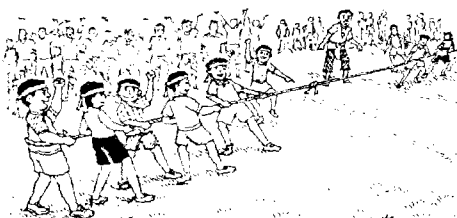
ขณะแข่งขันชักเย่อ
 เอก : หนึ่ง สอง ดึง ดึง ๆๆๆ
 โฉง : พวกเราสู้ สู้ หนึ่ง สอง สาม สุข สุข ๆๆๆ
 ทีมไว้เทียมทานสามารถดึงผ้าแดงเข้ามาในแดน
 ของตนเองได้ จึงเป็นฝ่ายชนะในการแข่งขันรอบ

๗

ทีมไว้เทียมทานในขณะพักการแข่งขัน
 นนท์ : พวกเราชนะแบบสบายๆ
 ป้อง : พวกมือใหม่ ไม่มีทางเอาชนะชนปืออย่างพวกเรา
 ได้หรอก

๘

การแข่งขันชักเย่อในรอบที่สอง ทั้งสองทีมเปลี่ยน
 แคนกันอีกครั้งหนึ่ง
 ลุงพร : ระวัง ปริค.....
 เอก : หนึ่ง สอง ดึง ดึง ดึง ๆๆๆ
 โฉง : พวกเราสู้ สู้หนึ่ง สอง สาม สุข สุข ๆๆๆ
 ทีมพลังมดสามารถดึงผ้าแดง เข้ามาในแดนของ
 ตนเองได้ จึงเป็นฝ่ายชนะในการแข่งขันรอบที่สอง

๙

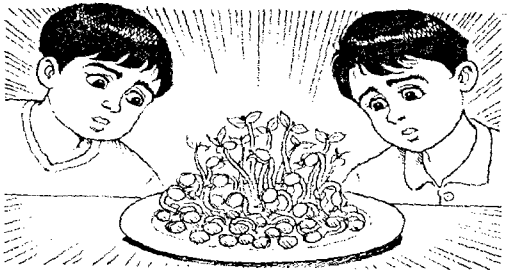

ทีมไว้เทียมทาน ขณะพักการแข่งขัน
 นนท์ : ไม่เบาเชียว ทีมพลังมดสามารถเอาชนะเราได้
 ป้อง : ไม้เกี่ยวไร แต่การแข่งขันรอบตัดสิน เราแพ้ไม่ได้
 แล้วนะ

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มทักษะภาษาไทย

ถั่วปลากร่าง

อรรัตน์ รัตนสกุล เรื่อง

รุ่งโรจน์ แสงพันธ์ ภาพ

ลำดับที่ ๑๐

โครงสรางการสอน

ควมดีผวบอดด : ถั่วปลากร่างขายประจำแผงขายของครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อทำเรื่อง ถั่วปลากร่าง และทำกิจกรรมการเรียน

การสอนตามความเข้าใจ นักเรียนแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องก่อน ๒. วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการเพาะถั่วปลากร่างที่อ่าน

๓. วางแผนการเพาะถั่วปลากร่าง ๔. เพาะถั่วปลากร่างขึ้นคอก

๕. เขียนแผนการเพาะถั่วปลากร่าง

อรรถลักษณะ : วิธีการ

๑. พักเป็นหน่วย : เก่งกับการเพาะถั่วปลากร่างได้ประโยชน์จะได้ไม่ทิ้งเสีย

๒. แยกของวัสดุอุปกรณ์ : เก่งกับกิจกรรมช่วยกันเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ เมล็ดถั่วเขียว ๑ ถ้วยตวง

เมล็ดถั่ว ๑ ถ้วยตวง ๑ นิ้ว เส้นผ่าศูนย์กลางปลายงอ ๑๐ นิ้ว กระดาษ ๑ ผืน ใบตอง นิดและน้ำสะอาด

๓. การวางแผน : เก่งเตรียมการเพาะถั่วปลากร่างโดย

๓.๑ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเพาะถั่วปลากร่าง ๓.๒ เพาะถั่วปลากร่างตามลำดับขั้นตอน

๓.๓ นำถั่วปลากร่างไปให้แม่ประคองอาหาร

๔. ขั้นตอนวิธีการ : เก่งเพาะถั่วปลากร่างขึ้นคอกดังนี้

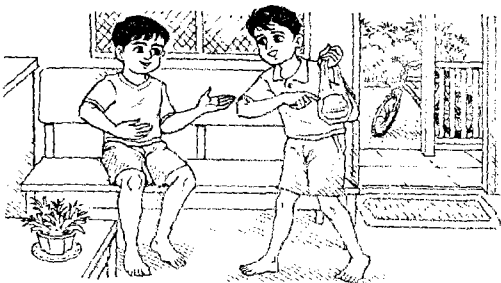
๔.๑ นำเมล็ดถั่วเขียวแช่น้ำไว้ ๑ คืน ๔.๒ นำใบตองนำมาจุ่มน้ำร้อนจนแห้ง

๔.๓ โสมกิดถั่วเขียวลงไปบนถั่วที่แช่น้ำไว้แล้วจนเต็ม

๔.๔ ใช้กระสอบชุบน้ำจุ่มน้ำไว้

๔.๕ ระหว่างวันที่ ๓-๕ ครั้ง ถั่วเขียวจะขึ้นคอกได้

๕. แผนฝึก : เก่งได้ถั่วปลากร่าง ขาว สดสวย สะอาดน่ารับประทาน

บ่ายวันหนึ่ง ป้อมซึ่งจูงจักรยานมาหาเก่งที่บ้าน

ป้อม : ฉันได้ข่าวว่านายไม่สบาย ก็เลยแวะมาเยี่ยม

นายเป็นไข้บ้างละ

เก่ง : ขอบใจมากเพื่อน ฉันหายท้องเสียแล้ว

ป้อม : ดีจัง ! ฉันมีของอร่อยมาฝากนายด้วย

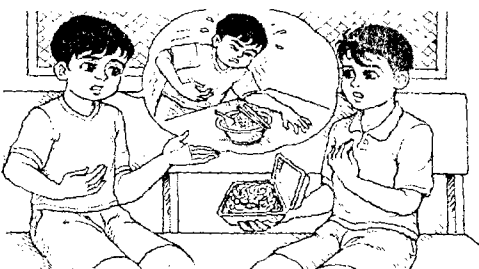
เก่งเปิดกล่องออกดู พบว่าเป็นถั่วเขียวต้มน้ำตาล

ป้อม : ผัดไทยหรือนี่ แม่ของฉันเป็นคนทำอาหารเขียวนะ

แล้วฉันก็ใส่ถั่วปลากร่างของโปรดยของนายมาด้วย

เก่ง : โอ๊ย ! เช็ดแล้ว ฉันไม่กินถั่วปลากร่างอีกต่อไปแล้ว

ป้อม : ย๊า ! ทำไรล่ะ ที่นายเคยชอบกินถั่วปลากร่างนี่นา

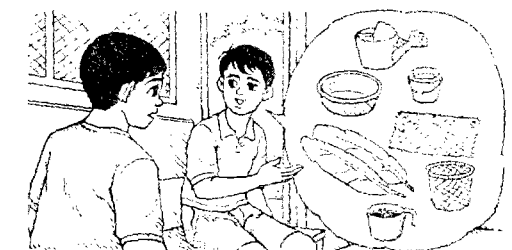
เก่งเล่าสาเหตุที่ทำให้ท้องเสียให้ป้อมฟัง

เก่ง : เมื่อวานนี้ ฉันกินถั่วเขียวต้มน้ำตาลเยอะเกินไป

หน่อยก็เลยท้องเสีย

ป้อม : ถั่วปลากร่างที่ใส่ในถั่วเขียวนี้ รสอร่อยมากเลย

เพราะฉันเป็นคนเพาะมันเองกับมือ

เก่งจึงขอให้ป้อมช่วยสอนวิธีการเพาะถั่วปลากร่าง

ป้อม : สบายมาก วัสดุอุปกรณ์ก็หาได้ในบ้านของนายนี่แหละ

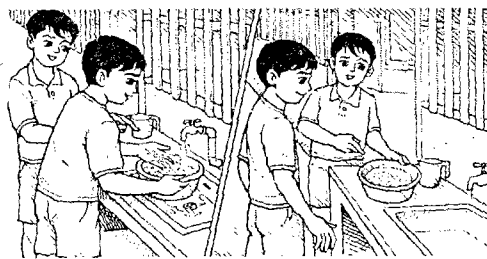
เก่ง : ต้องใช้อะไรบ้างล่ะ

ป้อม : เมล็ดถั่วเขียว ๑ ถ้วยตวง เมล็ดถั่ว ๑ ถ้วย

กระสอบ ๑ ผืน กระดาษ ๑ ใบ

น้ำสะอาด ๒ กระป๋อง และใบตอง ๒ แผ่น

๔๒

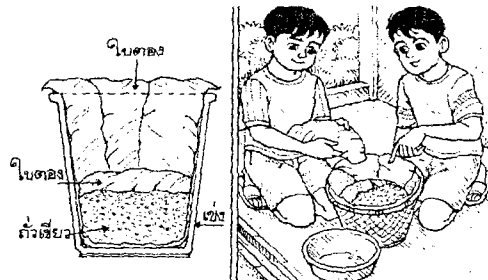
เย็นวันนั้น เก่งกับป้อมช่วยกันเตรียมวัสดุอุปกรณ์จนครบ

ป้อม : ขันแรกนายต้องล้างเมล็ดถั่วเขียวให้สะอาด

แล้วแช่น้ำไว้ ๑ คืน

เก่ง : พรงี้ มันต้องทำอะไรต่อไปอีกล่ะ

ป้อมจึงบอกขั้นตอนการเพาะถั่วงอก ให้เก่งฟัง

เช้าวันรุ่งขึ้น ป้อมซื้อถั่วงอกมาหาเก่งที่บ้าน

เก่ง : ดูซิ ถั่วเขียวมันพองตัวขึ้นมากเลย

ป้อม : นายเอาใบตองกรุที่ด้านในของช่อง แล้วใส่เมล็ด

ถั่วเขียวที่แช่น้ำลงไป เกลี่ยถั่วเขียวให้ทั่วกันช่อง

แล้วปิดทับด้วยใบตองสดอีกชั้นหนึ่ง

๔๓

เก่งหยิบกระสอบขึ้นมาถามป้อมด้วยความสงสัย

เก่ง : กระสอบคันนี้ใช้ทำอะไรหรือป้อม

ป้อม : ไว้สำหรับคลุมช่อง แต่ต้องชุบน้ำให้ชุ่มก่อนและนาย

ต้องรดน้ำถั่วเขียวทุกวันละ ๓ - ๔ ครั้ง ประมาณ

๓ วันนายก็จะได้ถั่วงอกที่นำไปประกอบอาหารได้ทันที

เย็นวันนั้น เก่งเปิดกระสอบ เพื่อจะรดน้ำเมล็ดถั่วเขียว

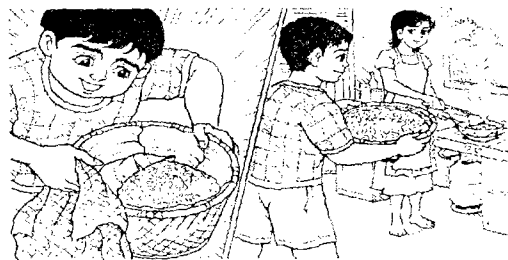
เก่ง : พ่อครับพ่อ มาดูอะไรนี่ครับ

พ่อ : มีอะไรหรือลูก เลี้ยงตั้งเขียว

เก่ง : เมล็ดถั่วเขียวที่ผมเพาะ มันกำลังจะแปลงร่างครับ

พ่อ : ขอพ่อดูหน่อยซิลูก

๔๔

เช้าวันที่สาม เมื่อเก่งเปิดกระสอบออกดู

เก่ง : ไซโย ! ถั่วงอกเต็มช่องเลย ดันขาว อวบ น่ากินทั้งนั้น

คราวนี้เราจะได้ออกถั่วงอก โดยไม่ต้องกลัวว่าจะท้องเสียอีก

เก่งเก็บถั่วงอกใส่กระเจาจนเต็ม แล้วนำไปให้แม่ที่ในครัว

พ่อ แม่ และเก่ง รับประทานอาหารเช้าอย่างเอร็ดอร่อย

เก่ง : ผักถั่วงอกจานนี้อร่อยมากที่สุดเลยครับ

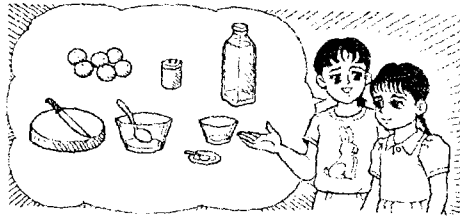
ปัดเทอมคราวนี้ผมตั้งใจจะเพาะถั่วงอกให้มากขึ้น

ส่วนหนึ่งให้แม่ไว้ ทำอาหารและที่เหลือผมก็จะนำไป

ขายที่ตลาด เพื่อเป็นรายได้อีกสักหน่อย

พ่อ : เอออย่างนั้นเลยหรือลูก

๕

ที่ในครัว

นิก : เราต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้ครบก่อน

หน้อย : มีอะไรบ้าง หนุจะได้อวยหยิบ

นิก : เคียว ขอฟีลิดก่อนนะ

มะนาว ๖ ผล เกลือ ขามแก้ว มีด เขียง ถ้วย

ช้อนโต๊ะ ช้อนชา และกะขวดน้ำเชื่อมของคุณแม่

หน้อย : หนุหยิบมะนาวกับขวดน้ำเชื่อมในตู้เย็นให้เองจ๊ะ

๖

หน้อยรีบไปหยิบมะนาวและขวดน้ำเชื่อมมาให้นิก

นิกล้างมะนาวจนสะอาด แล้วผ่ามะนาวออกเป็นซีก

หน้อย : หนุช่วยบีบมะนาวนะพี่นิก

นิก : ได้จ๊ะจ๊ะ

หน้อย : โอ้โฮ ! ได้น้ำมะนาวเยอะเลย

๗

จากนั้น นิกเท้าน้ำมะนาวลงในขามแก้ว ใส่ น้ำเชื่อมลงไป ผสมกับน้ำมะนาว เติมน้ำเกลือแล้วใช้ช้อนคนจนเกลือละลาย

นิก : หน้อยชิมดูซิว่า น้ำมะนาวของเรา มีรสชาติ

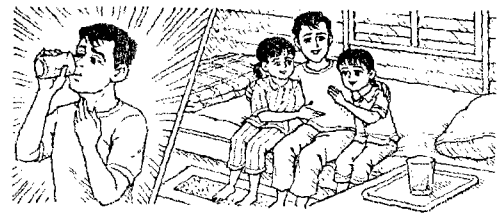
เป็นอย่างไร

หน้อย : มีรสเปรี้ยว หวานดีแล้ว แต่ยังไม่มีรสเค็มเลย

นิก : เติมน้ำเกลืออีกหน่อย น้ำมะนาวมีรสดีขึ้นไหมจ๊ะ

หน้อย : เยี่ยมมากจ๊ะ

๘

คำวันนั้น ที่ห้องนอนของพ่อ

พ่อ : พ่อดื่มแล้วปลอดกับเน่นะลูก

อืม... รสกลมกล่อม ชุ่มคอ

รู้สิกรสชาติ จะดีกว่าที่แม่ของลูกทำเชียวนะ

หน้อย : จริงหรือคะพ่อ หนุไปเติมน้ำมะนาวมาให้พ่อดื่ม

อีกแก้วหนึ่งนะคะ

นิก : พอก่อนลูก แค่นี้พ่อก็ชื่นใจ จนแทบจะหายไอแล้ว

๔

บ่ายวันนั้น แก้วอยู่บ้านกับคุณยาย

แก้ว : คุณยายขา กระพอนลอยแก้วร่อยมากค่ะ

คุณยายสอนหนูทำบ้างนะคะ

คุณยาย : ได้ซีจ๊ะ แก้ว ไปหยิบกระพอน ที่ในตะกร้ามันมา

๒ ผล หอบขูดน้ำเชื่อม และขูดเกล็ดที่

ในครัวมาให้ยายด้วย

๕

คุณยายให้แก้วทำน้ำเกล็ดเตรียมไว้สำหรับแช่กระพอน

คุณยาย : แก้วเอาเกล็ด ๒ ช้อนโต๊ะ ผสมกับน้ำสุก ๖ ถ้วย

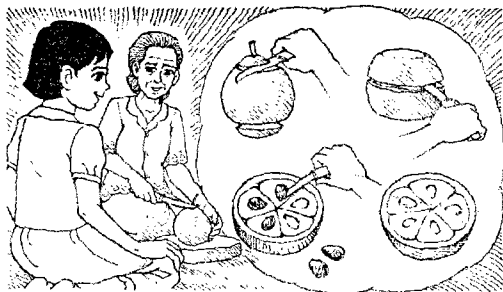
แล้วคนให้เกล็ดละลาย

แก้ว : ทำไมต้องทำน้ำเกล็ดด้วยล่ะคะ

คุณยาย : น้ำเกล็ดนี้ไว้สำหรับแช่กระพอนเพื่อให้เนื้อขาว

นากินจ๊ะ

๖

หลังจากนั้นคุณยายสอนแก้วทำกระพอนลอยแก้ว

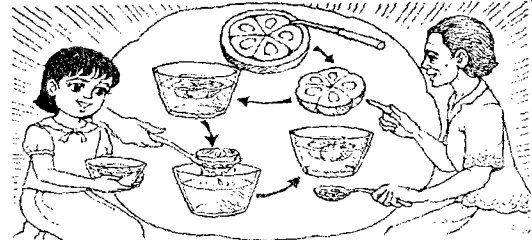
คุณยาย : ใช้มีดคมๆ ปาดกระพอนที่ขั้วและคันออกเล็กน้อย

ผ่ากลางผกเป็น ๒ ส่วน แล้วใช้มีดฟันเขาเขา

เมล็ดออก แก้วทำได้ไหมลูก

แก้ว : ทำได้ค่ะ

๗

แก้ว : ที่เป็นเหมือนดอกไม้สวยๆทำอย่างไรคะคุณยาย

คุณยาย : แก้วต้องใช้มีดเขาะกระพอนให้ถึงเนื้อ ค่อยๆ

ตกแต่งให้เป็นรูปดอกไม้ แล้วนำไปแช่น้ำเกล็ด

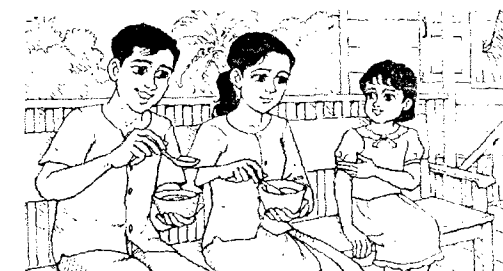
ไว้ครึ่งชั่วโมง จากนั้นใช้ทิฟฟิโปรง ช้อน

กระพอนขึ้นมาให้สะเด็ดน้ำ แล้วจึงใส่ลงในชาม

น้ำเชื่อม คนเล็กน้อยให้น้ำแข็งที่รับประทานได้ทันที

แก้ว : กระพอนลอยแก้วเสร็จแล้ว คีใจจังเลย

๘

เย็นวันนั้น

แก้ว : พ่อคะแม่คะ หนูทำกระพอนลอยแก้วเป็นแล้ว

คุณยายสอนหนูค่ะ

แม่ : เก่งมากลูก ไหนขอแม่กับพ่อชิมหน่อยซิ

พ่อ : รสชาติดี แต่เมื่อกระพอนชิ้นมากจนล่อย่างนี้

ต้องเรียกกระพอนหวานแล้วล่ะลูก

๙

วันรุ่งขึ้น แก้วทำกระพอนลอยแก้วตามขั้นตอนที่

คุณยายสอน ด้วยความประณีต เมื่อทำเสร็จแก้วรีบนำไป

ให้พ่อรับประทาน

แก้ว : กระพอนลอยแก้วมาแล้วค่ะ

พ่อ : โอ้โฮ : กระพอนลอยแก้ว เนื้อขาว นากินจัง

ต้องตั้งชื่อใหม่แล้วว่า กระพอนเขียวระโน

กระพอนลอยแก้วร่อยมาก ขอพอกินอีกถ้วยนะคะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอรรรัตน์ รัตนสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	10 กุมภาพันธ์ 2504
สถานที่เกิด	เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	343 หมู่ 2 แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
พ.ศ. 2524	ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2527	กศ.บ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ